

ګڼه

تحرک

تحرک

د خپلو ۱۰۰۰ ګڼو په پلوشوکې!!

څوارلسم کال، پنځمه، پرلپسې ۱۰۰مه ګڼه،
رطان ۱۳۹۶ ل شوال المکرم ۱۴۳۸ هـ، جولای ۲۰۱۷ م

افغان بې دفاع ولس په قتل عام بشریت مدعیان ولې خاموشه دي؟

د جګړې غځول ...

افغانستان لپاره د ټرمپ نوې ستراتیژي

○ بې طالبه افغانستان نیمګړی دی

○ بښنه او ټولپوښتنه ...!!

○ د قطر ستونزه کې استعماري ځواکونه څه غواړي؟

○ جوانان بیدار وعاقت استعمار در افغانستان

نیروی بیشتر

جنگ بیشتر و خون ریزی بیشتر!

د اقصی کلابندی

او د اسلام، هیوادو د جګړو لکه د مجازنه جوت

لړليک

مخ	عنوان	گڼه
۱	سر مقاله.....	۱
۳	د افغان بې دفاع ولس په قتل عام د بشریت مدعیان....	۲
۵	د ډیورنډ کرښې دواړو غاړو ته پوځي عملیات دڅه..	۳
۷	د هامبورګ په ناسته کې امریکا وځنډل شوه.....	۴
۹	ملکيان چا وژل او په چا تاوانيدل؟.....	۵
۱۰	جوانان بيدار وعاقبت استعمار در افغانستان.....	۶
۱۱	د سولې پر نوم تمسخر!؟.....	۷
۱۳	آيا دامريکايي ځواکونو په راتګ به کېدوږ رژيم.....	۸
۱۴	آيا امريکا له شمالي کوريا سره د اتومي جګړې.....	۹
۱۶	دموکراسۍ جانکيري بدتر از هر نوع نظام.....	۱۰
۱۸	د سولې سوداګر.....	۱۱
۲۰	ظالم چارواکي او غير سياسي رعبت!.....	۱۲
۲۱	نيروی بيشتر ، جنگ بيشتر وخون ريزی بيشتر.....	۱۳
۲۲	د اداري فساد وپروس چا دې وطن ته راوور؟.....	۱۴
۲۴	فصل دوم استراتیژی امریکا؛ ادامه جنگ ووحشت.....	۱۵
۲۵	د اسلام پنځم رکن (حج) مسائل او احکام.....	۱۶
۳۲	امام ابوحنيفه رحمه الله محدث په توګه.....	۱۷
۳۴	مجاهدين وروڼو!.....	۱۸
۳۶	اسلامي امارت زندانيانو سره ناوړه چلند غندلی.....	۱۹
۳۷	روغتيا وېښته بايد اوونۍ کې څو ځلې ووينځل شي؟.....	۲۰
۴۸	ګلکڅونه.....	۲۱
۴۰	د قطر ستونزه کې استعماري ځواکونه څه غواړي؟.....	۲۲
۴۵	د جګړې غځول... افغانستان لپاره د ترمپ نوې استراتیژي.....	۲۳
۴۷	بېننه او ټولپوښتنه.....	۲۴
۴۹	دمرحوم شيخ الحديث مولوي غلام حيدر ژوند ته کتنه.....	۲۵
۵۳	د ښوونځيو او ولسي سيمو بمبارول دښمن جنايت.....	۲۶
۵۵	د اقصی کلابندي او د اسلامي هيوادو د چارواکو مجرمانه.....	۲۷
۵۷	بې طالبه افغانستان نيمګړی دی.....	۲۸
۵۸	پدر ومادر دوکوهر ناياب.....	۲۹
۵۹	أعمالکم عمالکم ستاسې عملونه ستاسې اميران دي.....	۳۰
۶۰	ننګرهار ته تللی فرهنگي پلاوی: هغه څه چې موږ وليدل.....	۳۱
۶۴	امريکا او افغاني چينکی.....	۳۲
۶۶	بزګر او د قبر لومړی شپه.....	۳۳
۶۷	امريکايي ځواکونو په ۶مياشتو کې ۱۶۰۰ بمونه.....	۳۴
۶۸	پرغلامي جګړه.....	۳۵

څوارلسم کال، پنځمه، پرلپسې ۱۰۰مه گڼه، سرطان ۱۳۹۶ل،
شوال المکرم ۱۴۳۸هـ، جولای ۲۰۱۷م

امتیاز :

د امتیازخاوند : دافغانستان اسلامي امارت
دفرهنگي چارو کمیسیون

مسؤل مدیر : عبید تنویر

لیکوال پلاوی : ډاکټر صابر ، حمید ، جمیل مېرني
او افضل محمد تراب

گپون :

افغانستان : ۱۸۰ افغانۍ
پاکستان : ۲۴۰ کلداری
امریکا : ۶۰ ډالره
اروپا : ۶۰ یورو
یوه گڼه : ۱۵ افغانۍ
۲۵ کلداری

یادونه

حتمي نه ده چې په څرک کې خپرې شوې مقالې
دادارې دپاليسي ترجماني وکړي هره ليکنه دليکوال
خپل نظر دی.

تخنيکي چارې: تخنيکي خانګه

پتې :

sarak_111@yahoo.com

بسم الله الرحمن الرحيم

د خپلو ۱۰۰ گڼوپه پلوشو کې !!

۱۴ کاله وړاندې يعني د (۱۳۸۲) لمريز کال د مرغومي په ډومبي نېټه شرک مجله په داسې شيبو او شرايطو کې چاپ او شغلوره شوه چې په هيواد د امريکا، ناټو او ۴۱ هيوادونو مستقيم يرغل په وحشت او شدت روان وو .

يرغلگرو په دې سربيره چې زمونږ مسلمانان او مجاهدين ولس يې تر هر ډول اختناق او بربريت لاندې نيولي او ساتلي و، ورسره يې نړيوالې، سيمه ييزې او په داخل کې چلیدونکي رسنۍ او مطبوعاتې بنسټونه ددالرو او ياهم دنورو امتيازاتو په بدل کې استخدام کړي وي چې يو حرف او يو لفظ به هم د اشغال په خلاف نه وایي، بلکې څه چې امريکا او يايې امريکايي نوکران ورته وایي هغه به خپروي او هغوته به حقائق او واقعيتونه وایي .

همدغه وجه وه چې د ميډيا، رسنيو، سياست او انساني حقوقو د مدعيانو له خولو صرف هغه څه راوتل او نشریدل به کوم به چې د امريکايي اشغال او منافعو ايجاب او غوښتنه وه.

که به امريکايانود (بې باون) الوتکو په زريعه په يوه لحظه کې لوی لوی کلي او بانډي په بل مخ نسکوري کړي او يابه يې د (فاسفورس) د زهرجنو بمونو په توسط مظلوم افغانان او هم يې شتمنيانې لولپه او خاوري ايري کړي اجيرور سنيو او پلورل شوو سياستوالو به ددې پرځای چې ددغو ولسي فاجعو او غميزو په حالت اندېښنه وښي او يا صرف حقائق ووايي له بده مرغه به يې امريکايي وحشتونو ته مثبت تاويلات او توجيهاټ برابرول .

نوڅرک په دغسې نامساعدو اوضیقو شرایطو کې دگوته په شمیریو لږبادرکه قلموالو په مټو منځته راغله او دافغانستان داسلامي امارت په مشرۍ دنگیالي ولس دجهاد او میړانې دحماسو ثبتولو او ځلولو ته سینه سپراوهوډیې وکړچې څرک به دیوې مخکښې جهادي سرچینې او دحقایقو دانعکاس دیوه پاڅه سنگر په توګه جلوه داره ساتي او د دخپل برمیال ولس ترڅنګ به درېږي .

څرک چې په خورا اخلاص او پاک نیت شروع شوې وه الله تعالی یې په کمزورو هڅو ، لیکنو او نشراتي لړاو سلسله کې له اټکل او تصور پورته برکتونه او فیوضات ولورول ، په هیواد اوله هیواده بهر یې زرګونه مینه وال اولوستوال پیدا کړل او مهمه خبره دا چې په خپلې طلوع یې لسګونه نوري رسنۍ راوتو کولي او داللهام یې ورکړچې دحق او معرفت رڼا هیڅوک نشي تتولی .

له نیکه مرغه دجهاد او هجرت دغه مسئله ژبه داسلام او جهاد دغلیمانو او حاسدینو دهرډول دامونو اودسیسوبا وجود دادی یوه نیمه لسیزه دخپل ولس په خدمت کې وچلیده او هره میاشت یې دهغوئ دیني ، جهادي ، سیاسي او ادبي تندي خړوبي او سیرابه کړلې ، دمجاهدینو دجهادي او سیاسي بریاوو ازانګي اودیرغلګرو دشکست اوناوډی جریانونه او داستانونه یې په مستنده توګه دهغوئ مخ ته کیښوول .

دڅرک بناغلو او منلو لوستوالو :

تاسې به خبر او په جریان کې یی چې څرک دتیرو ۱۴ کلونو په اوږدو کې په حساب ۱۰۰ ګڼي خپره اوستاسې مخ ته رسول شوي ؛ هوډرنو لوستوالو او مینه والو پوره سل ګڼي !!

او په دومره پیچلو او څپڅپاندو شرایطو کې دیوې خپرونې سلو ګڼو ته رسیدل او بیا چې له خپل مسیر او عهد څخه یوه لویشت هم پر شا ولاړه نشي له شک پرته چې دازیات دشکراو الله تعالی ته دحمدونو ویلو اوسجدو اینودلو ځای دی !!!

دڅرک چلونکي په دې خبره اعتراف کوي چې دمجلې په تیرنشراتي بهیر کې به اړو مروتخنیکي او علمي نیمګړتیاوې مخي ته راغلي وي که څه هم وخت په وخت ځینو لورانډو اوبادرکه وروڼو کمیوته څرکوالو متوجه کړي ، خو په راتلونکي کې زیاته تلوسه اوارزوده چې قدرمن لوستوال څرک خپله مجله اودرڼه ټوټه وبولي او دخپلې هراړخیزې مهربانۍ له مخې یې په اصلاح او نوري کامیابي کې مثبت رول ادا کړي ، خپلې اصلاحي لیکنې او کره کتنې ورته په خلاص مټ راو لیږی او دڅرک برم او عظمت څوچنده کړی .

په مننو او دعاګانو !

خير احمد مدم

د افغان بې دفاع ولس په قتل عام د بشريت مدعيان ولي خاموشه دي؟

قواوو او اربكيانو له لوري د ترينكوټ
بنار اړوند د سجاوړ په سيمه كې
د شپني عملياتو په نوم بل
سترو حشت په كار واچول شو،
دا كړغېرن به چې كومو كورونو ته
د ننه كيدل په چور او چپاول سربيره
به يې عام خلك په دې نوم چې
تاسې له طالبانو سره خواخوږي لری
او ډوډی وركوی وهل او ځوانان يې
له ځانوسره بيول له همدې ويرې
يو شمير كورنيو له خپلو كورونو څخه
نيږدي باغونو او ځنگلونو ته پناه وړي
وه، ولي وحشي اربكيانو او داردو
عسكرو په ځنگلونو او باغونو كې
ايسار خلك چې زياتره پكې بنځي،
ماشومان او سپين ژيري وو هم
معاف نكړل د ځنگله او باغونو په
لوري يې مسلسلې او ناتاري ډزي وكړي
چې په نتيجه كې ۲۰
تنو مظلومو افغانانو ته مرگ ژوبله
واړوله

دهغو قوتونو دې چې په ظاهره
خود تعليم دودې او عاميدو خبري
كوي، خوپه اصل كې له علم
او فهم سره پومي درجه ضدیت
او كړكه د همدو په سينو او ذهنو كې
وجود لري.

ورپه ورځ د كندوز د پامير هوتل
او اور تېلاقيو او دوبلو په سيمو كې
امريكايانو د جنوبي بحاله مكتب په
خروارونو بمونو والوزاوه په هغه
سربيره يې دناتړسه بمباری له امله
لسگونو ولسي خلكو ته ځاني اومالي
زيانونه ورواړول.

ايا تردې به له معارف، مكتب
او بنوونيزو مراکزو سره بله زياته
او څرگنده د بنمني كومه يوه وي چې
دوئ ترسره كړه او په خپل عمل
نادم او پښيमानه هم ندي.

په عين حال دراپورونو تر مخه
ورپه شپه د گوداگي رژيم د امنيتي

امريكايانو او حلقه بگوش رژيم
يې ددې لپاره چې د اسلامي امارت
او عام ولس تر منځ كړكو او نفرتونه
ته ځای پيدا كړي نو د تيرو ۱۷ كلونو
په اوږدو كې يې مسلسل د اتبليغات
كول چې طالبان د معارف اوزدكړو
ضد او مخالف دي، مکتبونه
سوځوي، معلمان او استادان وژني.

په داسی حال كې چې اسلامي
امارت هيڅكله د تعليم مخالفت نده
كړی بلكې تر خپل لاس لاندي
سيمو كې يې د عصري او ديني
علومو مراکزو ته عملي لاری چاري
او اسانتياوي مساعدې كړي
هو د تعليم په شكل، نصاب
او موثريت كې به يې اړومرو
ملاحظات لرلي وي خودا چې
مكاتب دې ونړوي اولسگونو
شاگردانو او استادانو ته دی زيانونه
واړوي دا كار صرف او صرف

د واټسن موسسې لخوا په يوه ترسره شوې نظر سنجی کې راغلي چې د بهرنیو ځواکونو په هوايي بریدونو کې په تیرو پنځلسو کالو کې د سل زره څخه زیات ملکي افغانان وژل شوي، چې امریکا او افغان حکومت په خپل وخت کې هر برید په مخالفینو بللی او په کې وژل شوي کسان یې طالبان گڼلي دي؛ خو حقیقت هیڅکله داسې ندی.

زمونږ له نظره دامریکایانو اودهغوی د مزدورانو په توسط دکندوز او ترینکوټ وروستی ولسي مرگ ژوبلي او په خاص ډول دمکتب هدف گرځول د بشريت په وړاندې ستر جرمونه اوصريحي خلاف ورزی دي.

په کار ده چې یوناما اونور بشري اداري چې ځانونه دانساني حقوقو د دفاع علمبرداران بولي، بائید د تذبذب اودوه مخی موقف ته د پای ټکی کیږدي دیرغلگرو امریکایانو په جرمونو لدې زیاتي خاوري مبارنکې حقایقو ویلو او حقایقو منلو ته غاړه کیږدي.

اوسیمه ییز بشري بنسټونه په دې اړه هیڅ نوعه عکس العمل او غیرگون نه ښيي څه چې امریکایان او یایې مزدوران ورته وایي هغه مني او په ډیر تاسف چې دکال په پای کې یوناما کومه ارقام په ډاگه کوي هلته هم لوی زیاتۍ کوي ملکي وژل شوي خلک په وسلو الوتپړوي.

دکندوز دمکتب په څیر پېښه که چیري دمجاهدینو له لوري ترسره شوي وای نو اوس به دمیدیا، اودبشري سازمانونو خولي ترستوني پوري څیړي شوي وای چې وگورۍ طالبان له تعلیم اوزده کړوسره دومره ضدیت اومخالفت لري چې دنجونومکتب یې په بل مخ ونړاوه او په هیڅ بیه بائید معاف اوونه ښل شي!!

خوچې دبشريت کاذب مدعیان امریکایان داکار کوي او په یوه ورځ لسگونه افغانان له تیغه تیروي میدیا، بشرپالان اوحقوقوال ټول پري چوپه خوله اوصم بکم دي.

دترینکوټ دملکي روغتون سرطیب ډاکټر ضیاء الرحمن رسنیو ته ویلي چې نوموړي روغتون ته راول شوي ټپیان اکثریت ښځي اوماشومان ول!!

په افغانستان کې دامریکایانو اودهغو دگوداگیانو په لاس هره ورځ زمونږ مظلوم اوستمدیده هیوادوال په قصدي ډول شهیدانیري، ټپونه وراوړي په کورونو یې چاپي وروړي اودرېږولو په خاطر یې له ځانوسره یې وحشي زندانونه بیایي.

خوپه مقابل کې دملکي وگړو دتلفاتو دمخنیوي ادارې اونړیوال

د ډيورنډ كرنې دواړو غاړو ته پوځي عمليات د څه لپاره؟!

شاهد (غزنيوال)

توانيدل چې د افغان ولس دغه دفاعي مقاومت له منځه يوسي .

د امريكايانو دغه ناتواني هم خپل امريكايي ولس او هم نړيوالې ټولنې محسوس كړې حتى چې اوس د ملگرو ملتونو غونډې معتبره نړيواله مؤسسه هم پر دې ټكي اعتراف لري چې د مقاومت لوري (طالبان) پر نيمايي افغانستان كنترول لري ، چې دا د امريكايي دفاعي چارواكو لپاره د لويې ناکامي او سرتيتيې لامل دی.

هغوی اوس د دې لپاره چې له خپلې ماتې او شرمندگي څخه د خپل ولس او نړيوالو پام واړوي كوښښ كوي دا مقاومت له افغانستان بهر د يو غير افغاني مقاومت په حيث نورو جهتونو منسوب كړي.

امريكايانو پوره ۱۷ كاله په افغانستان كې تير كړل ، په دغه ټوله اوږده موده كې يې يوه ورځ هم له مقاومت او مزاحمت پرته نه ده تيره كړې ، كه واقعا هم لكه دوی چې اذعان كوي دا مقاومت د كرنې له هغې غاړې تجهيز او تمويليږي نو دوی به له پيله د همدې بهرني منبع په خلاف اقدام كړی وای.

دوهم : امريكايان غواړي د كرنې دواړو غاړو ته د وسله والو د تعقيب په پلمه د سيمي پښتون ولس كوم چې په سرشت او خټه كې يې په طبيعي لحاظ د اسلام مينه اخړلې ده وټكوي.

د روان ميلادي كال د جولای مياشتې په پيل كې اسلام آباد او كابل ته د امريكايي سناټور او په كانگريس كې د پوځي خدماتو د كميتې مسؤل جان مكين او ورسره پلاوي تر راتگ وروسته پريكړه وشوه چې د وسله والو د تعقيب په غرض به د ډيورنډ كرنې دواړو غاړو ته د امريكايي ځواكونو تر نظارت لاندې پوځي عمليات تر سره كيږي.

كه څه هم چې امريكايانو تر دې وړاندې هم په ياده سيمه كې هوايي او ځمكني عمليات ترسره كړي چې له امله يې د كرنې دواړو غاړو ته په سلگونو ولسي خلگ شهيدان او كورونه يې وړ وړان شوي دي.

دا چې دقيقا اوس ولي هغوی په رسمي ډول په دې سيمه كې عمليات يې پيلوي او دا كار په راتلونكي كې د سيمي لپاره د واشنگټن د نوې ستراتيژۍ برخه گرځوي خپل زماني او مكاني مدلولات لري چې په لاندې كرنېو كې ورته اشاره كيږي.

لومړی : د افغانستان په داخل كې د امريكايي اشغالگرو په مقابل كې ولسي- مقاومت اوس داسې مرحلې ته رسيدلي چې خاموشه كول يې هم د امريكايي اشغالگرو او هم دهغوی د داخلي ملاتړو له توانه وتلی كار دی.

امريكايان او په نړيواله كچه تر ټولو مقتدر پوځي تړون ناټو له خپل ټول پوځي برلاسي سره پر دې ونه

د کړنې دواړو غاړو میشتو غیرتمنو پښتنو ته په کار ده چې دغه امریکایي سازشي پلان ته متوجه او په خپل ښکاره مخالفت او مقاومت سره هغه شنډ کړي.

امریکایان د نړۍ د ترټولو مکار او حيله گر ولس په حيث غواړي د دغه ډول مصنوعي پلمو یه وسیله لومړی په یوه سیمه کې نفوذ وکړی او بیا هلته په تدریج سره خپل د شرارت او شیطانت پلانونه عملي کړي.

د افغانستان اشغال د دوی د شیطانت او شرارت یوه ژوندۍ بیلگه ده چې دلته په اصطلاح د تروریستانو د له منځه وړلو، قانون حاکمولو او مخدراتو د محو کولو په نوم راغلل خو اوس د دوی په اعتراف چې په افغانستان کې تر ۲۰ زیاتې تروریستي ډلې چې دوی یې له منځه وړلو څخه ناتوانه دي وجود لري، او د دوی په لاس جوړ شوی حکومت یه فساد، لاقانونیت او نا امنی کې په نړیواله کچه لومړی مقام لري او همدا راز افغانستان د دوی تر اشغال وروسته د نړۍ په کچه د مخدره موادو په ستر تولیدوونکي مرکز بدل شوی.

د ډیورنډ کړنې دواړه غاړې چې تر اوسه پوري د منطقي د صعب العبوریت له وجې د امریکایي اشغالګرو د ځمکنی شتون له لوټ (چټلې) نه پاکې پاتې وي غیرتي ولسونه یې اوس باید په خپل ټول توان سره د هغوي د ورتګ او هلته د پوځي عملیاتو په کلکه مخنیوی وکړي.

ځکه امریکایان غواړي د دې عملیاتو په وسیله د انګریزانو هغه پلان چې سلگونه کلونه وړاندې یې د دې متحدې سیمې د ټوټه کولو په غرض طرحه کړی و بیا را ژوندی او دا ځل په دې پلمه د ټوټه شوی ولس د خپلو ړندو بمباریو هدف وګرځوي.

امریکایان غواړي د کړنې دواړو غاړو ته د نیرېدې پنځوس کیلومیټره په واټن کې په پښتون میشته سیمه کې پوځي عملیات پیل کړي، دا سیمه چې په تاریخي لحاظ یې له نسلونو نسلو نو راهیسې په اسلام قربانۍ ورکړي او په همدې جرم د وخت د واکدارانو لخوا د ترقي او پرمختګ له هر ډول آسانتیاوو څخه بې برخې شوي اوس امریکایان د نویو پوځي عملیاتو په وسیله غواړي هغه تر خپل مستقیم کنټرول لاندې راولي او په خپلو هوايي بریدونو او ځمکنیو عملیاتو سره هغه نور هم وځپي او په دې سره بیا خپل ولس ته و وایي چې په افغانستان کې زموږ په خلاف مقاومت د داخلي افغانانو نه؛ بلکې له ډیورنډ کړنې هغې غاړې نه تمویل او تجهیز کیدو چې اوس یې مونږ د خپلو اراده کړې.

د ډیورنډ کړنې دواړو غاړو ته د امریکایي عملیاتو له پیل کیدو نه د هغوي همدا دوه هدفه دي چې غواړي په دې تخریبې پلمې سره له چتراله تر بولانه پروت غیرتي پښتون ولس نورهم وځوروي او بیوزله ماشومان، بوداګان او توریسې یې د ډرون بریدونو او شپنیو عملیاتو هدف وګرځوي.

دغه ظالمانه پوځي عملیات په حقیقت کې د غیرتي پښتنو په خلاف د امریکایي اشغال دوهم پړاو دي چې په سیمه کې د دوي د مزدورو او بی ننگه ملاتړو په ملتیا پیلېږي، خو ان شاء الله چې د هغو پایله به هم داسې ناکامي او رسوایي وي لکه په ۲۰۰۱ کال کې پر افغانستان وحشیانه یرغل.

دهامبورگ په ناسته کې

امريکا وځنډل شوه

اوحساسيتونه راوپارول اواوريکايي له نړيوال اقتصاد سره په ټگي تورنه کړه.

دټرامپ دخبرو مهم ټکي په دې څرخيدل چې دډيروهيوادونوترمنځ مشترک توافقات اوگډې پريکړې نړيوال تجارت ته وده نشي ورکولي دده په اندامريکايي اقتصادته نړيوالوسازمانونولکه دناټو، اروپايي ټولنې اونوروبنسټونومشترکوپريکړو سخت زيان اړولی اودامريکا پراخي مالي سرچيني يې په اختيارکې اخيستي ، دټرامپ له خبرو دااندازه لگيدله چې نوموړی دهامبورگ ناستې ته هم په اهميت اوتاثيرلرلو ندي قائل.

دروسيي ولسمشر (پوتين) نوموړي ناستې ته دوينا پرمهال په امريکايي سياستونوکلکي نيوکي وکړي په خاصه توگه ټرامپ يې مخاطب کړ چې تاسې په نړيوال تجارت کې دعدالت يادوني کوي ، خودامعلومه نده چې دغه شرايط په نړيوال مالي اواقصادي قضاوت کې چيرته اوڅنگه عملي کيږي ، دپوتين اشاره په روسيې باندي داوکراين له امله لگيدلو اقتصادي بنديزونوته وه.

داځل دجی (۲۰) ناسته دغړوهيوادونوترمنځ ترډيره ځايه رقيبانه او ديوبل په مقابل کې دريدل وه ، په هغه سربيره زياتره هيوادونو هڅه کوله چې دناستي په مهال

ورپه ورځ دالمان په دوهم لوی ښار (هامبورگ) کې دنړۍ د ۲۰ مخ پرودې هيوادونو دمشرانو غونډه په داسې حال کې ترسره اوپايله ورسیده چې هيڅ کوم څرگندتوافق اوعملي پريکړه ليک يې نه درلود نوموړې ناسته له ۲۰۰۸ کال راهيسې- دنړۍ دهغو ۲۰ هيوادونوترمنځ جوړيږي چې دنړۍ ۸۵ فيصده اقتصاد دهغوی په ولکه اوگرفت کې دی موخه اوهدف يې د نړيوال اقتصاداوتجارت تنظيم اووده ده.

په وړاندې کلونوکې به دنوموړي ناستي مشري او دهموپريکړو طرح اوډيزاين دامريکاپه لاس کې وو ، خوسېرني غونډه په داسې حال کې ترسره شوه چې دناستي زياتره غړوهيوادونودامريکاپه خلاف دريځ درلود تردې چې دامريکادولسمشر- (ټرامپ) له خوا وړاندي شوي نظريات اوغوښتني دگډونوالو له عدم رضایت اوحساسيت سره مخ شوي

دامريکا دولسمشر (ټرامپ) خبري اوغوښتني ددې پرځای چې دنړيوال تجارت په پراختيااودعوائيدودتوزيع په عادلانه تضمين بناوي برعکس يې ټول ترکيز په امريکايي اقتصاداوامريکايي گټووي چې همدغه دريځ دناستې د ۱۹ غړوهيوادونو مسلسل غبرگونونه

دخپل قدرت او تاثیرگذاری نبودنه وکړي اويوله بل
څخه امتياز ترلاسه کړي

دچين ولسمشر وړاندې تردې چې دهامبورگ
غونډې ته ورشي مسکو ته يې سفروکړ چې هدف يې
دنوموړي ناستې په مهال دامريکاپه مقابل کې ددواړو
هيوادونوگډدریځ اوموقف ثابتول وو ، دغه راز دنوموړي
ناستې څخه څو ورځي وړاندې اروپايي ټولني له چين
اوجاپان سره دگډتجارت اومالي راکړي
ورکړي په برخي عمده تړونونه لاسليک
کړل.

دغه راز دامريکاولسمشر (ټرامپ)
ددې پرځای چې هامبورگ ته ولاړشي ، لنډه
ناسته يې په (پولنډ) کې وکړه هلته يې له
نوموړي هيوادسره دامريکايي توغنديو
دنصب اواستقرار تړون لاسليک کړ ،له
يادتړون څخه دټرامپ هدف په نظامي ډگر
کې دامريکادنيو تحرک اوخودنامايي
خرگندونه اودهامبورگ گډوانوالوته پيغام
رسول وو چې دامريکالاره اومسيرله هغوی
بيل اوجلا دی

په لنډه توگه بائيدووايوچې دجی (۲۰)
ناستي دخپلې اجنداله مخې هيڅ کوم نړيوال
توافق اوپريکړه ليک نه درلود ، بلکې ترديره
ځايه دنوموړي سازمان ۱۹ غړو له لوري په
مستقيم اوغيرمستقيم ډول دامريکاپه مقابل
کې محاذارايي اوهغه حيثيت اومقام ته
گوزارورکول وو چې په وړاندې کلونوکې به
امريکا د ناستې په مهال درلود.

په دي معنی چې امريکابه څه غوښتل ۱۹
هيوادونوبه ورسره هيڅ ډول مزاحمت نه درلود
نوځکه زياتره کارپوهان وايي چې دهامبورگ غونډه
داوار جی (۲۰) نه وه بلکې جی (صفر) اويـا «جی
۱۹+۱» وه ياپه بل عبارت دهامبورگ په ناسته تړنولو
گرمه موضوع دامريکا ټکول او ځنډل وو او دغه کار
ترسره شو.

د سلطان سليم توره

د عثماني خلافت مشهوره څېره سلطان سليم اول رحمه الله ته
د يوه لوی کفري هيواد سفير د ليدلو لپاره راغی، له ملاقات مخکې
يې هغه ته وزيرانو وويل: تاسو بايد تر ټولو ښايسته او ارزښتناکې
جامې واغونډئ، سلطان ورته وويل: سمه ده، تاسو يې هم
واغونډئ، وزيران يې د کفري هيواد له سفير سره په ښايسته جامو
کې سلطان ته ورننوتل، خو چې کتل يې سلطان په زړو او کمزورو
جامو کې ناست و! او مخته يې په مېز خپله توره لغړه ايښې وه!
چې کله سفير ووت وزيرانو يې سلطان سليم ته وويل: تاسو خو
جامې نه دې بدلي کړې؟!

سلطان ورته وويل: ورشئ سفير نه پوښتنه وکړئ چې سلطان
څه ډول جامې اغوستې وې .سفير چې د سلطان له جامو وپوښتل
شو هغه وويل: ما چې د سلطان مخته لغړه توره وليدله ومې نه
شوی کولی پخپله سلطان ته وگورم، جامې خو لا پرېږدئ! په دې
سره سلطان وزيرانو ته وويل:

تر څو چې زموږ تورې لغړي او پرې کوونکې وي کفار زموږ جامو
ته نه شي کتلئ، الله دې هغه ورځ نه راولي چې تورې مو پټي او
زنگني وي او موږ په جامو بوخت يو، هغه مهال به مو کفار د ځمکي
له مخه ورکوي. "د سعد الغامدي له وال نه"

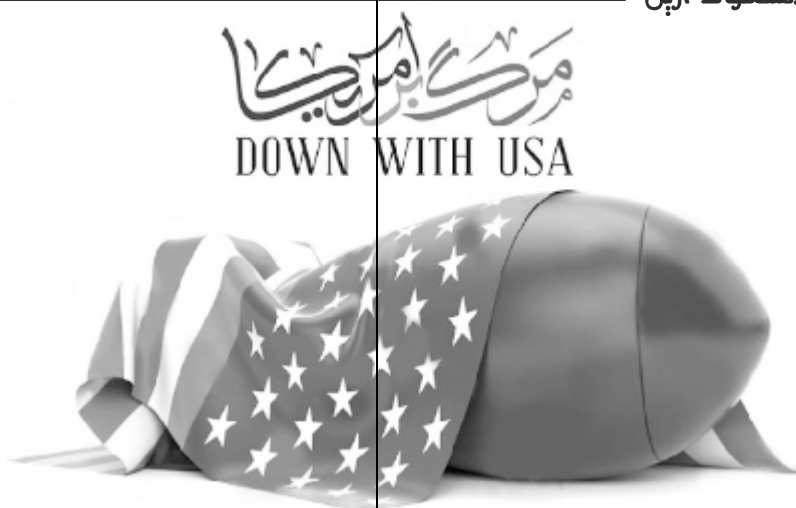

زندانو ته ییول او شکنجه کول ییې
د برطانوي افسر په خبرو خوښ له دې وجې شوم چې د
دوی هغه شعارونه چې ویل به یې موږ د ولس خدمت

کوو او طالب ترهگر
او ولس له منځه
وړي پخپله د دوی
په اعتراف مات
شول او خپه بیا په
دې شوم چې هغه
افغانان چې دا
شعارونه به یې
بدرگه کول د افغاني
ضمیر له مخې څنگه
نه شرمیدل چې د
خپل غیرتې او
میرني ولس عزت او

ملکیان یا وژل او په پا تاوانیدل؟

مسعود آږین

آبرو یې لوتل.

ما چې کله د برطانوي افسر دا خبرې واوریدې خو
دقیقې وروسته د طالبانو یو خبر راغی چې په روزگان
ولایت کې د اروغ د کلي د نیولو خبر پکښې ورکړل
شوی وو

په خبر کې راغلي وو چې له دې کلي څخه څو تنه
تښتیدلي اړکیان همدې کلي ته نژدې په یو بل کلي
کې په یو کور کې محاصره شول خو طالبانو له دې امله
څه نه ورته وویل چې هلته ملکي خلکو ته د زیان او نښتو
خطر لیدل کیده.

اوس تاسو د برطانوي افسر او د طالبانو د دې
عمل پرتله وکړئ او بیا قضاوت وکړئ!

پنځلس کاله کیږي بې گناه افغانان وژل کیږي،
داسې ورځ به ډیره کمه راغلې وي چې ملکي خلکو ته
دې زیان نه وي او نښتې دا نژدې تیرې دوه ورځې هم موږ

او تاسو د ملکي
خلکو او د بې
گناه افغانانو
وژل دردولي او
غمجن کړي یو.

د افغانانو
د پوښتنې خو
څوک نشته چې
له چا یې وکړي
مشران خويي
ځکه نه کوي چې
باداران یې بیا
خفه کیږي او

ډالر پرې بندېږي بس غټه کار یې دا وي چې په لاس
پاک، لاس پاک کړي او ووايي چې طالبانو دومره
ملکي خلک وژل په دې طریقې سره د ولس سترگو ته
خاورې وروشیندي او هغه د سترگو په مښلو اخته او
دوی بیرته خپلې عیاشۍ ته و خلاص شي
مگر حقیقت هیڅ کله هم نه پتییږي آخر به هم یوه ورځ
حقائق رابسیږه کیږي او ناپوهان او بې درکه خلک به
هوښیاران کیږي او د تأسف سر به و خوځوي
تیره ورځ د برطانیې یو پوځي افسر د دې هیواد یوې
ورځ پانې ته ویلي چې موږ به د طالبانو په نوم ملکي
خلک وژل او خوند به مو ترې اخست برطانوي افسر
ویلي چې د عامو خلکو له جسدو سره به مو وسله له دې
کبله کینوده چې ثابته کړو چې دا وسلوال طالبان وو
افسر دا هم ویلي چې عام خلک به یې د طالبانو په نوم

جوانان بیدار و عاقبت استعمار در افغانستان

افغانستان سرزمینی که در مقاطع زمانی مختلف تحت استعمار ابرقدرت ها قرار گرفته است، از بریتانیای کبیر تا اتحاد جماهیر شوروی و حالا هم امریکا؛ اما مردم مسلمان این سرزمین در مقابل هر یک ازین ابرقدرت ها با دستان خالی و به ارزش خون رزمیده اند. ایمان، شجاعت و هدف والای "اعلای کلمه الله" به حیث اسلحه ی بزرگ این مردم بود که آفتاب استبداد امپراتوری انگلیس را در همین سرزمین کوچک به غروب مواجه ساخت. به همین گونه اتحاد جماهیر شوروی را نیز با تمام هست و بودش مردان همین سرزمین به انزوا کشاند و اینک امریکا را نیز با همه سیاست های مکارانه اش در یک سردرگمی قرار داده است.

امریکا بعد از اشغال افغانستان در دهه نخست قرن ۲۱، از اسالیب مختلف، جهت تغییر اذهان عامه به خصوص

نسل جوان، به نفع خود کار گرفت. یکی ازین اسالیب کاربرد اصطلاح "نسل دموکراسی" به نسل جوان بود، اصطلاحی که ظاهراً برای جوانان زیبا به نظر می رسید و از طرف تکنوکرات ها طوری توجیه می شد که گویا نسل دموکراسی به نسل آزاده و شجاع خطاب می شود. هدف از فضا ساختن این اصطلاح جلوگیری از شعارهایی بود که این نسل در اوایل اشغال امریکا در برابر آنان استفاده می نمودند، و هم چنان می خواست این تصویر را در اذهان مردم ایجاد کند که گویا امریکا دوست شماست و برای آموزش و پرورش و یا هم تأمین صلح و ثبات آمده است. اما باگذشت ۱۷ سال حضور امریکا درین کشور با نظام دست ساخته اش، چهره ی اصلی این متجاوز برای نسل بیدار این سرزمین نمایان شد. "نوام چامسکی" ادیب سرشناس امریکا و یک تن از منتقدین سیاست های امریکا طی یک سخنرانی که در انجمن دانشجویان آزاد امریکایی داشت، گفت: «حقیقت امر این است که کشتی امریکا در افغانستان دیگر به گل نشسته است و هر لحظه امکان از بین رفتن اش و جود دارد.» دیدگاه عمومی در افغانستان در مقایسه با دهه قبلی نسبت به امریکا ۱۸۰ درجه تغییر کرده و علیه امریکا شده است. نسل فعلی دیگر نسل دموکراسی نیست، بلکه نسل ضد امریکایی است. قاطبه مردم افغانستان بخصوص نسل جوان دیگر به این حقیقت پی برده اند که جنگ موجود در افغانستان ارتباط مستقیم به موجودیت امریکا درین کشور دارد و جنایاتی را که امریکا در افغانستان مرتکب شده است، از چشم هیچ کس پوشیده نیست.

پس هر نوع حضور نیروهای خارجی به شکل پایگاه دایمی، غیر دایمی و یا هم بدون پایگاه درین کشور اشغال بوده و برای یک نسل مجاهد قابل تحمل نیست. زود است این قدرت جهانی نیز مانند هم نوعانش توسط جوانان مبارز به شکست فکری، سیاسی و نظامی مواجه شود. تاریخ شکست نخورده و قدرت شکن ما باید الگویی برای مبارزه با اشغالگر مدرن و مکار امروز باشد.

د دسولې پر نوم تمسخر؟!

عطاء او شپږزی په دې ارزي چې ديوه داسې ولس
نماينده گي وکړي چې دڅلورو لسيزو جگړو وهلی او خپلې؟
عبدالله او محقق دومره وړتيا او استعداد لري چې ددوو زبر
ځواکونو، ناروا څپېرو وهلي افغانان ديوه روښانه او
سوکاله هيواد څښتنان کړي؟

او يا هم بېوسه، کمزوری، ناتوانه او مريض اشرف
غني دومره حوصله او استقامت لري چې خپلسري
ټوپکمار، قاتلين او دماڼيا دبانډ غړي وزيران او قومندانان له
پښو وغورځوي؟

دسولې مخ کې همدغه پلن گېډي ستر خنډونه دي،
دوی نه غواړي چې سوله او ارامي راشي، دوی نه غواړي
دجگړې بلې لمبې مړې شي او ددوی کرغېړنې څېرې ولس
وويني.

دوی نه غواړي چې اشغالگر ځواکونه ووځي، افغانان
خپله داسې اداره او نظام ولري چې کار اهل کار ته وسپارل
شي، مسلکي کادرونه بلا واسطه او رشوت، پر ور مناصبو
وگومارل شي او ددوی واسطه يې اقارب او اوباشان له دندو
وشرل شي.

همدا لامل دی چې په هيواد کې دجگړې اور دژبغرانده
ساتلو لپاره د داعش ډله په سيمه کې مطرح کړی شوه او په
لوړه کچه تبليغات ورته وشول او لا ورته کېږي.

تيره اونۍ دکريم خليلی په مشرۍ دسولې دتشریفاتې
او تمثیلي شوری نوې تگلاره تصویب شوه چې له مخې يې
دطالبانو سره دسولې په اړه هيڅ طرحه او حتی پروگرام نه
لري؛ پوښتنه داده چې دسولې شوری دڅه لپاره جوړه شوې،
او ولې د بېچاره ولس له خزاني دومره درانه مصارف او
دشوری غړو ته لوړ معاشات ورکول کېږي؟

په کار خو داده چې دسولې د شوری ټول تمرکز پر دې
وي چې سوله ولې نه راځي، او کوم - کوم خنډونه دسولې
مخ ته پراته دي؟ خو په ډېر تاسف سره بايد ووايم چې
دسولې له نوم څخه ناوړه استفاده روانه ده او محض دعامه
ولسې اذهانو دتحريف لپاره وخت ناوخت ترې دسولې
کلیشه يې شعارونه رسنيز کېږي.

دسولې پر نوم تمسخر ځکه روان دی چې په سوله ئيز
افغانستان کې دکابل تر نیمایي زیات چارواکي خپل ژوند او
کاروبار ته خطر محسوسوي، او پوهېږي چې دملت له
غبرگون او محکمې سره مخ کېدل يې حتمي دي.
ددوی گټې او بقاء په جگړه ئيز افغانستان کې نغښتې، دوی
پس پرده ده جگړې په تداوم ځکه ټينگار کوي چې دجگړې
په لوگيو او لمبو کې ددوی کرغېړنې څېرې له ولس پټې او
ورکي دي.

که سترگې پټې نه کړو او صاف حقیقت ووايو؛ دوستم
د جمهوري ریاست دمړستیالۍ وړ دی؟

د نوې امريکا تحقيقاتي مرکز غړی انند گوپال :

واشنگټن په افغانستان کې د سوله ييز حل په مقابل کې تر ټولو ستر خنډ دی

دا ۱۶ کاله چې امريکا څه وایي، دا ټول هسې غولول دي، که دوی وغواړي همدا سبا سوله راوستلای شي

دغه هېواد په افغانستان کې د بې ثباتۍ اصلي عامل دی او په خپلو مختلفو سياستونو د جگړې پر اور تېل پاشي

کابل — په واشنگټن کې د نوې امريکا څېړنيز مرکز غړي په دې باور دي چې د ټرمپ له خوا افغانستان ته د اضافي سرتېرو استول دلته پر بل شوي اور د تېلو د پاشلو په معنا دي.

د دغه مرکز غړی او د (امريکا، طالبان او جگړه د افغانانو له نظره) کتاب ليکوال انند گوپال وایي: “امريکا پخپله په افغانستان کې د بې ثباتۍ اصلي سرچينه ده. په کابل کې د يوه خدمتگار رژيم د درلودو په تړاو د واشنگټن سياست هغه څه دي چې د امريکا د ملگرو ملېشو او جنگسالارانو پر ضد پر جگړه تېل پاشي. امريکا د سولې خبرو اترو او توافق په صورت کې وتلای شي، خو نن سبا په افغانستان کې د سوله ييز حل او توافق په مقابل کې تر ټولو ستر خنډ امريکا ده.”

گوپال چې په افغانستان او عراق کې د خبريالۍ اوږده سابقه لري وايي، متحده ايالاتو د يوې خوا دسولي نمايشي دعوي او ملاتړ کړی او له بلې خوا دطالبانو د بې قيد او شرطه تسليمۍ غوښتنه کړې چې دا د سولې خبرې اترې نه دي.

انند گوپال همدارنگه ويلي: “دا ۱۶ کاله چې امريکا څه وایي، دا ټول هسې غولول دي. که دوی وغواړي همدا سبا سوله راوستلای شي. کله چې په ۲۰۱۴ کال کې انتخاباتي جنجالونه پيل شول، شمالي ټلوالې د کودتا گوانښونه وکړل، خو د جان کېري په راتگ سره سړې اوبه توی شوې.”

دملا رسول سنگوريان
په هلمند کې رسنيز کړی
شول او دتمويل او حمايې
لپاره جبار قهرمان سيمې ته
ولېږل شو، ننگرهار کې
داعش ته کمپاين کېږي،
مسلميان يې تر شاه کلک ولاړ
دی اکمال او تمويل يې کوي
او په شمال کې چې داعش
شتون محال شو، دعطفا او
دوستم اوباشان چې له
وراندې وسلې ورکول شوې
وي، داعش پر نوم رسنيو ته
معرفي شول.

لنډه دا چې ترڅو
اشغالگر موجود وي، او
موجوده چارواکي حاکم وي
دجگړې لمبې به همداسې بلې
وي او ديو څو کرغېړنو څېرو
دگټو او اشغالگرو دبقاء لپاره
به د افغان ولس وينې په ډېره
بې رحمۍ او بې دردی سره
بېلول کېږي.

دصليبيانو دغوځ
شکست او ښېرازه افغانستان
پر هيله

آيا د امريکايي ځواکونو په راتگ به گډوډ رژيم قوي شي؟

ليکوال: محمد وليد

ورسیدل، چې په پایله کې یې امریکايي چارواکي ور خطا شول، د ناټو پوځي ماموریت ختمیدل یې یوه تېروتنه وگڼله.

د یادونې وړ ده چې افغانستان نسبتاً تیرو کلونو ته نا امنه او د اداري فساد کچه لوړه روانه ده، د رژیم مشرانو ترمنځ اختلافات ورځ تر بلې مخ په زیاتیدو دي، د مرکزي رژیم پر وړاندې ائتلافونه جوړیږي، هره ورځ یې مشرانو څخه د استعفی

غوښتنې کیږي، په ځانگړي ډول کابل کې لاریونونه ترسره کیږي، گډ حکومت پر بې کفایتۍ او اداري فساد باندې ککړ گڼل کیږي.

یقیناً چې د گډوډ رژیم څخه لار ورکه ده، له یوې خوا د طالبانو سره په شدید جگړه کې نښتې، له بلې خوا د خپلمنځي اختلافاتو ښکار دی چې هره لحظه د کودتا اونورو گډوډیو امکان لیدل کیږي، له بلې خوا بیا د امریکا له پامه هم غورځول شوی دی.

رژیم په دې اند دی چې د بهرنیو پوځیانو په راتگ سره به د افغانستان ستونزې حل شي، مگر کانگریس کې بیا افغانستان ته د پوځیانو لیږلو باندې اختلافات روان دي، او د ناټو سرمشریزه غونډه هم بې پایلې پای ته ورسیده.

نو پدې اساس ویلای شو چې بهرني پوځیان به هیڅکله د مخ په ځوړ رژیم په درد ونخوري، بلکې نور به هم ستونزې را وپنځوي، مرگونه او تباهی به یوڅو په خوشي، ځکه چې دوستم، عطا محمد نور، صلاح الدین رباني او محقق هم د بهرنیو کړیو پوره ملاتړ لري او د همدغه ملاتړ په تکیه یې داشرف غني په خلاف پاتېتلاف وکړ، نو داسې ښکاري چې گډوډي به نوره هم زیاته شي او بالاخره خپلمنځي جگړې به یو ځل بیا زور واخلي.

کله چې د ۲۰۱۴ کال په پای کې ناټو سازمان افغانستان کې خپل پوځي ماموریت ختم کړ، د امریکايي ائتلاف غړو هیوادونو یو شمیر خپل پوځیان له افغانستان څخه وایستل او ځینې نورو بیا قدم په قدم د پخوانیو پوځیانو پر ځای تازه ډمي پوځیان راولېږل، ترڅو چې افغانستان کې د طالبانو پر وړاندې وسلواله مبارزه وکړي، او ترڅنګ یې د کابل افغان امنیتي ځواکونو ته روزنه ورکړي.

لکه څنګه چې د ناټو د پوځي ماموریت له ختمیدو سره جوخت طالبان یو ځل بیا د تېر په پرتله قوي شول او خپل بریدونه یې نور هم ګړندي کړل، د هیواد یو شمیر مهمې ستراتیژیکې سیمې یې هم ونیولې او د رژیم ځواکونو لپاره یې سرخوږی جوړ کړ.

د ناټو پوځي ماموریت د ختمیدو پر مهال ټاکل شوې وه چې د ۲۰۱۶ کال تر پای پورې به ټول بهرني پوځیان له افغانستان څخه وځي، د دوی شتون به یوازې تر امریکايي سفارت او پوځي اډو پورې محدود شي. مگر کله چې د امریکا منتخب ولسمشر ټرمپ د واک په ګدۍ کینول شو، نو افغانستان کې نا امني او د گډوډ حکومت خپلمنځي اختلافات یو ځل بیا اوج ته

آيا امريکا له شمالي کوريا سره

د اټومي جگړې هوډ لري؟

خالد څرگند

دښمن په توگه نه شي جوړېدلی او نه هم د امريکا تر مشرۍ لاندې نړيوال نظم ته گواښ دی. بلکې اصلي مسئله چين دی، امريکا غواړي چې د چين په پولو کې تل کړکيچ جاري وساتي او هغه د امريکا په لاس جوړ شوو ديوالو کې کلابند کړي.

دا ځکه چې امريکا د چين له مخ پر ودې اقتصاد، نظامي وړتيا، ستر نفوس او سيمه ييزې برلاسی څخه سخت په ويره کې ده او په همدې موخه ورته ستونزې جوړوي. له يوې خوا يې له هند سره مرزې لانه، له بل خوا يې چين له جاپان، ماليزيا، فلپين او ويتنام سره د جنوبي چين په سمندرگي کې د مصنوعي جزيرو د جوړولو له امله په لانجو سره اخته کړی دی او غواړي چې نړۍ ته د چين د سوداگرۍ لار هم بنده کړي.

امريکا يوازې په پورته اقداماتو بسنه نه ده کړې، په ۲۰۱۲ز کال کې ۶۰٪ سمندريز پوځ لرې ختيځ ته واسته وه او همدا اوس د چين گرد چاپيره يې ۲۵۰ زره پوځ ځای په ځای کړی چې يوازې په جنوبي کوريا کې ۲۸ زره پوځيان لري. په دومره ستره کچه د پوځيانو او وسلو ځای په ځای کول هغه څه دي چې امريکا يې د چين د محدود ساتلو په هدف تر سره کوي، نه د کوچنۍ شمالي کوريا.

همدارنگه د لاندې د لايو او شواهدو له مخې ویلی شو چې امريکا له شمالي کوريا سره د جگړې هوډ نه لري او نه غواړي چې له شمالي کوريا سره په نظامي جگړه کې ښکېل شي:

۱- د شمالي کوريا بالستیک توغندیو ازمویل؛ کله چې امريکا په شمالي کوريا د بريد گواښ وکړ او د بهرنیو چارو وزیر رکس تیلر سن و ویل: "زموږ د صبر پیمانې ډکه شوې ده او هر څه د میز په سر ایښي دي"، (رويترز ۱۷ اپریل ۲۰۱۷ ز). نو په ځواب کې شمالي کوريا بالستیک توغندي و ازمایل او وې ویل چې دا توغندي د امريکا خاوره په نښه کولی شي.

۲- شمالي کوريا د لویو وچو ویشتونکو توغندیو ادعا وکړه او وې ویل چې کولی شي امريکايي اهداف په سيمه او حتی په خپله امريکايي خاوره کې په نښه کړي.

په امريکا کې د ډونالد ټرمپ قدرت ته له رسيدو سره سم، د امريکا او شمالي کوريا لانجې هغه وخت زور واخيست چې شمالي کوريا د اټومي توغندیو په ازمويڼه لاس پورې کړ. د دې ازمويڼې په پایله کې امريکا يو زیات شمیر جنګي بیړۍ سيمې ته واستولې چې پکې الوتکې وړونکې بیړۍ هم شاملې وې؛ اېخوا د دې کړنې په ځواب کې شمالي کوريا گواښ وکړ چې د هر ډول هڅوونکې کړنې ځواب به په اټومي توغندیو ورکړي (بی بی سی، اپریل ۱۷مه ۲۰۱۷).

اوس پوښتنه داده چې د دې ډول ناندريو تر شاه څه دي؟ او ایا دغه ناندري به د دواړو هوادو ترمنځ د اټومي جگړې تر پولې ورسېږي؟

د شمالي کوريا کوچنۍ جغرافیه (کابو ۱۲۰ زره کیلو متره)، کمونستي رژیم او شنډ شوي اقتصاد ته په کتو سره دا جوتیږي چې شمالي کوريا د امريکا لپاره د یو ستر

۳ - بله اساسي خبره دا ده چې لا تر اوسه په جنوبي کوريا کې د THAAD دفاعي سيستم نصب شوی نه دی. نو پورته مسايلو امريکا د شمالي کوريا د نظامي وړتيا په اړه په شک کې واچوله او امريکا داسې جگړې ته زړه نه ښه کوي چې ډيره زيان منه شي او يا دا چې خپله خاوره يې تر تهديد لاندې وي.

خو امريکا غواړي چې په چين فشار راوړي تر څو شمالي کوريا و هڅوي چې له خپل اټومي پروگرام څخه لاس په سر شي او چين د شمالي کوريا له ملاتړه لاس واخلي. که چين دا کار وکړي، نو ورته به ستره شرمندگي او تاريخي ماتې وي.

خو امريکا بله لار هم لري؛ هغه روسيه ده. امريکا د چين تر څنگ، هڅه کوي چې د کوريا په مسله کې روسيه هم له ځان سره ملگرې کړي او په دې يې قانع کړي چې د شمالي کوريا په کړکيچ کې له امريکايي دريځ څخه ملاتړ وکړي؛ که چېرته امريکا په دې کار برلاسي شي، نو هغه وخت په ډير احتمال چې د چين پروا هم نه لري او د روسيې ستر پوځ به د شمالي کوريا به ضد و کاروي. خو دا لا تر اوسه معلومه نه ده چې روسيه به دا حماقت وکړي او کنه؟

اما، وضعیت ډير نازک دی، هره شيبه د دې شونتيا شته ده چې د لږ غفلت او بې پروايي له وجې؛ د جگړې توکي اور واخلي او دغه بې ثباته نړۍ له يو بل بشري ناورين سره مخ کړي. دا د امريکا او شمالي کوريا په روان کړکيچ پروت واقعيت دی، او هغه څخه دي چې د پردې تر شا يې امريکايي لوري د لاسته راوړلو نيت لري. خو چين هم دا پوره درک کوي چې د لوبې اصلي هدف شمالي کوريا نه، بلکې خپله چين دی، نو په همدې خاطر د کړکيچ سوله ييز حل غواړي او د امريکا د هر نظامي اقدام ضد دريځ غوره کوي.

له بده مرغه؛ چې اوسنۍ نړۍ د انسان په جامو کې د ژويو له خوا اداره کېږي، چې د خپلو گټو لپاره د سلگونو زره انسانو ژوند ورته هيڅ ارزښت نه لري؛ خو هغه وخت به بشريت د يو سوکاله او ډاډمن ژوند څښتن شي، چې سيمه او نړۍ د اسماني قانون او په هغه باندې د مومنو انسانانو له خوا اداره او رهبري شي.

قطري اونیزه:

امريکا د اروپايي هېوادونو د وېرولو لپاره په افغانستان کې وروستي بريدونه پلان کړي وو

امريکا د ماتې په حال کې ده، خو هڅه کوي اروپايي ټولنه وکاروي چې د ناټو وروستۍ غونډه يې ښه بېلگه ده. امريکا اوس هغه د ۲۰مې پېړۍ د پای پياوړې امريکا نه ده، بلکې امريکا دننه فاسده شوې ده او هر څه وران دي. داعش هم د امريکا په مشوره او مشرۍ رامنځته شوی دی او موخه يې دا ده چې دلته د خپلو ځواکونو د ډېرولو لپاره زمينه برابره کړي. دوحه - په افغانستان کې وروستۍ چاودنې امريکا پلان کړې وې او غوښتل يې اروپايي هېوادونه وېروي. د الرأيه په نوم قطري اونیزي ويلي چې امريکا په افغانستان کې له ماتې سره مخ ده او د اروپايي هېوادونو د وېرولو لپاره يې وروستي بريدونه پلان کړي وو. د اونیزي په باور، دومره پېچلي بريدونه يوازې ستر او خطرناک هېوادونه کولای شي. سرچينې زياته کړې، داعش هم د امريکا په مشوره او مشرۍ رامنځته شوی دی او موخه يې دا ده چې دلته د خپلو ځواکونو د ډېرولو لپاره زمينه برابره کړي.

په مطلب کې راغلي چې امريکا او کابل حکومت له طالبانو سره د سولې د خبرو رښتينی هوډ نه لري له همدې امله د دغې ډلې غوښتنو ته ارزښت نه ورکوي. الرأيه زياتوي چې امريکا اوس هغه د ۲۰مې پېړۍ د پای پياوړې امريکا نه ده، بلکې امريکا دننه فاسده شوې ده او هر څه وران دي. د نشريې په باور، امريکا د ماتې په حال کې ده، خو هڅه کوي اروپايي ټولنه وکاروي چې د ناټو وروستۍ غونډه يې ښه بېلگه ده. الرأيه زياتوي، امريکا به هڅه وکړي د افغانستان د ناامنی، ماتې او جگړې پر اروپايي ټولنې واچوي او ناټو هم په ناخبره توگه د امريکا په لوبو کې کارول کېږي.

دموکراسی جانکری بدتر

از هر نوع فساد

نویسنده: شهرزاد

مردم افغانستان شبی نیست که از رسانه ها کشته شدن چندین نفر را توسط انفجارها و قتل های زنجیره ای و حملات نیروهای خارجی نشنوند.

سوالاتی در ذهن تمام مردم افغانستان خلق شده که چرا ده ها کشور نمی توانند امنیت را در افغانستان تأمین کنند؟ پاسخ این دو گپ خواهد بود: یا نمی توانند و یا هم نمی خواهند امنیت در این سرزمین تأمین گردد. زیرا جنگ و ناامنی در افغانستان، حضور امریکایی ها و شرکای غربی اش را تسجیل نموده و منفعت آن ها را تأمین می نماید.

هم چنین ورود کمک های میلیارد دلاری نه تنها مشکلات اقتصادی مردم راحل نکرد که به مراتب به مشکلات اقتصادی آن ها افزوده و ورود کمک های میلیارد دلاری عده ی اندکی از مردم را ثروت مندو عده ی کثیری از مردم را فقیرتر ساخته است و از جانب دیگر ورود این کمک های میلیارد دلاری قدرت خرید برخی را افزایش داده و باعث افزایش قیمت هادر بازار گردیده است که عده ی کثیری از مردم توانایی خرید نان را ندارند و روزانه به فقر آن ها افزوده می شود. این فقر آن قدر مردم را به تنگ رسانده که به همان زندگی ابتدایی و زراعتی خویش راضی هستند ولی از کمک های کشورهای خارجی و حضور شان در افغانستان بیزار اند.

با تطبیق نظام دموکراسی و ایجاد بازار آزاد، فساد اداری در کشور به اوج خویش رسیده تا جاییکه با ادارات دولتی حرف بزنی باید رشوت بدهی؛ چون در نظام دموکراسی معیار همه چیز منفعت است نه حلال و حرام، از این جاست که مردم از

بعد از یازدهم سپتمبر ۲۰۰۱ م با سقوط نظام امارت اسلامی روی کار آمدن نظام دموکراسی وبا ورود کشورهای خارجی و کمک های میلیارد دلاری آن ها در افغانستان، امیدواری های مردم به قدری افزایش یافته بود که برخی می گفتند: ما تا پنج سال آینده به سطح کشورهای ایران و پاکستان خواهیم رسید، تا ده سال آینده به سطح کشورهای چایان، دوبی و غیره خواهیم رسید.

اما با گذشت زمان این رویای افغان ها به واقعیت نیپوست؛ نه تنهاری پیشرفت و ترقی را ندی دند بلکه مشکلات آن ها افزون گردید. تاجایی که امروزه مردم از حکومت دموکراسی جانکری آن قدر بیزار شده اند که از هیچ نوع حکومتی تا حال به این سطح بیزار نبودند.

مردم افغانستان در اوایل روی کار آمدن نظام دموکراسی امریکایی و شنیدن ورود کمک های میلیارد دلاری کشورهای کفری، فکر می کردند که وطن آن ها از یک سرزمین زراعتی به یک کشور صنعتی مبدل شده و از مشکلات امنیتی، اقتصادی، فقر و بیکاری که با آن ها دست و پنجه نرم می کنند کاسته خواهد شد.

ولی با ورود نیروهای نظامی غرب در افغانستان نه تنها امنیت مردم تأمین نشد، بلکه مشکلات امنیتی به اوج خود رسید. مردم افغانستان مشکلات امنیتی را تجربه کردند که قبل از آن هرگز تجربه نکرده بودند. از قتل و ترور افراد گرفته تا اختطاف کودکان دزدی های مسلحانه، آن قدر مردم را به تشوی شکرده است که بعد از نماز شام جرأت بیرون شدن از خانه های شان را ندارند. در طی این هفده سال حاکمیت نظام دموکراسی،

د المان استخبارات پنځه مياشتې وړاندي د کابل له وروستي خونړي بريد خبر وو

دغه استخبارات ان په دې پوهېدل چې دا بريد به د فاضله موادو د ايستلو د يوه ټانکر په وسيله ترسره کېږي او يوه مياشت وړاندې يې د دې بريد په اړه لومړني شواهد ترلاسه کړي وو.

د «ار بي بي — انفور راډيو» له راپور سره سم چاودېدونکي توکي له هغو لس برابره ډبرو او چې خلکو ته وښودل شول، دغه توکي ۱۰۰۰ نه، بلکې ۱۰ زره کيلو گرامه وو.

د روان کال د غبرگولي په لسمه په ترسره شوي بريد کې لږ تر لږه ۱۵۰ افغانان ووژل شول او نږدې ۵۰۰ نور ټپيان شول چې ډېری يې غير نظامي کسان وو.

کابل — نوي رپوټونه ښيي چې د المان استخبارات د کابل د وروستي خونړي بريد له ترسره کېدو ۵ مياشتې وړاندې خبر وو او ان په دې پوهېدل چې دا بريد به د فاضله موادو د ايستلو د يوه ټانکر په وسيله ترسره کېږي. له يوه راپور سره سم د المان استخباراتي شبکې يوه مياشت وړاندې د دې بريد په اړه لومړني شواهد ترلاسه کړي وو.

«ار بي بي — انفور راډيو» د استخباراتي کړيو په وينا خبر ورکړی چې د المان استخباراتي شبکې په دې اړه خبرداري ورکړې و، تر دې چې دا هم معلومه وه چې دا بريد به څه ډول سر ته رسېږي.

سرچينې ويلي چې «اېم آي ډي» يا د المان استخباراتي شبکې د جنوري په اتلسمه، يعنې پوره پنځه مياشتې وړاندې د دې بريد د طرحې په اړه معلومات ترلاسه کړي وو او همغه مهال ويل شوي وو چې د فاضله توکو د ايستلو په يوه ټانکر کې به چاودېدونکي توکي ځای پر ځای کېږي او چاودول کېږي. وروسته بيا هم خبرداري ورکړل شوي وو.

احکام شرعي دور شده، به خاطر منفعت شخصی خویشاز هیچ گونه فسادى دریغ نمى کنند.

و از جهت دیگر باطویل شدن بروکراسی، روند کار دولت آن قدر طولانى شده که مردم برای اجرای کارهای خویش باید ماه ها حتی سال ها در پشت دروازه های ادارات سرگردان باشند؛ مثلاً: برای اخذ تذکره باید یک الی دوماه و یا برای اخذ پاسپورت تا حدود سه ماه در پشت دروازه های ادارات دولتی سرگردان باشند که این وضعیت مردم را مجبور به دادن رشوت کرده و زمینه فساد اداری را در ادارات دولتی مهیا می سازد. زیرا مردم در دوران حکومتداری طالبان- که نه افراد مسلکی و نه هم تکنولوژی بود- در ادارات دولتی به این سرگردانی سردچار نبودند؛ بلکه در ظرف یک الی دویروز کارهای شان اجرا می شد.

هم چنین می بینیم که با افزایش مکاتب و دانشگاه ها و گسترش علم، مردم بجای اینکه قانون پذیر شوند و از فساد دور شوند، قانون گریز می شوند و به فساد نزدیک می گردند؛ علت این همه مشکلات در چیست؟

در نتیجه می توان گفت: هر چقدر کشور ما به کمک های کشورهای خارجی وابسته باشد، به همان اندازه مشکلات کشور ما در حال افزایش می باشد. چون در فضایی کپیتالیزم- نظام سرمایه داری- معیار همه چیز منفعت می باشد، هیچ کشوری بدون منفعت خویش برای ما کمک نمی کند. مردم عزیز ما باید بدانند که این کمک های خارجی به نفع شان نبوده بلکه کاملاً به ضرر شان می باشد. اگرچه عیش این کمک های میلیارد دالری را خانواده های وکیل ها، وزراء، اعضای فامیل رییس جمهور و رییس اجرائیه در کشورهای غربی می کنند، چرا بهای آن را مردم مظلوم با جان خویش بدهند. بیا باید همه دست به دست هم داده به کمک های کشورهای غربی و حضور شان نه گفته و برای تبدیل کردن فضایی منفعت کپیتالیزم، به فضایی اسلامی و برای ایجاد نظام سیاسی واقعی اسلام فعالیت نماییم تا با تطبیق کامل اسلام از این مشکلات رهایی یابیم.

د سولې سوداګر

ډاکټر فیض محمد ځلاند

جګړه کې تېر شوی، جګړه یې د سیاسي ژوند تر ټولو لوړه اړتیا ده، د طالب یا بل هر مخالف حذف یې د سیاسي مبارزې موخه ده. د دې تر څنګ یې د سولې عالي شورا د سولې پر ځای د ادغام په پروژو تمرکز درلود، سوله په ساختماني قرار دادونو کې بنده شوه، مخ پټې کسان به یې د طالب په نامه په بدخشان، تخار، بغلان کې دارنګه وخت نا وخته په کندهار، کنړ، لغمان کې رسنیو ته وړاندې کړل، زړې وسلې به یې په اوږه وې، له دې به یې سوداګریز اعلان جوړ کړ، خپلې رسنۍ ته به یې په هره دقیقه اعلان زرګونه ډالر ورکاوه او په دې توګه یې نړۍ، خپل وېشنوال او ځان د سولې په سوداګرۍ کې ګڼګس پاتې کړل، اعلان به یې په «غولیدلو وروڼو» پیل کیده!

ډاکټر غني چې کله ټاکنو ته ودرېده په شارجه کې طالبانوته نېردي زینوخلکو سره پټې خبرې وکړې، غني هوکړه وکړه چې په شپږو میاشتو کې به له طالبانو سره به سوله حتمي کوي. د غني د سولې پروسه کله هم په خبرو کې له شپږو میاشتو ونه اوښته، خو چې کله یې د ملي وحدت پروژه په ارګ کې رامنځته کړه د جګړې ستراتیژیک تړون یې لاسلیک کړ، د سولې ټولې ژمنې یې هیږي کړې، جګړې ته یې کار ووايه، کانفرانس په کانفرانس وګرځیده تر څو د جګړې لپاره پنځه اعشاریه یو میلیارد ډالره را ټول کړي، همداسې یې وکړل، جګړه یې د بهرنیانو په بې پیلوټه الوتکو بدرګه کړه، باګرام یې له افغانان ډک کړ، کندوز یې دوه ځلې سقوط کړ، له موسی کلا یې ستراتیژیک په شاتګ وکړ، د

له بده مرغه جګړه له انساني ټولنو ټول ارزښتونه تروړي، له افغانانو هم جګړې ګڼ ارزښتونه اخیستي دي. له تیرو شپاړسو کلونو راهیسې په افغانستان کې په هر څه سودا د ازاد بازار اساسي موخه ګڼلې شوې ده، په ادارو کې مو هر څه پروژوي شول حتی روغتیا او ښوونه روزنه هم. که د افغانستان میلیونرانو ته ځغلنده نظر واچوو، ګڼ یې نه پخوا سوداګر وو او نه هم اوس کوم تولیدي کار کوي، خو نن په کابل ښار کې د جریداره کورونو، لوړو مانیو، بلند منزلونو خاوندان دي.

د پخواني حکومت اساس پر ملي مصلحت ولاړ وو، هر څه او هر چاته یې رشوت ورکاوه، کرزي صیب پخپله یوه وینا کې وویل چې وه خلکو غلا وکړی، خو له افغانستان څخه مو پیسې بهر مه باسي. مطلب دا چې غلا، چور، تالان او فساد ستونزه نه ده، ستونزه دا ده چې د غلا پیسې له ګران وطنه بهر باسي. پیسې په ولسواکۍ کې د واک یا قدرت سرچینه ګڼلې کېږي، هغوی چې په چور، تالان کې پیسې پیدا کړي، چاغ شول، وپرسیدل په حکومت یې فشار را وړ چې اوس نو چوکۍ، ارګاه، بارګاه هم باید ولري. دوی باید زرې موټر، بادي ګارډ ولري، حکومت چې له پنځه ویشو وزارتونو، ۳۴ ولایتونو جوړ دی، نو دې چورواکو، پیسه دارو ته یې د ویش او تالان لپاره نور څه نه لرل، نو د سولې په سر یې سوداګرۍ ته مخه کړه، د سولې د عالي شورا پروژه یې ورته تاسیس کړه.

د سولې عالي شورا چې د سلګونو میلیونو ډالرو بودیجه یې په ځان کې لرله، د هغو کسانو په لمن کې ولوېده چې عمر یې په

ښارونو ساتلو ته يې کار ووايه او جگړه يې له کلو ولسواليو او دا دی له ولسواليو لویو ښارونو ته را لنډه کړه.

د پير صيب په گمارنه يې په سر کې د محاذ ډلې ته سياسي رشوت ورکړ، هغه چې ومړ اوس يې د محقق د خپلو لپاره، د هزاره گانو د خپلولو لپاره د سولې پروژې په خپلي صيب وپلورله، د دې تر څنگ يې د پيسو او چرچو د کنترول لپاره خپل کمشنکار سلاکار په کې وگماره، په دې توگه يې په لومړي ځل د سولې عالي شورا د ارگ شورا کړه، هغه تمثيلي استقلاليت يې هم له شورا واخيست.

د خپلي صيب گمارنه کې يې ډېر پام کړی، د خپلي صيب په گمارنه يې د کرزي ټيم کمزوری کړ، خپلي د کرزي په اپوزيسون کې تر ډيره د هزاره گانو تشه ډکوله، دويم دا چې په دې وروستيو کې محقق د ارگ لپاره سر خور و، د محقق په وړاندې يې هم د خپلي په گمارنه د توازن د ساتلو لپاره گټه پورته کړه، د خپلي ځوی يې وار دمخه په اذربايجان کې د سفير په توگه هم گمارلی دی، غني په سياسي رشوت کې له هر بل چا ښه پوهيږي ځکه غني د گټې او تاوان اندازه د خپل سياسي فکر محور يا چورليز گڼي.

په دې توگه، په دې وروستيو کې د سولې پورې تړلي گڼې هيلې په يو نه يو ډول د ملي وحدت د حکومت د ستراتيژيکو لاس وهنو ښکار شوي، موږ چې په خپلواکه توگه د سولې خوځښتونو، ولسي مبارزې ته کار ويلي، زموږ تر منځ هم ارگ د گڼو حرکتونو د را ټوکولو سبب شوی دی. همدا اوس په کابل کې د سولې تر نامه لاندې په لسگونه جوړښتونه په فعاليت بوخت دي چې اکثره يې د امنيت له شورا او ارگ څخه معاش او مصارف اخلي. موږ چې تير ځل قطر ته په سفر تللي وو، د قطر طالبانو موږ ته وويل چې له کابلې لسگونه شوراگاني، مشران او د سولې سوداگر ورسره د ليدو غوښتنه کوي، دوی نه پوهيږي چې څوک سولې ته کار کوي او څوک د سولې خلاف.

موږ لومړني کسان وو چې د قطر د دفتر سره مو د پگواش ناستې رسنيو ته برالا کړې، بيا مو له قطر سره د ليدو ټول جريان رسنيو ته وړاندې کړ، د سولې گڼې ناستې مو په کابل او نورو

ښارونو کې د ولسي- پوهاوي لپاره ترسره کړي، هيله ده چې د سولې ريښتوني مبارزين د ولسي هيلو د پياوړتيا لپاره د حکومت او مخالفينو ترمنځ د منځگړي د کردار د ادا کولو لپاره را ودانگي، نه دا چې د مظلومو افغانانو له هيلو سره سودا وکړي.

د ملي وحدت له اوسني جوړښت څخه د سولې تمه ماته بابيزه ښکاري، تر څو چې ولسي فشار رامنځته نه کړو، هيڅوک هم افغان سولې ته ژمن نه دي.

يا رب توفيق!

ملگري ملتونه:

د الجزيرې ټلويزيون د بندېدو غوښتنه د بيان پر ازادۍ تېری دی

دا شبکه په ميليونونو ليدونکي لري او خپرونې يې هم ټولې د قانون او اصولو په چوکاټ کې برابرې دي

نيويارک - ملگري ملتونه وايي، د الجزيرې ټلويزيون د تړلو غوښتنه د بيان او عقيدې پر ازادۍ تېری او د نه منلو غوښتنه ده. د ملگرو ملتونو سازمان د بشري حقونو د عالي کمېشنرۍ مشر رعدالحسين وايي، د سعودي عربستان، مصر، بحرين او متحده عربي اماراتو له لوري د الجزيرې ټلويزيون د تړل کېدو غوښتنه د اندېښنې وړ ده.

رعدالحسين زياتوي، د الجزيرې خپرونې که د چا خوښېږي يا نه؛ دا شبکه په ميليونونو ليدونکي لري او خپرونې يې هم ټولې د قانون او اصولو په چوکاټ کې برابرې دي. د الجزيرې ټلويزيوني شبکې تړل د هغو ۱۳ غوښتنو له ډلې يوه ده چې سعودي عربستان، بحرين، مصر- او متحده عربي اماراتو له قطر سره د اړيکو د بېرته عادي کولو په بدل کې له هغه هېواد سره شريکي کړي دي.

ظالم چارواکي او غیر سیاسي رعیت!

لیکوال: احمد ولي فروتن

شپاړس کاله کيږي چي افغانستان کي د ديموکراسي نظام پر کټ ناست ظالمه او مفسده چارواکي د افغانستان ولس ويني زبيني، او هيچ ندي چي دوي ماره شي. دافغانستان مظلوم ولس د امريکا خونړي سياست له امله خپل ځانونه د لاسه ورکوي. لکه څنگه چي د روژي په مياشت د يو لوي موټر بمب چاودني شاهد وو، چي ډيرو ملکيانو په کښي خپله ژوند د لاسه ورکړ او زخميان شول.

دا تاوتریخ والي په داسي حال کي خپلي لوږي کچي ته رسيږي چي د امريکا دفاع وزير د روان کال په لومړيو کابل ته د يو نه اعلان شوي سفر په ترڅ کي د تاو تريخ والي زيري د افغانستان چارواکو او افغان ولس ته ورکړي وو. دا تاوتریخ والي چي ورځ تر بلې کچه يي پورته روانه ده د امريکا د موخو لپاره مخکي د مخکي يو پلان شوي سياست په ترڅ کي سرته رسيږي؛ او گد حکومت خپل وړوکي سهم چي د امريکا خونړي سياست د پلي کيدو لپاره هسه کوي په دي کونښن دي چي څنگه وکوالي شي عام ذهنيت وغولوي او يايي په يو سياسي شکل د عام خلکو احساسات د يو لاريون په واسطه سوړ کړي؛ چي دا د مدني ټولني ورپر غاړه يو لوي مسؤليت بلل کړي او د هغوي له طريقه سرته رسيږي.

کله چي يوه لويه خونړي چاودنه وشي عام احساسات را پورته شي او د غچ اخيستولو په اند د حکومت پروپاندي ولاړ او لاس پر لاس شي. خو مگر ورسره د مدني ټولنو او يو شمير کسانو له خوا د غچ اخيستلو شعارونو او د عام خلکو چيغې را پورته شي چي د پوليسو او عام ولس په نښتو او د هوايي يا هم قصدي ډزو په ترڅکي يو بل نوي مضمون را جوړ شي او هغه مخکيني شعار پرځاي پاتي شي؛ کوم چي د دوي موخه بلل شوي وه او پرځايي بل شعار را پورته شي. دا حال دوام ومومي او د څو ورځو په تيريدو سره هغه

احساسات چي دوي سره را ټول کړي وو ساڼي وڅيږي او لاريون د خپل اصلي هدف څخه پاتي شي او گد حکومت د اصلي پيښي د ياده ايستلو لپاره لاس پر نوي جنايت ور پوري کړي. طبعي ده کله چي يوازي احساسات پرته له يو ژور سوچ د يوي پيښي په ترڅ کي را پورته شي او د يو لاريون په شکل را وپاڅيږي نو هغه لاريون ځاي ته نه رسيږي؛ ځکه چي هغه احساساتي پاڅون پرته له ژور سوچ څخه د لاريون او شعارونو سره پاي ته رسيږي او د وخت په تيريدو د احساساتو کچه صفر ته را ټيټه شي او انرژي د يوي واقعي حل لاري سوچ ته خلاصه شي. ځکه چي د احساساتي پاڅون هدف غچ اخيستل دي او د واقعي حل لاري پاڅون سوچ پر ځاي احساسات پردوي حاکم دي او تش احساسات پرته له ژور فکر هيچ پايله او اغيزه د دوي پر ستونزه نلري. دا د يو احساساتي پاڅون پايله ده چي د يو ظالمه حکومت پر وړاندې هيڅ اغيزه نلري او دولت خپله اساسي وظيفه چي د امريکا له خوا ورته ټاکل شوي ده پرته د ولس ډار څخه مخ ته بيايي.

که چيرته لگ د افغان گد حکومت سياست ته او د امريکايانو له پخوا ټاکلي شوي خونړي پاليسي ته زير شو نو دي نتيجي ته رسيږو چي افغان چارواکي هغه له پخوا تربيه شوي غلامان دي چي د کفارو په غوښتو د خپل ولس ويني زبيني او کفار ته لاس پر سينه ولاړ مزدوران دي. او د رسنيو په خوله مهربانه امريکا د خپلو موخو لپاره چي افغانستان يي يو استراتيژيک د پل ځاي بللي دي، جگړه او تاوتریخ والي د وسلي په توگه کاروي او افغان گد حکومت ورسره لاس پروينو دي، نو په کوم منطق د داسي حکومت څخه د حل لاري غوښتونکي يوو؟

نو افغان ولس د دي پرځاي چي لاس پر احساساتي لاريونونو ووهي په کار ده چي خپله انرژي د يو واحد دولت يعني اسلامي نظام د ايجاد لپاره وکار وي او دلعتي د ديموکراسي څخه دځان ژغورني هڅه وکړي. نو هغه وخت که د يولاريون په شکل ولاړ هم شي نو ظالم چارواکي به په خپل کور کي له ډاره ټينگ نشي. د بل پلوه که چيرته حکومت د لاريون پروپاندي غبرگون هم وښايي نو د لاريون پايله د ولس په گټه ده ځکه چي لاريون د الله سبحانه تعالی په دستور د اسلامي نظام غوښتونکي دي او که دوي خپل ځانونه هم د لاسه ورکړي نو د حق په لاره کي شهيدان دي او الله سبحانه تعالی د حق لاري شهيدان ځاي جنت ټاکلی دی.

نیروی بیشتر،

جنگ بیشتر و خون ریزی بیشتر!

سهاک

امریکا مساعد می سازد و برای زمینه سازی به این کار، امریکا قصداً ناامنی ها را در افغانستان افزایش می دهد. طوری که تعدادی از مقامات بلندرتبه ی نظامی امریکا و سازمان ملل از جمله جنرال جان نیکلسون و دفتر سازمان ملل متحد، افزایش ناامنی ها در سال ۲۰۱۷م در افغانستان، پیش بینی نموده اند .

هم چنان از شروع سال نو میلادی ما شاهد شدت گرفتن جنگ در افغانستان هستیم، طوری که حنیف اتمر، مشاور امنیت ملی رژیم اخیراً بی شرمانه گفته است که روزانه ۲۸ تن در افغانستان در اثر جنگ و ناامنی جان های شان را از دست می دهند. البته این رقم رسمی و سانسور شده است، در حالی که رقم واقعی تلفات روزانه در افغانستان بیشتر از رقم ذکر شده می باشد .

پس لازم است تا مردم مسلمان افغانستان واقعیت اصلی افزایش نیروهای امریکایی را درک نمایند که هدف آن تامین صلح نه، بلکه شدت گرفتن جنگ و افزایش ناامنی در افغانستان و منطقه می باشد که قربانی اصلی و چوب سوخت آن کودکان، زنان، جوانان و کهن سالان این سرزمین غرق در خون و پر از درد می باشد وبس.

در هفته های اخیر، تعدادی از بلندپایه ترین مقامات نظامی امریکا در افغانستان گفته اند که برای پیروزی در جنگ افغانستان، نیاز به اعزام نیروهای بیشتر در این کشور دیده می شود. جنرال نیکلسون، فرمانده کل نیروهای خارجی در افغانستان، جنرال جان مک کین، رییس کمیته نیروهای مسلح سنای امریکا و جنرال جوزف ووتل، فرمانده ستاد مرکزی ارتش امریکا در جلسات مختلف، یک پیام واحد را به رهبران دولت امریکا مخابره کرده اند که ما در افغانستان "در بُن بست قرار داریم" و وضعیت کنونی افغانستان "منجر به شکست استراتژیک می شود". بناً با ارسال چند هزار نیروی بیشتر نظامی به افغانستان، اوضاع را تغییر دهیم.

در عین حال اداره دونالد ترامپ، مشغول بررسی دیدگاه ها و پیشنهادهای مختلف از ادارات نظامی و امنیتی امریکا در باره افغانستان است تا چه سیاست را در طولانی ترین جنگ تاریخ این کشور اتخاذ کند. جیمز متیس، وزیر دفاع امریکا گفته است به زودی درباره افزایش نیروهای امریکایی در افغانستان تصمیم می گیرد .

هرچند امریکا ماموریت نظامی اش را در افغانستان در اوایل سال ۲۰۱۵م پایان یافته اعلام نموده بود و طبق پیمان امنیتی دو جانبه میان رژیم کابل و امریکا ده هزار تن از نیروهایش را در قالب مشاوره، آموزش و حمایت نیروهای امنیتی افغان در افغانستان نگه داشته است؛ ولی حالا با زیر پا ماندن پیمان امنیتی و ماموریت نظامی اش در افغانستان، در تلاش اعزام نیروهای بیشتر در این کشور می باشد .

از آن جایی که امریکا از افغانستان منحیث یک پروژه نظامی برای رسیدن به اهداف استراتژیک اش استفاده می کند، این کشور برای فریب افکار عامه در امریکا، افغانستان و جهان گاهی رول نظامی اش را به رول مشوره دهی مبدل می نماید و تعدادی از نیروهایش را از افغانستان خارج می سازد؛ و گاهی هم مجدداً نقش عملیاتی و نظامی عساکرش را از سر می گیرد و به جبهات جنگ برمی گردد.

اعزام نیروهای بیشتر به افغانستان، به معنی جنگ بیشتر و خون ریزی بیشتر می باشد. از سوی دیگر، از سر گرفتن دوباره نقش نظامی و جنگی امریکا در افغانستان، زمینه را برای استفاده بیشتر افغانستان برای تعقیب اهداف استراتژیک و منطقه ای

نسبت له اداري فساد نه پاک او رشوت يې ستر پیغور باله.

که د فساد پدیدې ته او بیا یې دومره ژر خپریدو ته ژور نظر وکړو نو ښکاره معلومیږي چې اداري فساد افغانستان ته له خارجي اشغالګرو سره یوځای را ننووت. څرنگه چې کفر په هر لحاظ بدې او قباحۍ دی او له ځان سره ټول مفاسد لیردوي افغانستان ته د امریکایي کافرانو له راتګ سره ټولې هغه بدمرغه پدیدې راغلې چې پخوا زموږ وطن ترې تر ډیره حده محفوظ و.

له کافرانو سره یوځای اداري فساد، بې سترې، اختلاط، اعتیاد، د ځمکو غصب، د ملي شتمنو اختلاس، په ملي پروسو کې تقلب، په ماشومانو جنسي تیري، بورنوکي مظالم، فحشاء او نور ډول ډول قبائح یوځای راغلل. د امریکایي کافرانو له راتګ نه مخکې په افغانستان کې جرائم او بې بندوباري وه مګر دومره نه چې په فساد کې په نړیواله کچه لومړی مقام خپل کړي او یا د ځمکو د غصب او بیت المال د شتمنیو

کچه ددې هیواد د نوم مرادف ګڼل کیږي او چیرته چې د افغانستان د حکومت ذکر کیږي نو فساد ورسره خامخا یادېږي.

د طالبانو د حکومت له سقوط یوه لسیزه وروسته په ۲۰۱۲ میلادي کال کې پږواک خبري اژانس د نړیوالو څارونکو په استناد ویکل چې په همدې یوه کال کې په افغانستان کې څه کم څلور ملیارده ډالره پیسې د رشوت په حیث تبادلې شوې او په اداري فساد کې کاریدلي دي. له دې علاوه د افغانستان حکومت څو ځله په نړیواله کچه د لومړني مفسد حکومت شرم آور لقب ترلاسه کړ. پوښتنه داده چې په افغانستان کې دا پدیده له کومه شوه او ولې داسې زر دومره لوړ حد ته ورسیده؟؟

که افغانان له ځایه فسادګر او رشوتخواره وای خو په تیرو حکومتونو کې هم باید د فساد ښکاره علائم لیدل شوي وای. مګر په تیرو حکومتونو کې د افغانستان پولیس، اداري مسئولین او قاضیان د سیمې د ټولو هیوادونو په

زما په یاد دي چې د طالبانو په نظام کې زموږ د ولسوالۍ ولسوال څو روپی رشوت خوړلی و، دا پېښه د طالبانو په حکومت کې زما د لیدلو او له خلکو د اوریدلو له قراره د فساد لومړۍ او وروستۍ پېښه وه. د طالبانو حکومت چې کله د رشوت معامله کشف کړه، ولسوال یې د کابل نظامي محکمې ته ولیږه او د محکمې د حکم په اساس تر هغه وخته زنداني و تر څو طالبان له کابل ووتل او بیا د ټلوالې د واکمنۍ په وخت زندانیان له محاسبو ازاد شول.

هغه وخت رشوت او رشوتخوري یو داسې عیب بلل کیده چې خپله رشوت خور څه بلکې د هغه قریبان او حتی کلیوال به یې په دې پیغور شرمیدل. رشوت د غلا او زنا په شان یو د شرم او مجازات وړ جرم ګڼل کیده چې حکومتي چارواکو ته دې که د زمري زړه هم ورکړای وای جرأت یې نه شوای کولای.

مګر د طالبانو له حکومت وروسته رشوت او اداري فساد په افغانستان کې دومره وده وکړه چې اوس خو په نړیواله

امریکا په افغانستان کې د امنیت راوستلو پر ځای نور اهداف تعقیبوي

امریکا د افغانستان په ګډون د نړۍ په ګڼ شمېر هېوادونو کې د نظامي حضور د پراختیا هڅه کوي، خو په دې برخه کې ځانګړې ستراتیژي نه لري. روسیه او د نړۍ هېڅ هېواد نه پوهیږي چې امریکا په افغانستان کې څه کوي او له دې هېواد او سیمې سره به په راتلونکي کې څه کېږي.

امریکا باید په افغانستان کې د خپلو کړنو په اړه امنیت شورا ته منظم راپورونه ورکولای چې دا کار یې نه دی کړی او معلومه نه ده چې څه کول غواړي.

د روسیې د بهرنیو چارو وزارت ویاندې ماریا زخارووا په مسکو کې د یوې خبري ناستې پر مهال ویلي چې امریکا د افغانستان په ګډون د نړۍ په ګڼ شمېر هېوادونو کې د نظامي حضور د پراختیا هڅه کوي، خو په دې برخه کې ځانګړې ستراتیژي نه لري او نه پوهیږي چې ولې باید په یادو سیمو کې سترې ډېر کړي. زخارووا زیاته کړې، داسې ښکاري چې امریکا په ورته اقداماتو سره له خپلو نظامي صنایعو پېښېدونکې داخلي ستونزې هواروي. نوموړې وايي، امریکا په افغانستان کې له ۱۶ کلنې جګړې وروسته لا هم د هغه هېواد په اړه ټاکلې ستراتیژي نه لري او سره له دې چې د امنیت شورا په اجازه یې پر افغانستان برید کړی، لا یې امنیت شورا ته د خپلو اقداماتو په اړه یو ځل هم راپور نه دی وړاندې کړی. د روسیې د بهرنیو چارو وزارت د ویاندې په خبره، روسیه او د نړۍ هېڅ هېواد نه پوهیږي چې امریکا په افغانستان کې څه کوي او له دې هېواد او سیمې سره به په راتلونکي کې څه کېږي. دا وايي، امریکا باید په افغانستان کې د خپلو کړنو په اړه امنیت شورا ته منظم راپورونه ورکولای چې دا کار یې نه دی کړی او معلومه نه ده چې څه کول غواړي. زخارووا یو ځل بیا ټینګار کړی چې امریکا په افغانستان کې د ثبات په لټه کې نه ده، له همدې امله د هغه هېواد په اړه خپله ستراتیژي پټه ساتي.

په همدې حال کې د پوځي چارو کارپوه عتیق الله امرخېل ویسا ته وویل چې د روسیې خبره دقیقه ده، ځکه چې امریکا غواړي د یو شمېر ترهګرو ډلو په واسطه خپل رقیبان په خاص ډول روسیه او چین وڅپي او پر دې سیمه خپل تسلط پراخ کړي.

نوموړي زیاته کړه چې په دې لوبه کې د امریکا بریا ډېره نه تر سترګو کېږي، خو افغانستان به د سترو قدرتونو د نیابتي جګړې او سیالیو په ډګر بدل کړي.

په اختلاس کې نړیوال شهرت ته
ورسیږو.

امریکايي کافرانو زموږ هیواد او
اولس ته تر ټولو ستره ضربه دا ورکړه
چې دلته یې اجتماعي قراردادونه او
ټولنیز اخلاقي سیستم ونړاوه، د اداري
فساد، غصب او نورو جرایمو د ترویج
لپاره یې داسې کار وکړ چې اوس په
عامه نظر کې دې جرایمو ته څوک جرم
هم نه وایي او نه پرې شرمیږي.

مګر د یرغلګرو له دې ټول ظلم او
تجاوز سره سره نن سبا همدغه مفسد
یرغلګر په پوره سپین سترګۍ را
ولاړیږي او افغانانو ته د فساد او
اختلاس له امله پیغور ورکوي، د امریکا د
متحده ایالاتو سفیر همدا نن ویلي چې
فساد په افغانستان کې د سرطان دانه
ده، مګر ښاغلي سفیر دا نه دي ویلي
چې د سرطان ددغې دانې ویروس چا
دې هیواد ته راوړ او چا ملیاریز فساد ته
زمینه سازي وکړه.

هغه څوک چې په افغانستان کې
اداري فساد د یوه پیغورآمیزه شرم او
ملي ستونزې په حیث پیژني په دې باید
سر خلاص کړي چې تر څو خارجي
اشغالګر په دې هیواد کې وي له دې
ستونزې خلاصون نشته ځکه اشغالګر
په لوی لاس غواړي د بي بندوبارۍ په
ترویج سره زموږ ټولنه او سیستمونه
کمزوري کړي او بیا پر موږ باندې اوږد
مهاله بادارۍ ته زمینه برابره کړي.

فصل دوم استراتیژی امریکا؛

ادامه جنگ و وحشت

(تغییر)

است یا می توان گفت در قبضه سیاست های فرا افغانستانی امریکا است که صلح و ثبات در موجودیت آن خیالی بیش نیست. بر علاوه، فصل دوم استراتیژی امریکا مرحله دوم حالت اسفباری است که در نتیجه ۱۶ سال حضور بالای مردم افغانستان تحمیل گردیده است.

این در حالیست که حکومت فاسد، بی کفایت، قبیلہ ای، فرقه ای و منفور امریکا (به نقل از واشنگتن تایمز) در حال پرده پوشی این واقعیت است تا مردم فریب بازی صلح این حکومت را خورده و متوجه استراتیژی که صلح در کنار آن تیاتر مسخره ای بیش نیست، نشوند. تیاتری که حضور هر چه بیشتر و دوام دار تر نیروهای اشغالگر امریکایی را در افغانستان تضمین خواهد کرد.

صلح و ثباتی که مردم افغانستان آرزوی آن را دارند با موجودیت نیروهای اشغالگر امریکایی که جز قتل و کشتار مردم بی گناه به بهانه های مختلف کار دیگری ندارند، دور از تصور است. اساساً جنگی را که امریکا در افغانستان به پیش می برد و اهدافی را که در نتیجه آن می خواهد بدست آورد با صلح و ثبات سازگار نیست. در واقع موجودیت صلح و ثبات در افغانستان مانع اساسی برای بدست آوردن اهدافی است که امریکا میلیاردها دالر را صرف آن کرده است.

داشته باشد که این خود ادامه جنگ، ناامنی، وحشت و کشتار مسلمانان افغانستان را در پی خواهد داشت. این استراتیژی نه برای از میان بردن ناامنی و بی ثباتی و آوردن صلح، بلکه اساساً برای از سر گیری جنگ در افغانستان طرح ریزی شده است. اگرچه مقامات مختلف دولت استعماری امریکا برای زمینه سازی حضور بیشتر نیروهای خود در افغانستان بهانه شکستن بن بست حالت حاضر و دست یافتن به صلح و ثبات را پیش کش می کنند، اما آوردن صلح و ثبات بهانه ی خوبی است تا امریکا از این طریق اهداف بزرگ تر خود را دنبال کند.

بنابراین، می توان گفت که افغانستان مسیر جنگ و ناامنی است که صلح و ثبات از آن عبور نمی کند. در واقع صلح و ثباتی که مردم افغانستان آرزوی آن را دارند در گرو جنگ و ناامنی

اخیراً رسانه های مختلف خبر از استراتیژی جدید امریکا می دهند. استراتیژی که طرح آن از سوی مشاور ارشد نظامی و پالیسی خارجی رئیس جمهور امریکا پیشنهاد شده است که به گفته مقامات بلند پایه امریکایی بن بست موجود را در افغانستان خواهد شکست. از جانب دیگر، این استراتیژی یکبار دیگر امریکا را وارد جبهات جنگ در افغانستان می نماید. این در حالیست که این استراتیژی شامل افزایش نیروهای امریکایی در افغانستان می شود و هم چنان صلاحیت راه اندازی حمله های گسترده تر را علیه طالبان دولت فراهم می سازد. با این وجود، می توان گفت که استراتیژی جدید امریکا در واقع تلاش برای حفظ حالت موجود یعنی ناامنی و بی ثباتی است تا از این طریق بهانه ی خوبی برای حضور خود در افغانستان

داسلام د پنځم رکن

(حج) مسائل او احکام

مولوي امين الله

الله تعالى ابراهيم عليه السلام ته داسې فرمايلي و : وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ (٢٧)

او خلکو ته د حج داداکولو عمومي اعلان وکړه چې هغوی تاته له هر ليرې منزله پلي او پر اوبنانوسپاره راشي

دوهم: نبوي احاديث:

د حج په اړه ډيرنبوي احاديث مونږ ته په درستوسندونو سره رارسيدلي دي چې ځينې يې په لاندې توگه دي :

دمسلم شريف په حديث کې دحج اونورو ارکانو په اړه داسې راغلي دي : { بَنِيَ الْإِسْلَامَ عَلَى خَمْسٍ : شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَإِقَامَ الصَّلَاةِ ، وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ وَحَجِّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا } رواه مسلم

اسلام پر پنځو ستونزو ولاړ دی ، لومړی ددې خبرې گواهي ورکول چې

دزيارت کولو اراده او قصد کوي ، نو له همدې امله حج ته حج ويل کيږي .

د فرضيت دلايل:

دالله تعالى داسترعبادت اوداسلام پنځم رکن په درې ډوله ډلايلو سره ثابت شوی دی :

لومړی: دقرانکريم اياتونه .

دوهم: نبوي احاديث .

درېم: دامت اجماع .

لومړی: دقرانکريم اياتونه په دې اړه الله تعالى داسې فرمايي: { وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا } پر خلکو د الله داحق (فرض) دی چې که څوک دهغه کور ته درسيدو وس ولري دهغه حج دې وکړي ، او که څوک ددې فرمان له عملي کولو نه انکار وکړي نو هغه دې په دې پوه وي چې الله له ټولو نړيوالو څخه يې نياز ده .

داسلام په ارکانوکې پنځم رکن دبيت الله شريف حج دی .

لومړی د حج لغوي معنا:

حج دلغت له مخې ديو ستر شي قصدکولو ته حج وايي .

د حج اصطلاحي معنا:

حج دصطلاح له مخې له ځانگړي صفت، ځانگړي وخت اوله ځانگړيو شرايطو سره سم د بيت الله شريف زيارت کولو قصد ته حج ويل کيږي

دشريعت له څې حج له هغه جامع اوهر اړخيز عبادت څخه عبارت دی چې مسلمانان دالله تعالى کوربيت الله شريف ته په ورتلو سره ځانگړي عملونه اوعبادات تر سره کوي .

د نوم کينودنې لامل يې دادی چې مسلمان ددې عبادت دترسره کولو په مهال دالله تعالى دکوربيت الله شريف

پرتله له الله تعالى څخه بل ذات دعبادت وړ نه دی. دوهم په سمه توگه لمونځ ادا کول، دریم زکات ورکول، څلورم روژه نیول او پنځم استطاعت په صورت کې دبیت الله حج کول.

دریم اجماع

دحج پرفرضیت او ثبوت باندې زمونږ ټول اسلامي امت اتفاق لري، در رسول الله صلی الله علیه وسلم له زمانې رانېولې ترتبع تابعیو پورې زمونږ ټول فقهاء اومحدثین ورباندې قایل دي اوداهم منلې شوې اواتفاقي خبره چې څوک ورڅخه په قصدي توگه چې هیڅ ډول عذر ونه لري انکار وکړي کافر بلل کېږي.

په اسلام کې دحج مقام او ارزښت:

دحج سبب

الله تعالی دهر عبادت لپاره اسباب ټاکلي اودحج لپاره الله پاک بیت الله شریف مقرر کړی دی، ځکه چې د فرض اوعبادت اضافت داسبابو پرلور کېږي { حَجُّ الْبَيْتِ } له همدې امله حج په ټول عمر کې یوځل فرض دی، ځکه چې سبب یې یو دی، په دې اړه په حدیث شریف کې داسې راغلي دي: عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ الْأَقْرَعَ بْنَ حَابِسٍ سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، الْحَجُّ

فِي كُلِّ عَامٍ، أَوْ مَرَّةً وَاحِدَةً؟ قَالَ: لَا، بَلْ مَرَّةً، فَمَنْ زَادَ فَتَطَوُّعٌ. مصنف ابن ابی شیبه].

اقرع بن حابس له رسول الله نه پوښتنه وکړه چې ای د الله تعالی رسوله! حج هر کال فرض دی اوکه په ټول عمر کې یوځل؟ هغه صلی الله علیه وسلم په ځواب کې ورته وفرمایل چې نه یوځل فرض اوله دې زیات نفل دی.

دحج د پریښودلو گناه

حج پربندگاندالله تعالی حق دی، کوم مسلمان چې دالله تعالی ترکوره دتلو توان ولري پرهغه فرض ده چې دالله تعالی حق اداکړي اوکوم خلک چې دالله تعالی ترکوره دتلو توان لري خوبیا هم دالله تعالی حق نه اداکوي نوهغه دالله تعالی حق اداکړي اوپرځل ځان یې ظلم وکړ په دې اړه په حدیث شریف کې داسې راغلي دي:

عَنْ عَلِيٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ مَلَكَ زَادًا وَرَاحِلَةً تَبْلُغُهُ إِلَى بَيْتِ اللَّهِ وَلَمْ يَحْجَّ فَلَا عَلَيْهِ أَنْ يَمُوتَ يَهُودِيًّا أَوْ نَصْرَانِيًّا وَذَلِكَ أَنَّ اللَّهَ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ { وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا } [رواه ترمذي]

له علي کرم الله وجهه نه روایت دی دی وایې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي څوک دومره اندازه توبښه او دسپرلی لپاره څاروی ولري چې دی دالله ترکوره یې رسوولای شي اوبياحج ونکړي نوبرابره ده چې دی دیهودیت په حالت کې مړشي اویا دنصرانیت، ځکه چې الله تعالی فرمایلي دي: خاص دالله لپاره په خلکو دبیت الله حج فرض دي، په دې شرط چې ترهغه ځایه دتلو اوراتلو توان پکې موجود وي.

حج هراړخیز عبادت دی

په اسلام کې عبادات په درې ډوله دي: لومړی: بدني عبادات لکه لمونځ اوداسې نور

دوهم: مالي عبادات لکه زکات اوداسې نور

دریم: بدني اومالي عبادت

په ټولو عباداتوکې دحج ځانگړتیا داده چې حج بدني اومالي عباداتوته ورشامل عبادت دي بلکې حج ټولو عباداتوباندې مشتمل اوهر اړخیز عبادت دی

دحج ځانگړتیا

د حج ستره ځانگړتیا داده چې حج د اسلامي امت په وړاندې د مسئولیت

احساس را ژوندی کوي، د امت د یوالي روحیه غښتلې کوي، د دغه عقیدې لرونکو نه یو نړیوال ځواک جوړوي او د هر ډول خلقي او یا کسبي توپیرونو نه پورته ټول د یو رب په وړاندې د یو امت د غړیو په توګه دروي. همدا د اسلام تر ټولو ستره ځانګړتیا ده چې د ژوندانه ټول اړخونه یې په ډیره کلکه توګه یو له بل سره تړلي دي.

د حج فضیلت:

عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ قَالُوا يَا نَبِيَّ اللَّهِ مَا الْحَجُّ الْمَبْرُورُ قَالَ إِطْعَامُ الطَّعَامِ وَإِفْشَاءُ السَّلَامِ رواه احمد.

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلي دي: د حج مبرور لپاره پرته له جنت څخه بله بدله نشته، اصحابو کرامو وویل ای دالله نبي حج مبرور څه شی دی، رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته په ځواب کې وفرمایلي حج مبرور دادی چې مستحقو خلکو ته پکې خواړه ورکړل شی او په نورو باندې زیات سلامونه اچول.

عَنْ جَابِرٍ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : هَذَا الْبَيْتُ دَعَامَةُ الْإِسْلَامِ ، مَنْ خَرَجَ يَوْمَ هَذَا الْبَيْتِ مِنْ حَاجٍّ ، أَوْ مُعْتَمِرٍ ، أَوْ زَائِرٍ ، كَانَ

مَضْمُونًا عَلَى اللَّهِ ، عَزَّ وَجَلَّ ، إِنْ قَبَضَهُ أَنْ يَدْخُلَهُ الْجَنَّةَ ، وَإِنْ رَدَّهُ رَدَّهُ بِغَنِيمَةٍ ، وَأَجْرٍ ، وَرَوَاهُ الطَّبْرَانِيُّ فِي الْأَوْسَطِ .

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلي دي: داکور داسلام ستن ده، څوک چې راوځي او په نیت کې همدا کور وي د حج لپاره او یا د عمرې لپاره او یا د زیات لپاره نواله تعالی ضمانت کړی دی چې که داسې وفات شو نو جنت به یې دننه کوي او که ژوندی یې بېرته کورته راستون کړنو له اجرا وغنیمت سره به یې راستون کړي.

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبَّادٍ : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، قَالَ : التَّفَقُّةُ فِي الْحَجِّ كَالْتَّفَقَةِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، الدَّرْهُمُ بِسَبْعِ مِثَّةٍ . مصنف ابن أبي شيبة

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلي دي په حج مالي لګښت داسې دی لکه دالله په لار کې لګښت، چې یو درهم پکې او سوه جنده کیږي.

ضروري احکام

لومړی د حج د فرضیت شرطونه: زموږ د فقهې په کتابونو کې راغلي دي چې د حج د فرضوالي لپاره دالله تعالی له لوري څه شرطونه ټاکل شوي دي، که دا د شرطونه په چا کې پوره شول نو حج ورباندې فرض دی او که دا شرطونه پوره

نه شول نو بیا حج فرض نه دی چې تفصیل یې په لاندې ډول دی

د فرضیت او دوجوب شرطونه: لومړی: د فرضیت د شرطونو څخه ترټولو لومړی شرط اسلام او مسلمان کیدل دي په غیرمسلمان باندې حج فرض نه دی، ترټولو دمخه باید انسان په اسلام کې داخل شي بیا له دې وروسته پرې نور احکام فرض کیږي.

دوهم: د حج د فرضیت لپاره دوهم شرط عقل دی، په لیوني باندې حج فرض نه دی.

دریم: د حج دوجوب لپاره دریم شرط بلوغ دی پر نابالغ باندې حج فرض نه دی، که چېرې غیربالغ مسلمان حج وکړي حج یې دروست دی خو حج یې نفلي دي له فرضو څخه نه ورته حاسبیږي، کله چې بلوغ ته ورسیده او شرایط ورته برابر وه نو بیا به له سره حج کوي څلورم: حریت دی په غلام انسان باندې حج فرض نه دی.

پنځم: توان درلودل، حج کونکی باید شتمن وي او دومره مال باید ورسره چې له خپلو اصلي اړتیاوو زیات دومره ورسره چې دده د تګ اوراتګ لپاره بسوالی وکړي.

دوهم: دحج دوهم ركن طواف
 زيارت دی چې څلور لومړني گردشونه
 پکې فرض دي پاتې نور يې واجب دي.
 پورتنی فرضونه بايد په خپلو ټاکلو
 ځایونو، ټاکلو میاشتو او ټاکلي ترتیب
 سره ترسره شي.

دحج واجبات:

دحج په احکامو کې نسبت نورو
 احکامو ته واجبات زیات دي چې
 مشهور يې په لاندې ډول دي:

اول: په مزدلفه کې وقوف او
 ودریدل که څه هم یوه لحظه اوشپه
 وي.

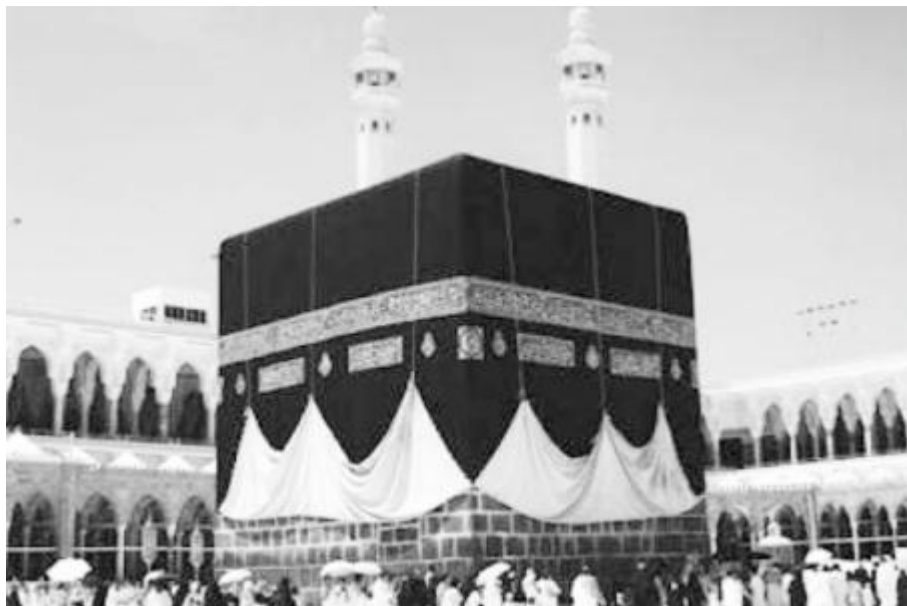
دوهم: دصفا اومروا ترمنځ سعي او طواف
 کول دي.

دریم: دجمرو ویشتل داختر په ورځ
 او په همدې توگه په پاتې نورو ورځو کې
 چې ایام تشريق نومېږي.

څلورم: طواف صدر (الوداع) البته
 دا دهغه چالپاره چې دمکې اوسیدونکی
 نه وي.

پنځم: سرکلول اویایې لندول په خپل
 ټاکلي وخت کې.

شپږم: له میقات څخه احرام تړل.
 اوم: دحج په جریان کې دمخ اوسر

پنځم: شرط دادی که حج کونکې
 ښځه وي باید دمیره دوفات په موده کې
 اویاد طلاق په عدت کې نه وي او که
 چرته داسې وي نوییا پرښځه باندې دحج
 ادا فرض نه دی.

دصحت شرطونه:

دحج دصحت شرطونه په لاندې
 ډول دي:

اول: احرام تړل.

دوهم: داچې حج په ټاکل شوي
 وخت کې ترسره شي، چې دالله تعالی له
 لورې ورته ټاکل شوی دی، چې هغه
 دحج درې میاشتې دي.

دریم: داچې حاجي دحج په جریان
 کې له داسې کارونو څخه ځان وژغوري
 چې حج ورباندې فاسدیږي.

دحج ارکان:

اول: په عرفات باندې ودریدل که
 څه هم دیوڅو لحظو لپاره وي

دحج داداکولو شرطونه:
 لومړی: دبدن روغتیا، په گوډ
 رانده، مریض اوداسې نورو باندې دحج
 ادا فرض نه دی البته که نفلي حج کوي
 نوباک نلري.

دوهم: داچې حج کونکې دکوم
 حاکم له پلوه په بندیخانه کې نه وي اوله
 هغه خطر څخه په امن وي، که داسې نه
 وي نوییا دحج ادا ورباندې فرض نه دی.
 دریم: داچې باید دتگ اوراتگ لاره کې
 امن وي، څه جنگونه، غله، ځناور اوداسې
 نور شيان په لاره کې نه وي او که چرته
 دلارې امن نه وي نوییا هم حج ورباندې
 فرض نه دی.

څلورم: داچې که حج کونکې
 ښځینه وي نو ددې لپاره دشرط دی چې
 باید خپل خاوند ورسره په سفر کې مل
 وي اویا خپل اصلي اودایمې محرم، که
 داسې نه وي نوښځه ځانته نشي کولای
 چې حج ته ولاړه شي.

لوڅول، البته داحکم دنارینه لپاره دی اوبښخه به یوازې مخ لوڅ ساتي.

اتم: حاجي به گنډل شوې جامې به نه اغوندي البته داحکم دنارینه په هکله دی.

په حج کې سنت کارونه او عملونه په لاندې ډول دي:

اول: طواف قدوم دی چې طواف قدام، طواف الورود، طواف التحية او طواف الوارد هم ورته ویل کیږي، چې دا طواف تر غیر مکې پورې خاص دی. دوهم: دامام خطبه، چې په درې ځایونو کې سنت ده، دا خطبه داختر او دجمعي دخطبې په خبر نه دی بلکې یوه خطبه ده، چې وخت یې دماسپښین له لمانځه څخه وروسته دی، البته دعرفات خطبه له لمانځه څخه مخکې ده اوله زوال څخه وروسته.

دخطبې پیل به امام له تلبیې ویلو څخه کوي که امام پخپله هم حاجي وه او که نه په تکبیر سره به یې پیل کوي.

لومړۍ: خطبه:

دا خطبه به د ذې الحجې په اومه ورځ په مکه مکرمه کې وړاندې کیږي، چې موخه یې د حج داحکامو اومناسکو وربښودنه ده، په دې اړه په حدیث شریف کې داسې راغلي دي:

: عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : " كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ قَبْلَ التَّوْبَةِ يَوْمَ خُطَبِ النَّاسِ فَأَخْبَرَهُمْ بِمَنَاسِكِهِمْ . "

دوهمه: خطبه د عرفې په ورځ په عرفات کې مخکې د ماسپښین له لمانځه څخه ده.

دا خطبه دجمعي دخطبې په څیر دوه خطبې دي، چې امام به پکې دحج پاتې مسائل او حکمونه بیانوي او حاجیان به په ډیرو دعاگانو اوزاریو باندې ورتیزوي.

دریمه خطبه به په یولسم د ذې الحجې په منی کې وړاندې کیږي چې امام به دخلکو سوالونو ته ځوابونه ورکوي.

دریم: سنت: د عرفې په شپه په منی کې شپه تیږول دي.

طریقه یې داده چې په اومه ورځ به حاجیان له مکې څخه منی ته روانیږي او هلته به پنځه لمونځونه کوي اوبیا د عرفې په ورځ عرفات ته روانیږي، په دې هکله په حدیث شریف کې داسې راغلي دي چې راوي یې جابر رضي الله عنه دی:

: " فَلَمَّا كَانَ يَوْمُ التَّوْبَةِ تَوَجَّهُوا إِلَى مِنَى فَأَهْلُوا بِالْحَجِّ ، وَرَكِبَ رَسُولُ

اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَلَّى بِهِمُ الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ وَالْفَجْرَ ، ثُمَّ مَكَثَ قَلِيلًا حَتَّى طَلَعَتِ الشَّمْسُ وَأَمَرَ بِقَبَّةٍ مِنْ شَعَرٍ تُضْرَبُ لَهُ بِنَمْرَةٍ "

جابر بن عبدالله رضي الله عنه وايي چې کله چې اتمه ورځ شوه نو هغوی دمینی په لور توجه وکړه او دحج لپاره یې احرام وټاړه، اورسول الله صلى الله عليه وسلم په سپرلي باندې سپور شو نو دماسپښین، ماډیگر، مابنم، ماسختن اوسهار لمونځونه یې هلته ورته ادا کول، بیا یې لږ مکث وکړ تر دې چې لمر راپورته

څلورم: له منی نه عرفات ته تگ کول:

د عرفې په ورځ کله چې لمر راپورته شي په دغه وخت کې عرفات ته تلل مسنون عمل دی.

پنځم: داختر په شپه په مزدلفه کې شپه تېږول دی.

د حاجي لپاره داسنت طریقه ده چې داختر په شپه به په مزدلفه کې شپه تیروي تردې چې سبا شي بیا به له مشعر حرام سره دعا کوي تر دې چې ښه رڼا شي بیا به له دې وروسته منی ته راشي. اوم: د وادي محصب له لارې او یا هم

دابطح له لارې مې مې مې ته راتگ
کول سنت دي

د حج مستحبات:

په حج کې مستحبات هم زيات دي
چې ځينې يې په لاندې ډول دي:
اول: په تلبیه ويلو کې آواز پورته يعني
په لوړ آواز سره تلبیه ويل.

دوهم: نفلي قرباني کول دي

په دې هکله په حديث شريف کې
داسې راغلي دي: يوه سړي پوښتنه وکړه
چې کوم حج غوره دی؟ رسول الله ورته
وويل چې په لوړ آواز سره تلبیه ويل
اونفلي قرباني کول.

دریم: کله چې حاجي مې ته
داخليږي په دغه وخت کې غسل کول
مستحب دی

څلورم: په مزدلفه کې له نیمې
شپې څخه وروسته غسل کول دی.

پنځم: په طواف زیارت کې عجله
او تلوار کول دي

شپږم: په دعاگانو، اذکارو او تلبیه
ويلو کې زیاتوالی کول دي

د حج اقسام او ډولونه:

په اسلام کې حج په درې ډوله دی
چې تفصیل یې په لاندې ډول دیک
اول- افراد:

دهغه ډول حج دی چې یواځې حج
نیت پکې وکړل شي.

دوهم: حج تمتع:

دا هغه ډول حج دی چې اول
د عمرې نیت وتړل شي کله چې عمره پای
ته ورسېږي او له عمرې څخه حاجي
خان حلال کړي، بیا کله چې مینی ته
روانېږي نو د حج نیت وکړي او احرام
وتړي.

دریم: قران:

دا هغه ډول حج دی چې د عمرې
او حج دواړو لپاره یوځل احرام وتړي
او ترهغه به ځان نه حلالوي تر څو یې چې
ټول مراسم نه وي ترسره کړي.

احرام:

احرام د حج نیت کولو، د حج لپاره
ځانگړو جامو اغوستلو او تلبیه
لوستلو څخه عبارت دی، له تلبیې

ویلوروسته سړی د حج په احرام کې
داخليږي لکه څرنگه چې په
تکبیر تحریمه سره لمونځ کونکی په لمانځه
کې داخليږي، کله چې سړی په لمانځه
کې داخل شي نو ډیرمباح شيان پرې
حرامیږي اولمونځ پرې فاسدیږي، له
همدې امله ورته تکبیر تحریمه واي په
همدې توگه کله چې حاجي احرام وتړي
ډیر روا او مباح شيان ورباندې حرامیږي
، نوځکه احرام ته احرام ويل کیږي

دا حرام مسایل:

لومړی: دا حرام لپاره ترټولو دمخه
غسل کول موکد سنت دی

دوهم: له لمبلو څخه دمخه د سر د
وینستانو اونورو شيانو برابرول، نوکان
پریکول اوله غسل نه وروسته سپین
خادر اولنگ اغوستل او خوشبویي لگول
غوره اومستحب کار دی. له احرام تړلو
وروسته دوه رکعته لونیځ کول

دوهم: دوچې ښکاره نکوي .

دریم: گنډل شوې جامې لکه پرتوگ قمیس، واسکت اوداسې نور به نه اغوندي .

خلورم: دخوشبویی له استعمال څخه به ډډه کوي، په حدیث شریف راغلي دي:

عَنْ ابْنِ عُمَرَ ، قَالَ : أَقْبَلْنَا مَعَ عُمَرَ حَتَّى إِذَا كُنَّا بِذِي الْحُلَيْفَةِ أَهْلًا وَأَهْلُنَا ، فَمَرَّ بِنَا رَاكِبٌ يَنْفُحُ مِنْهُ رِيحٌ طَيِّبٌ ، فَقَالَ عُمَرُ : مَنْ هَذَا ؟ قَالُوا : مُعَاوِيَةُ فَقَالَ : مَا هَذَا يَا مُعَاوِيَةُ ؟ قَالَ : مَرَرْتُ بِأُمِّ حَبِيبَةَ بِنْتِ أَبِي سُفْيَانَ فَفَعَلْتُ بِهَذَا ، قَالَ : ارْجِعْ فَاغْسِلْهُ عَنْكَ ، فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، يَقُولُ : الْحَاجُّ الشَّعْثُ التَّفُلُّ . مسند البزار .

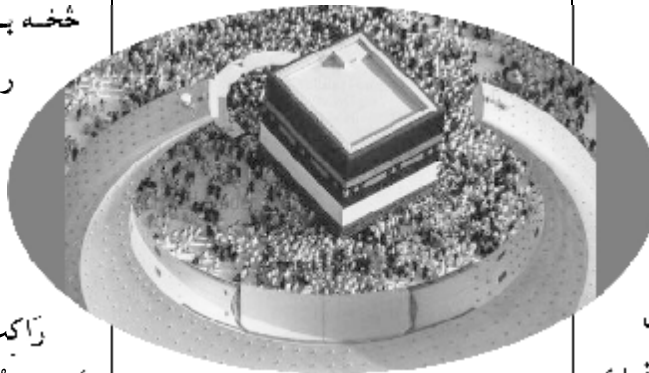
پنځم: محرم به له سرکلولو او د بریرې له لندولو او کلولو څخه ډډه کوي: په قرانکریم کې راغلي دي: وَلَا تَخْلِقُوا رُؤُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ اوم: محرم به له نوکانو پریکولو څخه ډډه کوي:

اتم: محرم به تیل نه استعمالوي اوداسې نور .

حاجې کوم سنت عمل ترک کړي نو په دې سره په حج کې مکروهات رامنځ ته کیږي.

دریم: محرمات:

په حج کې حرام د واجباتو په ترک

سره رامنځ ته کیږي او په مقابل کې یې دم لازمیږي.

په دې کارونو کې ځینې هغه کړنې دي چې په هر حالت کې ممنوعې دي خوداحرام په حالت کې دهغو حرمت نورهم کلک شي ، البته ځینې بیاداسې کارونه دي چې داحرام له حالت څخه پرته هغه روا او مباح کارونه دي خو داحرام له کبله په سړي باندې حرامیږي او کله چې له احرام څخه فغا شي نوبیا بېرته ورته روا کیږي ، چې تفصیل یې په لاندې توگه دی:

لومړی: له خپلې مېرمنې سره دجماع اویوځای والي خبرې اترې نکوي، اونه به فسق اوجدا ل کوي.

میقات ته تر رسیدو دمخه هم احرام تړل روا کار دی خو کله چې حاجي میقات ته ورسیدي نو له میقات څخه پرته له احرام تړلو څخه حرم ته ننوتل جواز نلري که څه هم دبل مقصد لپاره تللی وي.

داحرام تړلو طریقه:

کله چې حاجي داحرام تړلو اراده وکړي نو ویښتان، نوکان اونورشیان دې ښه برابرکړي ، بیادې غسل وکړي ، خوشبویی دې ولگوي ، داحرام جامې دې واغوندي ، بیابه دوه رکعته لمونځ وکړي ، له تلبی ویلو سره به حج یادعمرې نیت وکړي کله یې چې تلبیه وویله نو حاجي محرم شو.

هغه کارونه چې داحرام تړلو څخه وروسته ممنوع دي:

هغه کارونه چې په حج کې منع دي په درې ډوله دي:

اول: دحج مضدات:

حج هلته فاسیدیږي چې دحج له ارکانو او شرائطو څخه کوم رکن او یا شرط فوت شي.

دوهم: مکروهات:

په حج کې مکروهات په ترک دسنتو سره رامنځ ته کیږي کله چې

امام ابوحنيفه رَحْمَةُ اللَّهِ د محدث په توګه!

ابو معاويه / تعليم الاسلام ويب پاڼه

حافظ ابن حجر عسقلاني رحمه الله عليه پخپل کتاب (تهذيب التهذيب توك: ۱، ص: ۴۴۹) کي د حضرت امام اعظم رحمه الله عليه د شاگردانو په فهرست کي لاندې مشهوره دعلم الحديث امامان ذکر کوي:

(وعنه ابنه حماد و إبراهيم بن طهمان و حمزة بن حبيب الزيات و زفر بن الهذيل و أبو يوسف القاضي و أبو يحيى الحماني و عيسى بن يونس و وكيع و يزيد بن زريع و أسد بن عمرو البجلي و حكام بن يعلى بن سلم الرازي و خارجه بن مصعب و عبد المجيد بن أبي رواد و علي بن مسهر و محمد بن بشر العبدي و عبد الرزاق و محمد بن الحسن الشيباني و مصعب بن المقدام و يحيى بن يمان و أبو عصمة نوح بن أبي مريم و أبو عبد الرحمن المقرئ و أبو عاصم و آخرون.)

سيد الحفاظ امام يحيى ابن معين رحمه الله عليه (متوفى ۲۳۳ هـ ق) د حضرت امام ابوحنيفه رحمه الله عليه په هکله ليکي: دى مشهوره بزرگ، محدث او په فن الرجال کي ډېر لوړ عالم وو، هغه په احاديثو کي ثقه دى، هېچا هم دده تضعيف نه دى بيان کړى او ماته د حمزه رحمه الله عليه قرأت او د امام ابوحنيفه رحمه الله عليه فقه ډېره خوښه ده.

هکله وايي: د احاديثو په حفظ، اسناد او روايت کي دده مثال نسته.

۵ - امام عبدالله بن مبارک رحمه الله عليه، چي په اتفاق سره په علم الحديث کي امير المؤمنين دى.

۶ - امام يحيى بن زكريا بن ابى زائده رحمه الله عليه، چي د امام بخاري رحمه الله عليه د استاذ (علي بن المديني رحمه الله عليه) استاذ دى.

۷ - قاضي امام ابويوسف رحمه الله عليه، چي امام احمد رحمه الله عليه دده په هکله فرمايي: کله چي مي د علم حديث زده کړه شروع کړه؛ نو تر ټولو لومړى زه د قاضي امام ابويوسف رحمه الله عليه په مجلس کي کښېناستم.

۸ - امام محمد بن حسن الشيباني رحمه الله عليه، دده په هکله حضرت امام شافعي رحمه الله عليه فرمايي: ما له ده څخه د يوه اوښ د وزن په اندازه علم زده کړ.

امام ابوحنيفه رحمه الله عليه لوى محدث وو، ځيني هغه د احاديثو دعلم تکړه او نړۍ وال علماء کرام، چي نومونه ئې تر اوسه پوري پاته دي او د امام ابوحنيفه رحمه الله عليه د درس په حلقه کي شامل وه په لاندې ډول دي:

۱ - امام يحيى ابن سعيد القطان رحمه الله عليه، چي د علم جرح او تعديل بنسټ ايښوونکى او امام دى.

۲ - امام عبدالرزاق بن همام، چي د احاديثو کتاب ئې په (مصنف) سره مشهور دى، امام بخاري رحمه الله عليه دده د کتاب (جامع كبير) څخه فيض اخيستی دى.

۳ - امام يزيد بن هارون رحمه الله عليه، چي د امام احمد بن حنبل رحمه الله عليه استاذ دى.

۴ - امام وكيع بن جراح رحمه الله عليه، امام احمد رحمه الله عليه دده په

د امام صاحب رحمة الله عليه
استاذان:

۱- حضرت امام ابوحنيفه رحمة الله عليه
د حضرت عامر بن شراحيل رحمة الله عليه
څخه علم حديث زده کړ او
حضرت عامر بن شراحيل رحمة الله

عليه د (۵۰۰) صحابه کرامو رضی الله
عنهم څخه علم حديث حاصل کړی وو.

۲- د امام ابوحنيفه رحمة الله عليه
بل استاذ حضرت حماد بن سليمان رحمة الله عليه وو،
چي په اتفاق سره د علم
حديث او علم فقه امام دی.

۳- د امام صاحب درېيم استاذ
ابواسحاق سبيعي رحمة الله عليه وو،
چي تر (۴۰) د اضافې صحابه کرامو
رضی الله عنهم څخه ئې علم حاصل کړی
وو.

خاصې ورځې طنز

زموږ عامې ورځې چې پر ولس هر ډول تېرېږي، تېرېږي به. خاصې ورځې بيا خاصې وي، رنگ او بڼه يې بدله وي، د چارواکيو په لاپو شاپو او غوږو خبرو بدرگه کېږي او همدا يې مالگه او مرچ وي. د جهاد د بري په وياړ په غونډو کې، هغوی چې پر «جهاد» معتقد هم نه دي د جهاد او مجاهد پر ستاينو خولې شړپوي. اوس هم په جهاد بوخت يو...، دا به پرېږدو چې د پرديو پر مټ له خپلو سره د مرگونو په لوبه کيوتي يو دا به څومره د جهاد په تعريف کې راځي، سبا ته به د تاريخ قضاوت څه وي، د مرغومي پر شپږمه، د پرديو پوځونو تر سيوري لاندې د پرديو يرغل غندو، او د سلواغې پر ۱۶ مه يې هماغسې د ماتې او رسوايي رجزونه تکراروو.

نن د کارگر نړيواله ورځ ده، د کار او ټولنيزو چارو وزارت چارواکي ادعا کوي چې په هېواد کې ۶ سلنه وزگارتيا کمه شوې! دا نو د ارقامو لوبه ده، انتر منتر چوف! وزگارتيا کمه شوې واه واه! خو پر دې يې څوک فکر کوي چې دغه سلنه پرون څو وه چې نن شپږ سلنه را ټيټه شوې، بيا دا څوک پوښتي چې وزگار ځوانان دې د سوريې او يمن جگړو ته تللي، که د يونان په اوبو کې ډوب شول، که د اروپايي هېوادونو د کډوالو په کمپونو کې وراسته شول؟ هغه بل کورنی اړخ يې تر دې هم ځوروونکی، چې څومره يې په پوږو بوخت دي چې نور د کارموندنې له خياله تېر دي، څومره دې دواړو اړخونو ته د جگړې ليکو ته لارل!! دا هره ورځ چې د جگړو وژل شوي شمېرو څوک دي!!

ما ته په پاکستان کې د هجرت وختونه را ياد شي، هغه مهال چې بې نظير بوټو صدراعظمه وه، زموږ د خلقيانو په څېر د دوی شعار هم کور، کالي، ډوډۍ و، د بې وزلۍ (غربت) د ختمولو شعار د بې نظيرې تکيه کلام و. يوه ليکوال د دې پر دغه تکيه کلام وليکل چې بې نظير بوټو غربت (بې وزلي) نه بلکې غريبان ختموي.

زموږ د يارانو پر دغه ادعا چې بېکاري او وزگارتيا شپږ سلنه را ټيټه شوې، همدغه خبره صدق کوي چې اصلاً له وزگارو ځوانانو څخه شپږ سلنه نور د کار او روزگار د غوښتنې له کتاره لوېدلي دي. دا چې څومره يې د مديترانې سمندرگي د کبانو خوراک دي، څومره يې د نېشې او جگړې بدمرغې نړۍ ته لويديلي او څومره په سوريه کې،...، دا حساب کتاب ډېر گران دی، خو په خاصو ورځو کې د يارانو قلقلي، لاپې، غوړي ژمنې او رجزونه هماغسې تاوده روان دي، آن لا دا چې څومره د ولس رنځونه، محروميتونه او نهميلۍ زياتېږي په هماغه کچه د يارانو کش او فش، د موټرو کتارونه، لاپې او قلقلي زور اخلي، غواړي معنوي تشه په مادي ځلب کې پټه کړي. څومره چې عام ولس له ژونده نهميلی کېږي، هومره مو په ارقامو کې د يوې جنتي نړۍ تصويرونه زيات ځلېږي.... د دې کاذب چاپېريال پايله به څه وي؟ په ځواب يې هم شونې سوځي او هم قلمونه!!

مجاهدين ورونو!

جمال الدين اديب

ورونو !

کولو حکم دی.. جهاد د اسلامي دعوت مخې ته پراته
خنډونه نړوي.. جهاد د اسلامي امت د بقاء راز دی.. جهاد د
جاهلي فکرونو خپل دي.. جهاد د مسلمانو پرگنو د
خوشحالی باعث دی

..عزتمنو ! ځينو ورونو هېره کړې، چې موږ د يوه
جاهلي نظام پر ضد راپورته شوي يو.. دعوی مو دا ده، چې
اسلامي نظام حاکموو.. عدل او امن راولو.. خوشحالي او
سوکالي راولو.. درځن گربوانونو ته سر ښکته کړو، چې موږ
د خپلې دعوی ثابتولو باندې ترکومه حده توانېدلي يو؟
داسې خو به نه وي، چې الله مکره ځينو ملگرو د جهاد له
لارې کجروي کړي وي او د خپل ذات پر لار روان شوي
وي؟

مسلمانان يوازې په مادي پرمختگ نه
خوشحاليږي.. اصل خوشحالي يې دا ده، چې زموږ تر
واکمنۍ لاندې يې خلورويشت ساعته د شريعت سيوري
لاندې تيره شي.. عدالت تامين شي.. امن راشي.. مسلمانان
په ازاد ډول پينځه وخته لمونځ په جماعت سره جومات کې
اداء کړي .. د مظلوم اواز د هر ظالم مقابل کې واورېدل
شي.. د جهاد د کونډو، يتيمانو، بورو او ورارو په وخت
پوښتنه وشي.. بډای مسلمانان د غريبو مسلمانانو مرستې

يو درد مې درته راوړی.. غمژن يم.. داسې درد دی چې
د ويلو لپاره يې الفاظ نه لرم.. لکه عين درد، چې حس
کيږي، خو بريښي نه.. کونښن کوم، چې عبارتونه پيدا کړم
او د زړه تناکې درته شيندلو تورو کې انځور کړم..

گوره که وتوانېږم.. منم چې سختې موضوع ته مې
قلم مجبور کړی، مگر بې صبره زړه مې د عقل او حساب
معادلې شاته غورځولي.. ملگرو ! خبره درته کوم، خو
توجه مو غواړم..

دې وخت کې مو که څه مصروفيت وي، اوس يې
پرېږدئ، چې فارغ شوي، خبرې ته مې غوږ شئ.. که خامخا
خبره اورئ نو اوس مو که هر څومره غټ غم روان کړی
وي، يو څو دقيقو ته يې له اوږو کوز کړئ.. ذهن مو ما ته
فارغ کړئ.. کيسه مې په خلاصو غوږونو او پراخه تندي
واورئ

..قدرمنو ! جهاد د چا د عقل فلسفه نه ده.. جهاد د
شريعت امر دی.. د خپل ذات د گټلو او کينې سرولو لار نه
ده، بلکې د عادلانه نظام د قايمولو وسيله ده.. جهاد د
فساد او بې امنۍ د ختمولو لار ده.. جهاد د يرغل د دفع

نه؛ زموږ خوښه وي، كه نه،
شريعت به پلى كوو. دغه اراده او
دغه هوډ به مو د اسلامي نظام
حاكمولو استعداد لوړوي.

تورياليو !له دغې ارادې
وروسته يو فكر په كار دى چې په
يوازې ځان څه كيږي؟ هر سړى دې
فكر وكړي، چې يوازې خپل كور په
يوازې ځان اداره كيږي؟ نو يوه
سيمه، يوه ولسوالي، يو ولايت او
يو هېواد څنگه په يوازې ځان اداره
كېداى شي؟ دغه فكر به اخلو او
ځان به د بل مجاهد په منلو مجبوروو. د بل مجاهد په
مينه به يې مجبوروو.

لاس په لاس به سره ځو او د شريعت د هر دښمن
مقابله به اوږه په اوږه كوو. اسلامي ورورولي د ټينگ
اسلامي نظام زړى دى. كله چې اسلامي ورورولي نه وه، نو
لكه د تېرو مجاهدينو غوندې به گټلى افغانستان رانه بل
څوك نيسي. په گټلي كور كې به يو بل نه گټه غواړو. وطن
به وران وي، دين به معطل وي، شريعت به پايمال وي،
نظام به ړنگ وي، امن پسې به خلك پنديږي، سوکالي به
مړژواندې هيله وي او خوشحالي به د زړو ابيو
نكل...خداى دې نه كړي

درد درواخلئ..درځئ د نظام په معنى ځان پوه
كړو..عدل، امن، د مسلمانانو خوشحالي او سوکالي د خپلو
هڅو نتيجه وگڼو او په بې صبرۍ يې تر لاسه كړو..د
مسلمانو پلرونو، ميندو، ژنيو، پېغلو، كونهو، يتيمانو،
بورو او ورارو پر شونډو د مسكا اختر ووينو ..د دغه اختر
رنگ ووينو..خوند يې وڅكو...سر وخت دى..فيصله زموږ
لاس كې ده...ځان د تاريخ زرينو پاڼو كې ثبت كړو.. د
خداى په امان

ته وهڅول شي...مسلمانان په خپل مال او ناموس مطمئن
شي.

پتمنو !كه پينځه وخته جماعتونه يوازې دوه وخته
وي.. او شريعت هغه وخت پلى وي، چې زموږ په كې گټه
وي..عدل سر خوړلى وي..څوك چې څومره كمزورى وي،
هغومره ډېر مظلوم وي..كونډې، يتيمان، بورې او ورارې
وير ته يوازې پاتې وي..غريب له ولرې ځان وژني او بډاى
په يوه وخت د يوه غريب د مياشتې لگښت لري...او لږ بې
پرې بډاى له مخې زموږ له ساحو تښتي..نو دا به هغه ورځ
نه وي، چې مسلمانان يې پينځه وخته لمانځه كې غواړي ..
ننگياليو !هېره مو ده، چې موږ جاهلي نظام نړوو او پر
ځاى يې اسلامي نظام حاكموو؟ اسلامي نظام څه معنى؟
په لنډو ټكو چې : د انسانانو د دين او دنيا چاره په اسلامي
شريعت اداره كړي.

د دين او دنيا چارې په اسلامي شريعت ورځ تر بلې په
مخ ولاړې شي. د دين او دنيا چارې ورځ تر بلې اصلاح شي .
د اسلامي نظام معنى دا نه ده، چې د جهاد ناره پورته كړو
او بيا د خپلې خوښې واک وچلوو. ؛ كه موږ دغسې وو.

اسلامي امارت زندانيانو سره

ناوړه چلند غندلی

حال کې بهبود ندي راغلي، د زندان ځينې مسئولين اعتراف کوي چې د بنديانو حق په رشوتونو کې يو بل ته ورکول کېږي، دوا او نور لوازم يې فاسد چارواکي گرځوي، خراب کيفيت دوا او طبي شيان وروړي چې هيڅ تاثير نلري مريضۍ دوا مداره او مزمني شوې او بنديان يې له کړاو سره مخ کړي.

۶ - د سپورت او صفايي په برخه کې يې هم مشکلات شته او د پخوا په پرتله يې په ځنډ او ځنډ سره اجازه ورکول کېږي.

۷ - د عسکرو برخورد له ټولو بنديانو سره ډير ستوغ او غير انساني دی، سپکې خبرې کوي، بنکنځل کوي، بنديانوته د خوب په وخت کې شور جوړوي، د تلاوت او عبادت په وخت کې مزاحمت جوړوي او قصدا يې د بنديانو په عذابول پيل کړي.

۸ - د کتابونو او مطالعې په برخه کې يې هم محدود يتونه وضع کړي، د اړتيا وړ کتاب ته اجازه نه ورکوي چې وروړل شي او په لوی لاس هڅه کېږي چې د بنديانو د سالم مصروفيت مخه ونیول شي او شور او غوغا ته لاره هواره شي.

اسلامي امارت داشغالگرو او دهغوی د مزدورانو لخوا له بنديانو سره ناوړه چلند په کلکه غندي او په دې اړوند د نړيوالو حقوقي او بشري ادارو اورسنیو توجه په هيواد کې ټولو زندانونو خصوصاً د بگرام بدنام زندان ته را اړوي، ترڅو هغوی د بشري عاطفې له مخې د بنديانو سره د بد چلند په اړه خپل مسئوليت ادا کړي او له خپل موقف څخه په استفاده بيا د دغو ظلمونو مخه ونيسي او يايې په اړه بې پرې او ازاد تحقيق وکړي، پایلې يې اعلان او درسنیو په واک کې ورکړي.

ذبيح الله مجاهد اسلامي امارت ويندوی

۱۴۳۸/۱۰/۱۵ هـ ق

۱۳۹۶/۴/۱۸ هـ ش - ۲۰۱۷/۷/۹ م

د اسلامي امارت وياند رسنيو ته يوه اعلاميه ليرلې ده هغه د حکومت چلند له بنديانو سره غنداب دی او ویلي يې دی چې حکومت له تيرو پنځلس کلونو راهيسې له بنديانو سره ناوړه چلند کوي خو په دې وروستيو کې يې د باگرام او پل چرخي او کندهار زندان کړنې د هر قانون خلاف بللي او يو خوشيان يې ښودلي چې په لاندې ډول دي.

۱ - بنديانوته يې زموږ د اسلام او عرف خلاف سوررنګه جامې راوړي چې له تنګ پتلون او لنډ کميس نه عبارت دي او لمن نه لري، دې نامناسبو جامو بنديانوته په ناسته، ولاړه، لمانځه او نورو حرکاتو کې جدي مشکل جوړ کړی، دا هغه لباس دی چې په لومړي سر کې هم د امريکايانو لخوا په بگرام او گوانتانامو کې بنديانوته په زور وراغوستل کيده.

۲ - د بنديانو له کورنيو سره يې ملاقاتونه بند کړي، او بيا هم په څو مياشتې اوږد ځنډ ملاقات کېږي، هغه هم د شيشي شاته فقط شل دقيقې بنديان له خپلو خپلوانو سره خبرې کولای شي چې دواړو خواو ته يې روحي تکليف ايجاد کړی دی.

۳ - خوراک يې په نهايي اندازه کم او خراب دی، نه يې غوړ سم وي، نه يې رنگ سم وي، نه يې اندازه کافي وي نه يې نور کيفيت.

۴ - د خوراک د خرابۍ له امله ګڼو بنديانوته د معدې او نس مريضۍ پيدا شوي حتی ځينې بنديان يې ځان وژنې ته تيار کړي دي.

۵ - مريضانوته هيڅ رسيدګي نشته، سم ډاکټر او دوا نشته، له بيا بيا شکايت او اصرار سره هم د مريضانو په

د هغوی په وینا د وېښتانو ښې روغتیا لپاره باید په دریو ورځو کې یو ځل وویښل شي، یا لږ تر لږه درې ورځې پر وېښتانو شامپو استعمال نه شي.

وېښته باید اوونۍ کې څو ځلي وویښل شي؟

شکرې ناروغۍ او اضافي وزن څخه

د مخنیوي اسانه او وړیا لاره

شکرې ناروغي د نړۍ یوه له وژونکو ناروغيو څخه ده چې په کلني ډول د زرگونو ناروغانو ژوند اخلي او له اندازې زیاته د وزن زیاتېدل هم انسان په بې شمېره ناروغيو او روغتيايي ستونزو اخته کولای شي چې له همدې امله اوس د روغتيايي کارپوهانو له لوري معلولیت گڼل کېږي.

روغتيايي څيړونکي او کارپوهان تل د دغو ناروغيو د مخنیوي لارې چارې لټوي. په دې وروستیو کې په انگلستان کې ترسره شوې څيړنې ثابته کړې چې د شپې لخوا د خپلې کوټې کړکۍ خلاصه پرېښودل انسان له اضافي وزن او شکرې ناروغۍ دوهم ډول څخه ژغورلای شي.

دغې څيړنې کې چې د انگلستان په اکسفورډ پوهنتون کې ترسره شوې ویل شوی چې د شپې لخوا کوټې ته راتلونکې سره او تازه هوا روغتیا لپاره ډېرې گټې لري.

څيړنې کې ویل شوې چې داسې شواهد موندل شوي چې د بدن تودوخه یوازې څو درجې ټېټېدل هم انسان له شکرې ناروغۍ او اضافي وزن څخه ژغورلای شي.

له دې وړاندې یوې جرمني څيړنې ثابته کړې وه چې د تودوخې یوازې یوه درجه اضافه کېدل هر کال یوازې په امریکا کې یو لک کسان د شکرې په ناروغۍ اخته کوي ځکه چې په چاپېریال کې بدلون له امله بدن د خپل ځان گرم ساتلو لپاره لږه اندازه براون فیت مصرفوي کوم چې د انسولین حساسیت او وزن زیاتوالی لامل ګرځي.

برتانوي څيړنې کې ویل شوي چې ځان یخ ساتل د شکرې او اضافي وزن خطر کموي ځکه چې د بدن ټېټه تودوخه د انسولین د حساسیت ستونزې مخه نیسي.

ایا کله مو په ذهن کې دا پوښتنه پیدا شوې چې په اوونۍ کې څو ځلې باید خپل وېښته وویښئ؟ په امریکا کې ترسره شوې نوې څيړنې دغه پوښتنه ځوابه کړې.

د امریکا په کولمبیا پوهنتون کې ترسره شوې نوې روغتيايي څيړنې ثابته کړې چې د وېښتانو هره ورځ وینځل ناوړه اغېز لري او وېښته زیانمنوي.

دغې څيړنې کې ویل شوي چې څنگه چې څېره کې غوړ ټولېږي او پوستکی له وچېدو ژغوري دغه عملیه په وېښتانو کې هم واقع کېږي.

په وېښتانو کې غوړ پیدا کوونکې غده سیبیم نومېږي او وېښتانو کې غوړ پیدا کولو سره وېښته لوند ساتي او له وچوالي څخه یې ژغوري.

د دغو غډو اندازه او شتون د هر انسان جینونو او هورمونونو پورې تړلې، چې په ځوانۍ کې یې اندازه زیاتېږي چې په پایله کې یې وېښته غوړ ښکاري او څېره کې د ځوانۍ دانې پیدا کېدو لامل ګرځي.

څېړنه کې ویل شوي، دا چې په اوونۍ کې وېښتان څو ځلي وویښل شي د هر کس لپاره توپیر کوي خو دا څرګنده ده چې هره ورځ باید ونه وینځل شي.

څېړونکي وايي چې په ورځنۍ ډول د وېښتانو وینځل د گټې پر ځای زیان لري، چې دغه زیان په نارینه کې د ښځو په پرتله ډېر زیات وي.

څېړونکي همداراز ویلي چې د وېښتانو وینځلو له امله د وېښتانو غوړ له منځه ځي، پوټکی وچېږي او د غوړ جوړولو عمل کمزوری کېږي.

گرمو بسترو کپی

#عبدالقدوس فاتح

کاک خونه

مسلم یار

جَنّت د سپینو تورو په سایو کې پیدا کیږي
گلان هم د اُزغیو په منځو کې پیدا کیږي

هرڅوک کږې منډې ترې د هوسا ژوندون لپاره
راحت د کړاوونو نتیجو کې پیدا کیږي

د کلي ها بې ننگه زندگي ورته پیغور ده
غازیان د جنگ ډگر او سنگرو کې پیدا کیږي

د یار د غټو سترگو مینه کړې به په چا ماته
هوسی خو هم په دښتو اوځنگلو کې پیدا کیږي

مؤمنه توره شپه کښې تر سهاره رب ته ژاړه
بښنه د الله ج په نیمو شپو کې پیدا کیږي

چې ښه ډیره گرمي وي هم د ووري اُږدې ورځې
اُخ خوند د عبادت دغو روژو کې پیدا کیږي

په خوله شهادت غواړي، د جهاد میدان نه ځي
دا کله د کور گرمو بسترو کې پیدا کیږي

گیردی د غره لمن کښې او بازان د غره په څوکه
گورگورې هم په جگو لوړو غرو کې پیدا کیږي

که تنده ادبي او غزلیزه ماتوي پرې
دا خوند خاص د فاتح واره شعرو کې پیدا کیږي

د اوبنکو په تسبو

پام به کوي، دلته گلان هم په اغزو شمارېږي
دلته چې نه وي سړې هغه په سړو شمارېږي

په رڼا ورځ وکړي بمبار ترې توره شپه جوړه شي
دلته له ډېره غمه ورځې هم په شپو شمارېږي

زه دا منم چې د غمونو شمار به ونکړي څوک
خو زمونږ غمونه ټول د اوبنکو په تسبو شمارېږي

د چا نفرت مو د زرگي په کور کې ځای جوړ کړی
د چا یادونه مو د سترگو په لېمو شمارېږي

وطن مو وران، کلی مو وران، گودر مو وران شو خدایه
زمونږ سپېڅلي شهیدان اوس هم په مړو شمارېږي

اوس د وطن د ښکلاگانو څوک صفت نه کوي
اوس د وطن ټول ښایستونه په بمو شمارېږي

ای مسلم یاره شاعري پر چا اثر نه کوي
دلته ریښتیني شاعران په لېونو شمارېږي

له کاروان سره روان يم

شپونکی

د سپېڅلي کار لپاره له کاروان سره روان يم
د هدف پر سپېنه لاره له کاروان سره روان يم
ترگميو کې مزل دی د رڼا په لوري دروم
له ماښامه تر سهاره له کاروان سره روان يم
په مستی مستی روان يم د جانان د کلي لار ده
برالا او بې انکاره له کاروان سره روان يم

وچې شونډې چاودې پوندې مخ پر وړاندې تلوسو کې
د خوندونو تر دياره له کاروان سره روان يم
د حرم په نيت پيل کړی مې سفر دې قافله کې
هم په غره هم په اواره له کاروان سره روان يم

له انجامه غافل نه يم خو بيا هم ځم پر همدې لار
ښه پوهېږم چې تر داره له کاروان سره روان يم
مزل سخت لاره اوږده ده ستوماني مې ورکې نشته
خو افسوس چې بې کتاره له کاروان سره روان يم

ما ويل په اوږدو شپو کې به کاروان ته زمزمې کړم
خو اوس غلی بې گفتاره له کاروان سره روان يم
د بلا کارو سړی وم چې کوی مې شول ملگرو
کاريگر وم خو بې کاره له کاروان سره روان يم

عجيبه وصال فصال مې په نصيب دی دې سفر کې
چې د يار ترڅنگ بې ياره له کاروان سره روان يم

څه (شپونکی) وم! څه شپېلی وه! څه خوږه مې غږوله!
خو اوس پاتې له دې کاره له کاروان سره روان يم

مناره قتلوي

عصمت الله بشام

زمونځ په کلي کې تياره ده عاطفه قتلوي
هم دالفت او ورورگلوي دژوندپوه قتلوي

سوله سنت ده نبوي خپل شرايط يه معلوم
نن په فردي قانون دسولي فلسفه قتلوي

دحسرت اوښکی تويومه بل څه نه لرمه
غربي سيلی زموږ دگلوباغيچه قتلوي

دکلیسا غيږ کې لوي شوي ارياناته راغلل
زموږ د مسجد دشکلاکانو مناره قتلوي

سپیدی راوختي رڼابه مو پرچم خپره شي
دتکبير شوره روڼ سحاردا توره شپه قتلوي

بشام ترڅوبه يم په دي سخت کړاوو کې ميلمه
دپاپ لمسيان امام محراب کې پرسجده قتلوي

د قطر ستونزه کې

استعماري ځواکونه څه ځواکي؟

حسن مومند

ترې انکار کړې او وايي چې د الجزيره په شمول يې ځني تلویزيوني کانالونه هېک شوي اوداسې خبرې پکې دهغو شريانو له لورې وردننه شوي وې چې په عربي هېوادونو کې دنفاق پيدا کولو هڅې کوي؛ قطر دتلافۍ هڅې وکړې خو بيا اوبه له ورځه تېرې وې.

درياض کانفرانس کې شويو تقريرونو او اعلاميې ته په پام سره ديمن نه تر شام پورې دټولوبد امنیوپړه پر ايران ورواچول شوه اود اوباما دواکمنۍ پر مهال چې دامريکا له لورې دايران پر وړاندې کومه نرمې ښکاره شوی وه هغه هم ترمپ رد کړه او يوځل بياپه ښکاره ايران دامريکا لپاره ددښمن هېواد حيثيت غوره کړ.

شنونکي وايي چې په داسې نا مناسبه فضا کې دقطر لپاره چې پاتې کېدل کاميابه ديپلوماسي وه خو چې چې پاتې نه شواو شيخ تميم دامريکا او سعودي په ويناوو تنقيدوکړ نو دخليجي هېوادونوله لورې دداسې غبرگون رامخې ته کېدل حتمي نتيجه وه.

دقطر پرضد اوسنی اقدام اصل کې ايران ته له ځان سره داپېغام لري چې نوره ورته د عربو په چارو کې دمدخلې اجازه نه ورکول کېږي.

په عربي نړۍ کې دتيونس نه پيل شوی د عربودبهار په نوم په ولسي پاڅونونو کې هم مصر-اونور هېوادونه دقطر نه ناراضه وو؛ داپاڅونونونه پر عربي هېوادونو مسلطو عربوپاچاهانو او عربو ديکتاتورانو دخپل ځان لپاره هغه لوی خطر گڼلو چې گواکې دهمدوی پرضد راپورته شوی وي؛ سره

څو ورځې دمخه چې خليجي هېوادونو دخپل ډېر نېردي اتحادي هېواد قطر سره خپلې ديپلوماتيکې اوسوداگريزې اړيکې پرې کړې نوداسې محسوسېدله لکه ديوکورسره چې ټول کلی مړی ژوندی پرېښی وي؛ په رښتيا چې قطر په ټول منځني ختيځ کې همداسې يواځې ښکاري.

که وکتل شي نود روابطو دپړې کولو اقدام اصلاً د سعودي عربستان له لورې شوی اودعربومتحد اماراتو، بحرين، مصر، مالدیپ يمن اوليبيا يې ملگرتيا وکړه.

سعودي اواتحاديان يې چې ددې مقاطعې له لارې قطر ته سزا ورکوي نو گناه يې دابولي چې قطر دسخت دريځو بلکې ددوی په اصطلاح دتروريستانوسره مرستې کوي؛ ددې تر څنگ داهم دقطر جرم گڼل کېږي چې دايران سره ښې اړيکې لري اوحمايت يې کوي حال داچې ايران د عربي نړۍ دې ثباته کولولپاره ډېرې هڅې کوي؛ اوخبره يواځې داړيکو درلودلو نده بلکې دايران په مرسته په بحرين کې درامنځته شوې هغې ډلې دمرستې تور هم په قطر باندی دی کومه چې نه يواځې داچې دبهرين د دولت کمزوري کول غواړي بلکې دسعودي په قطيف ولايت کې شيعه گان دسعودی پر ضد بغاوت ته هڅوي؛

درياض کانفرانس نه پس دقطر امير شيخ تميم په هغه وينا انتقاد کړی و په کومې کې چې په ايران تورونه لگېدلي اوپکې دايران دتنها کولو هڅې شوی وې؛ دقطر په اړه دسعودي د دې دومره جدي غبرگون ښکاره لامل خوډېر خلک د قطر امير ته منسوبې شوې همدا خبرې بولي خودقطر دولت

له دې چې په قطر کې مطلق بادشاهت دی خو ورباندې تور وچې دپاڅون کونکو حمایت کوي ځکه چې په مصر کې دولسي- پاڅون په نتیجه کې دحسني مبارک واکمني ختمه اوبیا دانتخاباتوپه نتیجه کې دمحمدمرسی په مشرۍ کې داخوان المسلمین حکومت رامنځته شو نوداقتصادي مشکلاتو درمنځته کېدو پر مهال ورته قطر ۷ نیم ملیارده ډالرو زایدو مرستو ورکولو وعده کړې وه ؛ کله چې بیا دمحمدمرسی اداره دجنرال السیسی له لورې ږنگه شوه بیا هم قطر داخوانیانو حمایت اومرسته روانه وساتله ؛ مشرانو ته یې په قطر کې پناه ورکړه اود الجزیره تلویزون له لارې یې په مسلسل ډول دجنرال السیسی له ظلمونو اود مرسی اومصری ولس دمظلومیت نه نړۍ خبروله او پدې اړه به یې دقوي شنونکو شننې خپرولې .

او خبره یواځې ددې ځانگړي حالت پورې محدوده نده بلکې قطرا له وړاندې داخوان المسلمین اوحماس حمایت کوي او ددې دواړو تنظیمونوځني مهمو مشرانو ته یې پناه ورکړېده ؛ حال داچې ټول خلیجي هېوادونه او په ځانگړي ډول مصر حماس او اخوان المسلمین دواړو ته ددښمن په نظر گوري او اوس یې تروریست تنظیمونه گڼي .

دنړیوالوچارو پوهانو په اندواک ته دشیخ تمیم درسېدونه پس ده دقطر په اړه یوه ځانگړی پالیسي وضع کړه ؛ دده هیله داوه چې قطر دې په منځني ختیځ کې لکه دسویس ناپیلې هېواد وي اوهم دې سره دخپل کوچنیوالي دمنځني ختیځ په ټولو قضیو کې نمایندگي ولري ؛ لوبې وي ، جنگي مسایل وي او که فضاېې حدود وي .

الجزیره تلویزون دامریکا سی این این په طرز جوړشوی یوداسې تلویزون دی چې دعربي او انگلیسي ژبو پرته هم په ځینو ژبو نشرات کوي ؛ داسې کم خبراوموضوع به وي چې ددې چېنل لاس رسی ورته نه وی شوی نو ځکه یې دتبصرخواو شننو په عربي نړۍ ډېرې جوړې اغېزې پرېوتې ؛ دازاد جورنالیزم کوم مقام چې دې تلویزون ترلاسه کړ په عربي

نړۍ کې یې ساری نه ترسترگو کېږي اوپه کم وخت کې چې کوم مقبولیت ورپه برخه شوداهم ساری نه لري .

خو په مصر کې داخوان المسلمین دحکومت راتلو اوبیا ږنگېدوپرمهال چې الجزیره دې غورځنگ ته کوم میلان ښکاره کړنو دمصر دولت ددې تلویزون سخت مخالف شو او ددې هېواد سره پر دښمنۍ او ددولت ډرنگولو په هڅو یې تورن کړ .

همداراز چې کله دټېلونرخونه راوغورځېدل نوددې تلویزون مبصرینوله لورې دسعودي شاهي کورنۍ دسختوانتقادونو ښکار شوه او داخبره ډېره عامه کړای شوه چې اوس دعربو دمتحده ایالاتو، کویت اوسعودي په څېر دهېوادونو دتباهي وخت رارسېدلی دی چې همدا ددې هېوادونو دسختې غصې سبب شوی و او یووخت ترې دقطر پر ضد دهمداسې غبرگون دښکاره کولو تمه کېدله .

دا توروته اودتورونو په نتیجه کې دسعودي اواتحادیانوله لورې رامنځته شوې مقاطعه که څه هم دقطر لپاره خورا ډېره تاواني ؛ له اندېښنو ډکه اوخطرناکه ده خوښه داده چې قطر دهوښیاري نه کار اخستی دی اوپه مقابل کې یې تېز غبرگون ندی ښکاره کړی اونه یې هم کوم داسې اقدام کړی چې دلا زیاتې بدگومانی ، لفظي شخړې یاجنگ رامنځته کېدو سبب شي ؛ بس دقطر دبانډنیو چارو وزیر ايله همدومره ویلي دي چې پرې لگول شوي توروته له فهم نه پورته دي .

دترکې ولسمشر طیب اردگان اودکویت امیر شیخ جابر الصباح د دواړولوریوترمنځ دسولې اودخبرو اتروله لارې دستونزې دحل هڅې وکړې خوسمدستي یې کومه ځانگړی نتیجه نده ورکړې ؛ داڅوکرښې چې لیکم نوي اطلاعات دادي چې د سعودي له لورې وړاندې کړای شوي ټول شرطونه قطر ردکړي اوپه مقابل کې یې سعودي ویلي دي چې بندیزونه به لاسي وغزوي .

سره له دې چې په سرکې دامریکا ولسمشر ټرمپ دقطر پر ضد دسعودي او اتحادیانو عمل ستایلی و او ښه په صراحت

له لورې ديو نوي خورا خطرناک پلان ډپل ډېر مهم اقدام دی .

لکه څرنگه چې داوول نړيوال جنگ نه سمدستي وروسته دعثماني خلافت ډرنگولو او په نتيجه کې يې ټول منځني ختيځ دخپل نفوذ سيمې گرځولو په موخه داستعماري ځواکونو ټوله توجو دمنځني ختيځ پر لورو او دلته يې د عربانو او ترکانو ترمنځ دتعصباتو راپيداکولو لپاره ډېر کار وکړ؛ عربان يې دترکانو پر ضد بغاوتونو ته راوپارول چې په نتيجه کې دهغه مهال دمسلمانانو د عظمت، عزت، طاقت، وحدت او اجتماعيت وروستې منار ړنگ شو؛ يوخلافت په لسگونو ټوټو وویشل شو؛ په مختلفو نومونو دلته کوچني اونسبتاً لوی هېوادونه رامنځته اوپرې دشاهانو او شيخانوپه لباس کې استعماري ځواکونو ته وفادار لاسپوڅي مسلط کړای شول اودا خبره يقيني کړای شوه چې بيا هيڅکله هم مسلمانان يوقوت جوړ نه شي اونه کله په يوحاکم باندې راټول او داشغالگرو په مقابل کې دودرېدو توان پيدا کړي .

ددې جغرافيايې تجزيو اوانتشارنه پس په مسلمانانوکې د فکري اوعقيدوي اختلافاتو او انتشار راپيداکولولپاره هم ډېر کار وشو دترکانو پر ضد د عربانو د قيام بنسټ خو هسې هم لساني اوقومي تعصب و؛ بس دهمدې پديدې دلا زيات خپرېدا او جوړ کېدا لپاره عرب نشنلزم ته لا زياته وده ورکړای شوه؛ ديومستقل حرکت شکل يې غوره کړ اوچې کله په همدې بنسټونو دبعث گوند رامنځته شو نو دالحادي افکارو دخپرولو ، دحقيقي اسلام نه دمسلمانانو دلری کولو اوداسلام په نوم دمسلمانانو درا جمع کېدو دمخنيوي لپاره علني کار پيل شو .

ددې نه پس بيا په ټول منځني ختيځ کې دشيعة اوسني پر بنسټ ددښمنيو اوتعصباتو راپيداکولو په موخه دعراق اوايران ترمنځ دجنگ فضا رامنځته کړای شوه اوحقيقت دادی چې له هماغې ورځې نه په با امنه منځني ختيځ کې بد امني شروع شوه اودهمدې ځای نه په هېوادونوکې داخلي دښمني پيل او دکورنو جنگونو درامنځته کېدو بنسټ کېښودل شو

يې ويلي ووچې داسعودي ته دده دسفر ثمرات دي ځکه چې هورې دتروريزم دتمويلونکو هېوادونو پر ضد ديولړ اقداماتوبادونه شوی وه .

خو امريکا بيا وروسته نسبتاً داحتياط لار خپله کړه او ډونلډ ټرمپ وويل چې خليجي هېوادونه دې داتحاد مظاهره وکړي اوخپلې ستونزې دې دخبرو له لارې حل کړي .

ديادولو وړ ده چې دبرتانې نه دازادۍ اخستلونه پس په سيمه کې دخپل حضورپه موخه امريکا دقطر دساتنې اوسالميت په نوم دقطر په العديد نومي ځای کې فوځي اډه جوړه کړه چې تر ننه دا اډه قائمه ده؛ دادټول منځني ختيځ په سطحه د امريکا ترټولو ستره فوځي اډه ده چې پکې تر ۱۰ زروپورې امريکايې فوځيان شتون لري؛ دمنځني ختيځ نه تر جنوبي آسيا پورې په ټولو فوځي عملياتو کې دهمدې فوځي اډې فوځيان گډون کوي؛ پر افغانستان ديرغل پر مهال به دهمدې اډې نه دخوراسترو طيارو له لارې وسلې اونور فوځي مهمات راوړل کېدل .

ويل کېږي چې ددوهم نړيوال جنگ نه را وروسته داتر ټولوستر هغه فوځي مرکز و چې ترې دهوا له لارې وسلې انتقال شوې .

د اوسني بحران پرمهال هم امريکا دقطر ددې ميلمستيا نه مننه ښکاره کړه .

دقطر سره رامنځته شوی مقاطعه يواځې ديوهېوادپر ضد مهالنی اقدام ندی بلکې دا په سيمه کې داستعماري ځواکونو

چې ددې دښمنۍ خطرناک عملي تصویر نن موږ په یمن اوشام کې په خپلو سترگو وینو.

دلته دلویديځ اوپه ځانګړي ډول دامريکا پالیسي دا روانه ده چې په ښکاره یا په پټه یو لوري ته ددوستۍ لاس ور اوږدوي او بل لوري دورخطايۍ او وېرې ښکار کوي .

همدا راز په مختلفو وختونو کې هر لوري ته دنورو هېوادونو په کورنیو چارو کې د لاسوهنو لارې برابرې او بل جانب پرې سخت غصه کوي اودښمني یې زیاتوي .

له تېرې یوې نیمې لسیزې راهیسې ایران اودایران همفکرو قوتونو ته له یوې خوا په ټولې سیمې کې دازادانه فعالیت موکه ورکړل شوه چې له امله یې دیمن نه ترشام پورې خونړی جنگ رامنځته اوټوله سیمه بد امنه شوه ؛ له بلې خوا دامريکا اونور لویدیځ اصل واکمنانو داوباما اداره دایران داټومي وسلودلانجمنې موضوع په اړه تړون کولوته آماده کړه چې له امله یې دایران دولت په سختې غلط فهمۍ کې اخته شو ؛ ایران فکر وکړ چې کینې دامريکا په څېر سترځواک یې هم په وړاندې سر ټیټولوته اړ شو او په سیمه کې یې دایران ځواک ومنلوڅو چې څنګه داوبامادواک موده ختمه شوه نو هرچا ته معلومه شوه چې دایران سره رامنځته شوی تړون په ښکاره تړون خوپه حقیقت کې سراب و چې دټرمپ دراتلوسره سم په هوا کې تحلیل شو.

داچې ایران ته په سیمه کې دفعالیت دمو کې ورکولو له امله دایران نفوذ دلبنان نه پس عراق ، یمن اوشام ته هم وغزېدلو؛ دلته دایران خپلې ملېشې په جنگ کې دخپلې شوې او دایران وفادارانو له همدې ځایونو نه دسیمې دهېوادونو گواښل پیل کړل نو دسعودي په شمول ټولوسني عربو هېوادونو ایران ته داصل خطر او اصل دښمن په نظر وکتل او په خپلو منځونو کې یې سره دا خبره غوټه کړه چې وجود ته یې اسرائیل نه بلکې ایران ستر خطر دی نوهمداده چې اتحادونه هم دایران او دایراني نظر پر ضد جوړېږي ؛ وسلې هم دهمدې لپاره اخستل کېږي چې دایران نه پرې ځان وساتل شي

اوامریکاته نزدېکت او ورسره ددوستۍ جوړوالی هم له دې امله دی چې په ښکاره اوس امریکا دایران مخالفه ده او داسې ښکاري چې نور په سیمه کې دایران مخه نیول غواړي .

نو ترټولو خطرناکه خبره همداده چې د عربانو یقین ته پرېوتې ده چې اصل دښمن یې اسرائیل نه بلکې ایران دی .

ټرمپ چې په ریاض کې ودرېږي او ایران تر ټولو لوی خطر ګڼي نو دا دهمدې دجالي لوبې برخه ده .

دتوجو وړ خبره ده چې ټرمپ داخبره په واشنگتن کې ولې نه کوي ؟

امریکا هیڅکله هم په اوسنو حالاتو کې دایران سره ښکر اړمول نه غواړي ؛ دامریکا دخپل پلان له مخې به پر عربي نړۍ دایران وېره تر هغې وې ترڅو چې په عربي نړۍ کې دامریکا ټول شوم پلانونه ، نه وي تطبیق شوي ؛ کله چې په ټول منځني ختیځ کې دامریکا اولویديځ شوم پلانونه تطبیق شي (داسې به نه کېږي ان شاء الله تعالی) بیابنه امریکا اواسرائیل په شریکه دایران پرضد دجنگ فضا رامنځته کوي.

پدې کې هیڅ شک نشته چې امریکا اونور عربي اسعماري قوتونه ګریټر یالوی اسرائیلورامنځته کېدل خامخا غواړي او دې خبرې ته له حده زیات ژمن دي ؛ په عربي نړۍ کې بد امنیو ، ګډوډیو ، دنظامونو ړنګېدلو اوکورنو جنگونو اوس عربي نړۍ له دې ویستلې ده چې داسرائیلو دکوم نوي یرغل ، اشغال اوقبضې په مقابل کې سر راپورته کړي .

داسرائیلو په مقابل کې دسر راپورته کولو خبره اوس ډېره شاته تللی ده ؛ اوس ددې لپاره هڅې روانې دي چې دسعودي په شمول ټوله عربي نړۍ اسرائیل په رسمیت وپېژني داسرائیلوټولې قبضې ومنل شي او ورو ورو دګریټراسرائیل رامنځته کېدو ته لار برابره شي .

دفلستیني مسلمانانو نه په غصب شویوختیځ بیت المقدس اوغرب اردن کې د ۱۹۶۷م نه تراوسه ۱۴۰ کوچني ښارګوټي جوړ شويدي چې پکې دبهرنو هېوادونونه راوستل شوي ۶ سوه زره یهودان مېشت کړای شويدي ؛ د ملګرو ملتونو

اداري دا ټولې ودانۍ نا قانونه گرځولې دي اوشتون يې داسرائيليانو او فلسطينيانو ترمنځ دسولې او ددوه مستقلو هېوادونو درامنځته کېدو په لار کې خنډ گڼي خو چې داسرائيلو ترشا امريکا ولاړه ده نودملگرو ملتونو اويانورې نړۍ يې هيڅ پروا نده لرلې اوښه په درز کې يې دخپلو کورونونه د فلسطينيانو دويستلو ، ددوۍ دځمکو د غصبولو اودمزاحمت په صورت کې ددوۍ وژلوته دوام ورکړی .

ترمپ ښه په جهر داسرائيلود غصب روان عمل تائيدوي . داچې اسرائيل پلان لري چې قبضه شوی بيت المقدس خپله پلازمېنه وگرځوي او دامريکا نه يې غوښتنه ده چې خپل سفارت دې دلته را انتقال کړي ؛ ترمپ داسرائيلودې غوښتنې ته سر ښورولی او اراده يې ښکاره کړې چې خپل سفارت به رانقلوي ؛ ترمپ داهم وايې چې په ختيځ بيت المقدس اوغرب اردن کې جوړشوي کورونه د دواړو لوروترمنځ په سولې کې خنډ ندى بلکې دنويو ودانيو جوړول به خنډ وي .

داسرائيلوپه اړه دترمپ ددې پاليسۍ په مقابل کې چې ټوله عربي نړۍ چپه خوله ده او دامريکا ددې پاليسۍ اوپه قبضه شويو نويوسيموکې داسرائيلوله لورې دنويو ودنيو جوړولو داغلانونوپه مقابل کې چې دعربي نړۍ يوکمزوری غبرگون هم نه رامخې ته کېږي دا ددې خبرې روښانه دليل دی چې عربي نړۍ اوس د فلسطين دمستلې ، دآزاد فلسطيني دولت رامنځته کېدو اودپرومبۍ قبلې دازادۍ په اړه توره اوډال غورځولي دي اوپدې اړه دهغه څه منلوته تيار شويدي څه چې ورته امريکا غواړي .

نوځکه خواسرائيلو دقطر سره دسعودي اونورو عربي هېوادونوپرېکون ستايلي دی او ويلی يې دي چې اوس دترويريزم پر ضدديوداسې ستر اتحاد جوړولو وخت را رسېدلی دی چې اسرائيل هم دهغه اتحاد برخه جوړېدای شي . داڅومره خطرناکه خبره ده چې د فلسطين دازادۍ لپاره دخپلو سرونوجارونکو مسلمانانوپر ضد اسرائيل دعبواسلامي هېوادونو ديو داسې اتحاد درامنځته کېدو هيله

څرگندوي چې اسرائيل هم دهغه اتحادبرخه وي ؛ داسرائيلو دوجود نه ترننه کله داسرائيلو له لورې داسې څرگندونې ندي رامخې ته شوې .

ډېره حيرانونکې خبره داده چې داسرائيلو ددې خطرناکو ارادو ښکاره کولو په مقابل کې ټول عرب هېوادونه چپه خوله دي چې دا دټولې نړۍ دمسلمانانولپاره ډېره دتشويش وړخبره ده .

عربي دولتونه بايد پدې پوه شي چې اسرائيل تسليمول يا ورته نېرېدېکت اويا هم د فلسطين په سر سودا ؛ يا پدې اړه بې کفائيتي ښکاره کول ددوۍ د ډېرې سترې بدنامۍ سبب گرځي او په ټول عالم اسلام کې يې حيثيت دخاورو سره خاورې کوي نو بايد پدې اړه هيڅ جفا ښکاره نه شي .

همدا راز دمنځني هېوادونونه عموماً اودسعودي او ايران نه په ځانگړي ډول دټولې اسلامي نړۍ هيله داده چې داستعماري طاقتونو دشومو پلانونو ښکار نه شي ؛ ديوبل په مقابل کې د دښمنۍ ښکاره کولو هلاکونکي کلتور پرېږدي ؛ هرجانب حقايق ومني ؛ حق ته غاړه کېږدي ؛ په منځني ختيځ کې دبد امنياواوکورنو جنگونوپه له منځه وړلو کې په اخلاص خپل رول ادا کړي اودنورو جنگونو درامنځته کېدو مخنيوی وکړي .

اوس چې دمنځني ختيځ په شمول داسلامي نړۍ په گڼوسيموکې جنگونه روان دي اودې جنگونو مسلمانان د ډېرو سترو زيانونو سره مخامخ کېږدي اسلامي نړۍ دنورو جنگونو تحمل بېخي نه لري نو که په منځني ختيځ کې داسې جنگ رامنځته کېږي چې ايران اوسعودی پکې ديوبل سره مخامخ کېږي نوپدې سره به نه يواځې منځنی ختيځ بلکې ټوله اسلامي نړۍ دسترې تباھۍ سره مخامخ کېږي او داستعماري طاقتونو شوم پلانونه به پوره کېږي .

ديوبل په مقابل کې دسخت دريځ اودښمنۍ ښکاره کولو کې ددوۍ ټول عمر تېر شو؛ ارمان چې يو بل ته دتېرېدنې اوديوبل په مقابل کې دنړۍ ښکاره کولو کلتور هم دوی زده کړي .

د جگړې خړول...

افغانستان لپاره د ترمپ نوې ستراتيژي

احمد مختار

چې افغانستان ته نوي ځواکونه ولېږي خو د امريکايانو دې غوښتنې ته نه د دوی د پخواني ايتلاف او نه هم د ناتو تړون لخوا مثبت ځواب وويل شو.

يوآخي انگلستان د کوتو په شمار محدود شمير سرتيرو رالېږلو موافقه کړې چې د مشورې اوروزنې په برخه کې به له افغان داخلي ځواکونو سره کار کوي.

نور دواشننگتن له ټولو هلوځلو سره سره په افغانستان کې د جگړې پرمخ وړل او د هغې پوځي او لوجيستيکي تجهيز يوآخي امريکايانو ته پاتې شو.

د امريکې نوي ولسمشر چې اساساً يوه پانگوال او تجارتي شخص دی له پوځي او سياسي سرگرميو سره نه دلچسپي لري او نه هم په دې مورد کې لازمه پوهه لري؛ ځکه نو په مجموع کې د افغانستان له قضیې سره د امريکا د نورو ولسمشرانو بوش او اوباما په څير د پام وړ تعلق نه ښيي.

په افغانستان کې د جگړې ۱۶ کلن اوږد والی، په هغې کې د لسگونو زره امريکايي سرتيرو مرګ ژوبله او د هغوي په مقابل کې د مقاومتې ځواک (طالبانو) لا پياوړي کيدل نور هغه عوامل دی چې امريکايان يې په مجموع کې د دې جگړې د نتايجو په اړه نه هيلې کړي او تري ناخوښه دي.

د امريکايي ولسمشر ډونلډ ترمپ په مشرۍ د امريکايي ادارې نيږدې اووه مياشتې تيرې شوې خو لا يې هم د افغانستان په اړه جنګي ستراتيژي نه ده معلومه.

په امريکايي رسنيو کې تل دا خبره د سر ټکۍ وي چې پنتاګون غواړي په افغانستان کې د جنګي وضعيت او هلته د ميشتو ځواکونو لپاره نوې ستراتيژي ولري.

خو سره له دې چې په افغانستان کې وضعيت تر بل هروخت نا آرامه او د طالبانو په جګړو کې شدت راغلی بيا هم تر اوسه پوري امريکايي دفاعي چارواکي نه دي توانيدلي د دې هيواد لپاره مشخصه تګلاره اعلان کړي.

کابل ته د امريکا د دفاع وزير جيمس متيس په شمول د سپينې ماڼۍ امنيتي سلاکار مک ماسټر، د امريکايي وسله والو ځواکونو لوي درستيز جنرال جوزيف دانفورد او په تعقيب يې د کانګريس د پوځي خدماتو د کميټې مشر سناتور جان مکين يو په بل پسې راغلل او ټولو د افغانستان وضعيت له نيرېدې وکوت خو بيا هم لا د هغوی نوي ستراتيژي په يوه اوبله پلمه له يوې نيتې بلې ته ځنډول کېږي.

د امريکايي ستراتيژۍ د ځنډ لامل څه دی ؟

امريکايانو د روان کال له پيله د خپل پوځي ايتلاف او همدا راز د شمالي اتلانتيک له تړون (ناتو) څخه وغوښتل

ډاينكورپ په خير مشهورو او بدنامه امنيتي
کمپنيو اجرتي جگړه ماران را وليږي.

دې خبرې ته د نيويارک معتبرې
امريکايي ورځپاڼې هم د جولای د مياشتې په
(۹) په خپل رپوټ کې اشاره کړې او ويلې دي
چې پنتاکون غواړي افغانستان د سرتيرو ليرلو
لپاره له بلک واتر او ډاينكورپ کمپنو سره
قرارداد وکړي.

د ورځپاڼې په حواله ويل کيږي چې د دغو دواړو
کمپنيو مشرانو په دې اړه خپلې طرحې د ترمپ ستر
ستراتيژيست ستيفن بينن او د هغه زوم جراد کوشنر ته
سپارلې دي

پنتاکون ځکه افغانستان ته د بلک واتر او ډاينكورپ
کمپنيو د جگړه مارو ليرلو ته مجبورېږي چې له يوې خوا
د دې کمپنيو اجرتي جگړه ماران له امريکايي اتباعو پرته د
نورو مافيايي شبکو غړي وي چې په وژل کيدو، ورکيدو او
بندي کيدو يې د امريکايي پوځ نوم نه بدېږي او نه يې هم
څوک پوښتنه کوي.

او له بله پلوه کومه گډوډي، وحشت او نسل وژنه
چې د دغو بدنامو کمپنو مربوط جگړه مار يې کوي د پوځ
رسمي سرتيري په هغه کچه نشي کولای.

د اشرف غني مزدور او بلواکه رژيم مخته تر دې چې
د افغانستان په اړه د امريکايي جنگي ستراتيژي په
محتوياتو ځان خبر کړي هغه يې تائيد کړې او د افغانستان
د امنيت لپاره يې کتوره بللې.

د دوئ لپاره نه د افغانستان ولس مهم دی او نه دهغه
امنيت؛ بلکې يواځې دا ورته مهم دي چې د اشغالگرو د
اشغال تر سيوري لاندې د دوئ د فاسد رژيم د بقاء چانس
ميسر وي اوبس.

له بله پلوه په افغانستان کې د امريکايانو تحت
الحمايه رژيم هم د خپل منځي اختلافاتو او پريمانه مالي او
اداري فساد له وجې په افغانستان کې د امريکايي
ستراتيژيکو پلانونو په عملي کولو کې پاتې راغلی چې دا
او ديتنه ورته نور ډير وجوهات د دې لامل شوي چې
امريکايي چارواکي د افغانستان په اړه د يوې مؤثرې پوځي
ستراتيژي په ترتيب او اعلانولو کې پاتې راشي.

په افغانستان کې د امريکايي ځواکونو اشغالگرانه
وضعيت ته په کتو سره داسې ښکاري چې د افغانستان په
اړه د امريکا نوي جنگي ستراتيژي به هم د لته د جگړې پر
دوام متمرکه وي چې د جنگي ماشين چلولو لپاره يې کم
ترکمه يو شمير امريکايي جگړه مارو ته هم اړتيا ده.

اوس امريکايي چارواکي د دغه محدود شمير
امريکايي جگړه مارو په پيدا کولو او افغانستان ته راليرلو
کې له ستونزو سره مخ دي؛ ځکه امريکايي ولس پوهيږي
چې د دوئ کوم سرتيري چې د پنتاکون د رسمي
تشکيلاتو په لړ کې افغانستان ته ځي هغوی به حتما هلته
د يوې بي هدفه جگړې په ترڅ کې وژل کيږي ځکه نو
هغوی نور نه غواړي چې خپل اولادونه يې په يوه شرارتي
جگړه کې په داسې لا پروايي ووژل شي.

همدا وجه ده چې اوس د پنتاکون چارواکي غواړي
افغانستان ته د جگړې د پرمخ بيولو لپاره د بلک واتر او

بڅښنه

موسی فرهاد

او ټولپوښتنه...!!

لاري يې هڅي پيل کړي چې نور به په افغانستان کې پر پوځي عملياتو د دوی بودیجه مصرف نشي.

د کانگرس غړی ولټر بي جونز وايي: ' Asking God To Forgive Me له خدايه غواړم چې ما وبخښي ، د هغه څه لامله چې د جگړې په پلوی مې رايه ورکړي وه. N.C. Lawmaker Seeks Redemption For War Votes

څوارلس کاله وروسته پر خپله هغه پریکړه ډېر زیات پښیمانه یم چې د جگړې په حق کې مې بوش ته رایه ورکړه

ده په جگړه کې د یو وژل شوي سرتیري Michael Bitz تصویر ته په اشارې سره وویل: زما په وړاندې دا لومړنۍ جنازه ده چې زه یې پر دې مجبور کړم چې فکر وکړم چې ما څومره غلطه پریکړه کړې وه .

میچل بیتز د ۲۰۰۳م د مارچ په ۲۳مه په عراق کې په داسې حال کې ووژل شو چې له خپلو هغو دوو غبرگولي ماشومانو سره یې لیدنه ونه شوه چې یوه میاشت وړاندې پیدا شوي وو .

ښایي تاسو به ووايئ چې دا څنگه سرلیک دی، ممکن فکر مو یوې افسانوي غوندي خبرې ته ولاړ شي چې حقیقت نه بلکې د یوې موضوع تمثیل پکې وړاندې شوی وي ، خو داسې نه ده ، دا یوه رښتیا خبره ده ، یوه بڅښنه ده ، په یوه لفظ ، یوه سړي د یوه مړه جسد په وجه ، د یوه ظالم په استاځولۍ د یو مظلوم په وړاندې بڅښنه غوښتي چې وایي خدايه ما د هغې تېروتنې له امله وبخښه چې څوارلس کاله وړاندې مې ترسره کړي وه. د بښنې کیسه به په راتلونکو کرښو کې ولولئ.

دا راز یوه رښتیني ټولپوښتنه ده چې د طالب جنگیالیو په وړاندې د جنگیدونکو امریکایانو په پتلونونو کې باید تنۍ وي او که ځنځیر ؟ د سروې پایله او پر هغه باندې د سپر پاور د پوځ ودانه ستراتیژي به هم په وروستۍ کرښه کې ولولئ.

د امریکا د کانگرس غړي، ولټر بی جونز او ورسره جون گرام اینډي، څه موده وړاندې د کانگریس د ودانۍ په وړاندې یو خبري کنفرانس ته د هغه قانوني ترمیم په اړه خبرې کولې چې دوی وایي د کانگریس له

ټولپوښتنه ...!

وايي يو سړی د اتن په
مسابقه کې پاتې راغی بيا يې د
خپلې ماتې د جبران لپاره ويل
چې میدان کور و. د (USA
Today) ورځپاڼې په حواله ،
کله چې په افغانستان کې د
امريکايي عسکرو څخه
پوښتنې گروېږنې وشوې چې
ولې د طالبانو بريدونو ته ځان
نه شي ټينگولای؟

د ډيرو عسکرو جواب دا
وو چې زمونږ د پتلون ځنځيرونه يا خو له اوله خراب وي
او يا د گردونو او دوږو له امله زيانمن شي، نو مونږ خپل
پتلونونه او جيبونه ټينگ نه شو ټرلی. ځکه چې د پتلون
ځنځيرونه ډير اوچت آواز راباسي او کله-کله چې مونږ
خپل پتلونونه تړو يا خلاصوو نو د آواز له لاسه زمونږ
موقعيت طالبانو ته معلوم شي او بيا په هماغه ځای ډز
کوي.

له همدې ځايه وه چې د امريکا پوځ په ۲۰۰۷م
کال کې يوه ټولپوښتنه ترسره کړه، په ټولپوښتنه کې
زياتره عسکرو د پتلون لپاره د توکمو (تڼيو) لگول غوره
بللي وو، په داسې حال کې چې يوازې ۱۱٪ عسکرو
ځنځير ته رايه ورکړې وه.

هماغه و چې د امريکا پوځ پريکړه وکړه چې په
افغانستان کې د خپلو عسکرو پتلونونه د تڼۍ والا
پتلونونو باندې بدل کړي.

پای ....

جونز چې د ريپبليکن گوند غړی او په کانگرس
کې د شمالي کيولينا استاځيتوب کوي ؛ د نوموړي
سرتيري د جنازي مراسمو ته ورغلی او وايی زه هيڅکله
دا صحنه نشم هيرولاي چې د ميچل بيتز سمندري
سرتيري ميرمن څنگه د هغه د خط داستان راته بيانواه.
چې له ميچل نه يې ترلاسه کړی و.

زه فکر نه کوم چې څوک دې هلته پاتې شوي وي
چې سترگي يې له اوښکو ډکې نه وي ، جونز وايی د هغه
ميرمني په اخير کې خپل خاوند ته د خطاب په بڼه
وويل : ښايی زه بيا تا دلته د ځمکي پرمخ ونه وينم ،
مگر په بله دنيا کې.... مننه ميچل بيتز.

مسترجونز د کانگريس د ودانۍ په وړاندي د
تصويرونو يو اوږد ليست را ځوړند کړی چې څه دپاسه د
۵۶۸ وژل شويو سمندري سرتيرو تصويرونه دي. دغو
سرتيرو په ليجيون نومي پوځي کيمپ کې دندې
درلودې او ټول د والټرجونز د ولسوالۍ اړوند کسان دي ،
دوی د عراق او افغانستان په جگړه کې وژل شوي دي.

د مرحوم شيخ الحديث

مولوي غلام حيدر صاحب

ژوند ته لنډه کتنه

قاري سعيد

خو زه خبر نه وم چې د الله تعالى د دين د خادمانو لکه څومره چې د آخرت برخه درنه او ودانه وي د دنيا برخه يې همدومره له التفاته غورځولې او بې اهميته بللې وي. د مرحوم مولوي غلام حيدر صاحب ميشت ځای مې له ډيرو پوښتنو وروسته وموند. دا هغه کور و چې نوموړي په کې د عمر وروستي ډير کلونه تير کړي و. د يوه جامع مسجد تر څنگ يوه د خټو کوډله چې د فقر او مسکنت علائم ورباندې نمايان ول. د شيخ صاحب مرحوم زوی مې په ډيره مينه استقبال وکړ او بيا يې د شيخ صاحب مرحوم د غريبانه مهمانځانې به خوا رهبري کړم.

د شيخ صاحب مرحوم له ميشت ځای څخه د معنويت يو عجيب اغيز محسوسيده. د شيخ صاحب له زوی سره مې د نوموړي په ژوند اوږدې خبرې وکړې. هغه د شيخ صاحب مرحوم د علمي، جهادي او تدريسي ژوند په باره کې مفصل معلومات راکړل. په پای کې يې وويل شيخ صاحب يو پرهيزگار او زهد پروره عالم و. له دنيا سره يې نه لگيده له نوموړي څخه يوازې دغه يوه الماری کتابونه په ميراث پاته دي چې مخامخ يې وينې.

ما چې د اسلامي امارت د نظامي محاکمو د عمومي رئيس شيخ الحديث مولوي غلام حيدر صاحب هغه ستر خدمات او او اخلاص او دا غريبانه ژوند سره پرتله کړل نو ذهن ته مې اوس هماغه د عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه تاريخي وصيتونه راځي چې خپلو ملگرو ته به يې ويل: کونوا يناييع العلم مصاييح الهدى أحلاس البيوت سرج الليل جدد القلوب خلجان الثياب . تعرفون في أهل السماء، وتخفون في أهل الأرض". ژباړه: شئ او له ځانه جوړ کړئ د علم چينې، د هدايت څراغونه، د خپل کورسره ملازمين (لکه هغه فرش چې هميشه په کورکې غوړيدلی وي) او شئ لکه د شپې

اراده مې کړې وه چې د اسلامي امارت د يو لوړ رتبه چارواکي او مشر عالم شيخ الحديث مولوي غلام حيدر صاحب ژوندليک مرتب او له کورنۍ څخه يې معلومات را غونډ کړم. د هجرت په مينه کې د نوموړي د کور په تلاش ووتم. ما فکر کاوو چې مولوي غلام حيدر صاحب لکه څنگه چې له سترو علماء کرامو او د اسلامي امارت له لوړ رتبه اراکينو څخه و او د خپل عمر په اوږدو کې يې د دين ستر خدمتونه سرته رسولي. نو دنيايي ژوند به يې هم همداسې د ترغه او تنعم له سهولتونو ډک تير شوی وي. کور به يې د کلي او گاوندې مشار اليه وي او د لږ تر لږه د خپلې علاقې او سيمې د معيار مناسب ميشت ځای به ترې په ميراث پاته وي.

مشالونه چې زړونه مو نوي (ژوندي وي) او جامې مو زړې وي د اسمان د اهل تر منځ پیژندل شوي او د ځمکې د خلکو تر منځ پټ او ناپیژندیه یاست.)

واقعا چې شیخ صاحب مرحوم هم همداسې ژوند تیر کړ. هغه د علم چینو وه او هدایت څراغ و، نه خو یې له دنیا سره زړه وتاړه او نه یې هم د ځمکې په مخ د شهرت او عشرت تمنا وکړه. هغه د هغو کسانو له جملې وه چې یوازې د الله تعالی په نزد متعارف کیدل او مقبولیت د ځان لپاره کافي گڼي.

مرحوم شیخ الحدیث مولوي غلام حیدر صاحب

شیخ مولوي غلام حیدر صاحب په ۱۹۴۵ میلادي مطابق ۱۳۶۴ هجري قمري کال کې د کندهار ولایت د ښورواک ولسوالۍ د بریڅو د عزیزو په کلي کې د سیمې د مشهور عالم ملا فقیر محمد اخند په کور کې دنیا ته سترگې وغړولې. د نوموړي پلار یو عالم او دیندار شخص و چې د خپل زوی تربیې او تعلیم ته یې ډیره توجه درلوده.

په هماغو کلونو کې چې په افغانستان تاریخي وچکالي راغلې او د ښورواک په شمول د اکثره سیمو مالداران او نور اوسیدونکي د اوبو د نه شتون له امله کډوالۍ ته مجبور شول. د مولوي غلام حیدر صاحب کورنۍ هم له ښورواک څخه د کندهار د پنجوايي ولسوالۍ زنگاوات سیمې ته وکوچېده او دلته د شیخ صاحب پلار مولوي فقیر محمد صاحب د گریندي په علاقه کې امامت ونيو. همدغه مهال مولوي غلام حیدر صاحب هم له خپل پلار څخه سبقونه ویل او هم یې د کندهار ولایت په بیلابیلو سیمو کې له نورو علماء کرامو او مدرسینو څخه د دیني زدکړو حصول ته ادامه ورکوله. کله چې د مولوي غلام حیدر صاحب پلار وفات شو. نوموړي د علم په حصول پسې سفر پیل کړ او بیا یې د پاکستان د بلوچستان ایالت په مختلفو مدارسو کې د وخت له تکړه علماء کرامو څخه دیني علوم ولوستل. تردې چې په ۱۳۹۵ هجري قمري کال کې یې د شوال په ۲۵ مه د کوټې ښار د چمن پاتک په سیمه کې په دارالارشاد مدرسه کې له دیني علومو د فراغت سند ترلاسه او د فضیلت مبارک دستار یې پر سر کړ.

تدریسي ژوند:

له فراغت وروسته شیخ غلام حیدر صاحب لومړنی تدریس د بلوچستان د کوټې د شابو کلي په قاسم العلوم مدرسه کې پیل کړ. وروسته یې د شالدرې په مظهر العلوم مدرسه او د جهاد په کلونو کې یې پ کوټه کې د حرکت انقلابي اسلامي په مشهوره مدرسه کې د تدریس دنده ترسره کړه. نوموړي د جهاد په کلونو کې په کوټه، پښین، گلستان او نورو سیمو کې د تدریس او امامت سپیڅلې وظیفه ترسره کړه تر دې چې وروسته د بلوچستان په مشهوره مدرسه دار العلوم هاشمیه کې د شیخ الحدیث په توگه وټاکل شو.

مرحوم شیخ صاحب د خپل ژوند تر پایه له تدریس او تعلیم سره نږدې پاته شو. حتی تردې چې د طالبانو په اسلامي تحریک کې د وظیفې په مهال به یې هم د رسمي وخت نه مخکې او یا وروسته خصوصي شاگردانو ته ځیني کتابونه ویل او کله چې امریکایانو په افغانستان یرغل وکړ نوموړي د هجرت د ژوند په مهال یو ځل بیا د دیني علومو تدریس پیل کړ او د وفات تر وخته په دې مهمه او مقدسه دیني وظیفه باندې مشغول پاته شو. مرحوم شیخ صاحب چې د خپل وخت یو ستر عالم او تجربه کار

مدرس و د اسلامي امارت ډير مشران يې شاگردان پاته شوي وي نو ځكه يې د اسلامي امارت په نظامي او ملكي مسؤلينو كې ځانگړې محبوبيت او اعتبار درلود.

جهاد او په اسلامي امارت كې خدمت

شيخ غلام حيدر صاحب د روس ضد جهاد په وخت كې د جهاد له مهمودايعيانو او حتى بالفعله مجاهدينو څخه وه چې د مولوي محمد نبي محمدي صاحب د حركت تنظيم په تشكيلاتوكې يې د كندهار په ښوراوك ولسوالۍ كې خپل مجاهدين درلودل او خپله يې له تدريس وروسته په مسلح جهاد كې برخه اخيستله.

د جهاد له بريا وروسته چې په افغانستان كې د ټوپكيانو لخوا د هرج و مرج دوره پيل شوه او بيا يې په مقابل كې د طالبانو اسلامي تحريك قيام وكړ. دغه وخت شيخ صاحب د بلوچستان كوټې ښار په موسی كالوني كې د وړې دورې په تدريس بوخت و چې يوه ورځ ورته د تحريك څو نفره پيژندل شوي كسان لكه شهيد ملا بورجان

اخذ، شهيد مولوي احسان الله احسان او مولوي وكيل احمد متوكل راغلل او له نوموړي يې غوښتنه وكړه چې د طالبانو په اسلامي تحريك كې شموليت وكړي او خدمت ترسره كړي.

شيخ صاحب له همدې ځايه خپل د تدريس له مسند ولاړ شو او د طالبانو د اسلامي تحريك چې دغه وخت يې ميوند، ډنډ او بولدك ولسوالۍ نيولې وې خو لا يې كندهار ښار نه و نيولی شيخ صاحب ورسره ملگري شو. شيخ صاحب په پيل كې د اسلامي تحريك د لومړني نظامي مشر. شهيد ملا محمد اخند په قيادت كې نظامي كارونه كول او له خپلو ملگرو سره به جهادي كمربندونو ته تلو. مگر وروسته چې د امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد په امر نظامي محاكم تاسيس شول شيخ مولوي غلام حيدر صاحب د نظامي محاكمو عمومي رئيس وټاكل شو.

د اسلامي امارت نظامي محاكم ددې لپاره جوړ شوي ول چې نظامي خلك له خودسريو او تجاوزونو را وگرځوي. كه په كومه دعوه كې به نظامي شخص مدعي عليه و هغه به نظامي محكمې ته راجع كيدله. د نظامي محاكمو مركز په كندهار كې و او په كابل، هرات، مزار شريف، كندز، ننگرهار او گڼو نورو ولاياتو كې يې محلي محاكمو او څانگې درلودې.

شيخ صاحب چې په جدت او قاطعيت مشهور و د نظامي محاكمو د رئيس په حيث يې په خپل وخت لوی او دروند خدمت درسره كړ. نوموړي ډير نظامي خلك له تجاوزاتو منع كړل او له اولس سره ښې گوزارې ته يې واداره كړل. نظامي محكمې ته د اسلامي امارت مؤسس مرحوم امير المؤمنين صاحب هم ډير متوجه و او تردې چې شيخ صاحب به كله ناكله دا د امير المؤمنين محكمه بلله ځكه ملا صاحب يې كارونه ډير تعقيبول تر څو خداي مكره د نظامي مجاهدينو لخوا د خلكو حقوق تلف نه شي او يا د وسلې او قدرت په توسط خلك تهديد نه كړي.

نظامي محاكم كه څه هم اوس د د اسلامي امارت د محاكمو د عمومي رياست تر امر لاندې فعاليت كوي مگر د امارت دواكمنۍ په وخت په بشپړه توگه مستقلې او دومره واک او ځواک يې درلود چې د قول اردو د قومندانانو، واليانو، امنيه قومندانان او د جهادي لومړۍ كرنېې د مسؤلينو تر حده پورې نظامي مسؤلين يې د محاكمې ميز ته را احضارول او د اړونده موضوعاتو په رابطه يې ترې پوښتنې كولې.

اخذ، شهيد ملا اختر محمد
عثماني او نورو هميشه له شيخ
صاحب سره ملاقاتونه او
مشورې كولې او له ده به يې په
ډيرو مسائلو كې هدايات
اخيستل. وروسته شيخ صاحب
د اسلامي امارت د عمومي
محاكمو په عالي اداره كې كار

پيل كړ او د څو نورو شيوخو سره په گډه يې د محاكمو او تميز عالي اداره فعاله كړه
چې تراوسه پورې په جهادي دوره كې د اسلامي امارت د قضايه قوې اساس بلل
كېږي.

وفات او يادونه:

شيخ الحديث مولوي غلام حيدر صاحب د هجرت په ژوند كې هغه مهال چې په
تدريس بوخت و ناڅاپه مريض شو او له څو ورځې مرض بعد يې د ۶۷ كلنۍ په عمر د
۱۴۳۳ هجري قمري كال د ربيع الاول د مياشتې په ۲۶ مه نيټه د دوشنبې په شپه خپل
روح حقيقي بادر ته وسپاره او له فاني دنيا يې رحلت وكړ. انا لله و انا اليه راجعون.

د جنازې د لمانځه له اداء كيدو وروسته د نوموړي جسد د كوټې ښار شيخ مانده
ته نږدې د سيدانو په هديره كې خاورو ته وسپارل شوه.

د شيخ صاحب د شخصيت په باره كې د نوموړي يوه د ډير وخت شاگرد ملا
برات شاه اغا وويل: شيخ صاحب يو ډير متدين عالم او مهربان شخصيت و. په هر چا
خصوصا طالبانو يې ډيره صله رحمي او مهرباني درلوده. له دنيا سره يې هيڅ تعلق او
رغبت نه درلود. په داسې حال كې وفات شو چې كومه دنيا ترې په ميراث پاته نه
شوه. عبادت به يې په داسې عاجزي كاوو چې سپرې به ورته حيرانيدو. د جهاد په لاره
كې د خدمت ډير شوقي و او مسؤليت او څوكۍ يې نه خوښوله او هميشه به ورباندې
په ډير تاكيد منل كيدله. مسؤلينو ته به يې هميشه سپينې خبرې كولې او خپلو وظائفو
ته يې متوجه كول. الله تعالي دې په نوموړي رحم وكړي او برکت دې يې په اولادونو
باندې كيږدي.

هغه وخت چې امريكايانو په
افغانستان يرغل پيل كړ چې شيخ
صاحب د هيواد په شمال كې و او
هلته يې د نظامي محاكمو د اړوندو
كارونو نگراني كوله. نوموړی
وروسته كندهار ته راغی او كله چې
اسلامي امارت د هيواد له ښارونو
شاتگ وكړ شيخ صاحب هم د
هجرت لاره ونيوه او د تدريس او
امامت وظيفې ته ستون شو.

خو په دې مرحله كې نوموړی
له تدريس او امامت سره سره د
امريكا پر ضد جهاد يو ټينگ داعي
او د اسلامي امارت يو مهم مسؤل و
چې په هره برخه كې يې خدمت
ترسره كاوو.

د امريكا ضد جهاد په لومړيو
كلونو كې د اسلامي امارت مشرانو
لكه شهيد ملا عبید الله اخند، ملا
برادر اخند، شهيد ملا داد الله

د بنونځيو او ولسي سيمو بمبارول د دښمن نه توجیه کیدونکی جنایت

معین احمد (خروټی)

امریکایي یرغلگرو دا دواړه ستر جنایتونه د خپلو داخلي لاسپوڅو په همکاري او ملتیا تر سره کړل، ځکه هغوی په دواړو پېښو کې د اشغالگرو له دغه نه بنونکي جنایت څخه دفاع وکړه او په اوروزگان کې وژل شوي ولسیان چې د هغوی د تصویرونه په ټولو رسنیو کې نشر شول وسله وال مخالفین وبلل.

د اوروزگان د پېښې د معصومو قربانیانو تصویرونه چې د هغوی په جمله کې تنکي ماشومان او تورسړې هم لیدل کیدی د وحشي امریکایانو او د هغوی د دروغجنو او بي ننگه مدافعینو د بي غیرتي او بي ننگي یو ښکاره ثبوت دی.

اوس پوښتنه داده چې امریکایي ځناور او د هغوی دروغجن مدافعین به په رسنیو کې نشر- شوي د اوروزگان د معصومو ماشومانو ژوندي تصویرونه او په کندوز کې د ښځینه زده کوونکو د بنوونځي تخریب څه ډول توجیه کوي؟

ایا ریښتیا هم په اوروزگان کې د هغوی په وحشیانه بمبارکې وژل شوي او ژوبل شوي ۶ کلن معصوم ماشومان او عمر خوړلې میرمنې وسله وال مخالفین وو؟ دا به کوم تعقل ومني؟

همداراز امریکایي ځناور او دهغوی مختوري مدافعین به په کندوز کې د دوي له لوري د ملکي بنوونځي بمبارولو جنایت څه ډول توجیه کړي؟

د روان ۱۳۹۶ هجري لمريز کال د چنگاښ د میاشتې په درویشتمه او څلورویښتمه نیټه امریکایي یرغلگرو په اوروزگان او کندوز ولایتونو کې په دوو بیلابیلو جنایتونو لاس پوري کړ.

په یوه پېښه کې یې په اوروزگان ولایت کې یې د ترینکوټ ښار اړوند د سجاوړ په سیمه کې پر هغو ولسي- وگړو شپني عملیات ترسره کړل کوم چې د جگړو او نا امنیو له وجې د خپلو کلیو او کورونو پرېښودو ته مجبوره او په ځنگلونو کې سرپنا ځانته غوره کړې وه.

په دې خونړۍ پېښه کې د سیمې د عیني شاهدانو او په ترینکوټ کې د ملکي روغتون د ډاکترانو په وینا تر ۲۴ زیات ولسي وگړي چې میرمنې، ماشومان او بوډاگان هم ورکي شامل و مړه او ژبل شول.

دوهمه پېښه د کندوز ولایت مرکز اړوند د خان ابادبندر په سیمه کې د امریکایي هوایي ځواکونو لخوا د خواجه مشهد په نوم د نجونو بنوونځي بمبارول دي چې د یاد بنوونځي پر بشپړ تخریب سربیره نیږدې هتۍ او کورونه هم متضرر شول او د بنوونځي د ساتونکي په شمول درې ولسي وگړي ورکي ژوبل شول.

امریکایانو په کندوز کې په خپل دغه وحشیانه جنایت سره د سیمې د اوسیدونکو په خبره د هغه ځای ۵۰۰۰ ښځینه زده کوونکې له زده کړو محرومي او دهغوی بنوونځی یې د یوه پوځي مرکز په څیر د بمونو هدف وگرځاوه.

امريکا د خپلو وژل شویو عسکرو اعلان خو ورځي وروسته کوي

د امريکا پوځ اعلان کړی چې په افغانستان کې د وژل شویو امريکايي عسکرو خبر به ترڅو ورځو ځنډ وروسته رسنيز کوي.

د رويترز خبري اژانس د راپور په بنسټ په افغانستان کې د امريکايي ځواکونو قومندان ويلي چې د نوې پالیسۍ له مخې د وژل شویو امريکايي عسکرو د وژنې خبر به له څو ورځو ځنډ وروسته رسنيز ته لېږل کېږي.

دی وايي، لومړی د عسکرو د وژل کېدو خبر د هغه کورنۍ ته ورکول کېږي او بيا به رسنيز کېږي، چې دغه کار څو ورځې نيسي.

د یادونې وړ ده چې په ۲۰۰۱ز کال کې پر افغانستان باندې له يرغل وروسته امريکا د وژل شویو عسکرو په اړه اعلامیه خپره کړه. اعلامیه کې به د پېښې سیمه او د وژل شویو عسکرو شمېر په ګوته کېده، خو هویت، نوم او د پېښې دقیق ځای پټ ساتل کېده، چې په دې سره به په یادو سیمو کې د میشتو عسکرو کورنۍ په تشویش کېدلې.

د نوې پالیسۍ له مخې لومړی به د وژل شویو عسکرو کورنیو ته خبر ورکول کېږي او بيا به رسنيز کي اعلان کېږي.

راپور کې راغلي چې دغه پالیسې یواځې په افغانستان کې پلي کېږي، په نورو سیمو لکه عراق او سوريه کې به د پخوا په څېر په وخت رسنيز ته د مرګ ژوبلې خبر ورکول کېږي.

خو په امريکا کې د دفاعي چارو کارپوهان پر دغه پالیسۍ ښکېلي کوي او وايي چې یاده پالیسي په افغانستان کې روانه جګړه نوره هم مبهمه وي او امريکايان به په دې نه پوهیږي چې په افغانستان کې څه تېرېږي.

د یادونې وړ ده چې امريکا په داسې حال کې د عسکرو د مړینې د نه اعلان پرېکړه کوي، چې افغانستان ته یې د ۴۰۰۰ نورو عسکرو لېږلو پرېکړه کړې.

ایا همدا ښوونځي چې د کندوز ښار په پنځه کیلو متري کې موقعیت لري رښتیا هم د دوي په اصطلاح د وسله والو مخالفینو (طالبانو) کوم پوځي مرکز و چې د دوي له لوري په نښه کړل شو؟

ایا رښتیا هم دا ښوونځی د وسله والو طالبانو د پوځي مهماتو زیرمتون و چې دوی د هوايي برید په ترڅ کې له منځه یووړ؟

د کندوز او اوروزگان پېښې مټ نمونه خروار دي چې په دوو ورځو کې په پرلپسې توګه د امريکايي ځناورو او د هغوئ د بي ننگه ملاتړو لخوا رامنځته کېږي.

یواځې کندوز او اوروزگان نه دی چې د اشغالګرو او دهغوئ د ملاتړو له وحشته کېږي؛ بلکې د هیواد لویشت لویشته خاوره د هغوئ وحشیانه جنایاتو شاهدې او هره ورځ د هیواد په بیلابیلو سیمو کې په سلګونو افغانان د اشغالګرو او دهغوئ د ملاتړو د جنایاتو قرباني کېږي.

هیڅ منصف ضمیر نشته چې له همدې وحشي- اشغالګرو څخه پوښتنه وکړي چې د ښوونځیو او ولسي سیمو بمبارول د نړیوالو په کوم قاموس کې د قانون د پلي کولو او امن ټینګولو معنی لري؟

ایا تاسو سوله او د امنیت ټینګښت د ټپه وایاست چې د بیوزلو افغانانو خټینې جونګرې په لیزریزو بمونو ورهوارې کړئ؟

ایا ستاسي د تروریزم پر خلاف مبارزه همدا ده چې د ښځینه زده کوونکو ښوونځي د خپلو ږندو بمباریو هدف وګرځوئ؟

افرین دي وي پرتاسو او ستاسي پر حیواني تعقل! مختوري دي وي ستاسې بي ننگه ملاتړي!

د اقصی کلابندی

او داسلامي هیوادو دچارواکو مجرمانه چوپتیا

لنډه داچې برتانوي ښکېلاک چې یو وخت دنړۍ ترټولو ستر سیاسي، پوځي، اقتصادي او سوداګریز ځواک ګڼل کېده دتیرې پیړۍ په لومړیو کې هغه یهود چې په نړۍ کې خوار، زلیل او درپه در خاورې په سر ګرځیدل را یې وړل په منځني ختیځ کې یې میشت کړل او ورته دیوې ټوټې زمکې ورکولو لپاره یې منظم سازش وکړ، دکوم په نتیجه کې چې په ۱۹۴۸ز می میاشت کې دملګرو ملتونو دسیوري لاندې صهیوني دولت جوړولوته رسماً اجازه ورکړل شوه دهغه وخت راپدېخوا دنړیوالو کفري ځواکونو دپلانونو او سازشونو په وجه اسراییل دیو قوي دولت په بڼه راڅرګند شوی او لګیادی د پوځي، سیاسي او اقتصادي پلوه دځان ځواکمنولو لپاره کوښښونه کوي که نن دفلستین اوسنی زمکنی مساحت دپخواني سره پرتله شي نوجوته به شي چې اسراییل په څومره لږ وخت کې دنړیوالو کفري ځواکونو په ملاتړ دفلستین څومره سلنه خاوره غصب کړي؟

حال داچې دفلستین په خاوره داسراییل دغاصب رژیم قبضه دقانون، اخلاقو او تاریخ له پلوه هیڅ کوم جواز نلري بلکې دا یو غیر منطقي او نه قانع کوونکی ګام دی چې له امله یې دفلستین دخلکو ژوند دسختو ستونزو او ننگونو سره مخ دی

دیته په کتو سره دنړۍ بېطرفه کړۍ داسراییل داشغال په خلاف غږپورته کوي او دفلستین خاورې اشغالول دواقعیتونو ښکاره سرغړونه بولي چې په دې لړ کې دایو مشال کافي دی: دروانې میاشتې په پیل کې دملګرو ملتونو دڅار لاندې ادارې یونیسکو یو ځل بیا دفلستین په حق غږ پورته کړ او اعلان یې وکړ: چې په بیت المقدس باندې اسراییل هیڅ حق نلري چې قبضه وکړي ځکه چې هغه دفلستینانو ملکیت دی

څنګه چې بیت المقدس دمسلمانانو لومړۍ قبله او درېیم مقدس ځای دی چې دمکي حرم او مدني حرم وروسته یې مسلمانان خپل درېیم مقدس، مبارک، او محترم ځای ګڼي هم دا

دتیرې جمعې په ورځ اسراییلي عسکرو دخپلو وحشتونو، ظلمونو او ستمونو په دوام دمسلمانانو لومړۍ قبلې(اقصی مسجدته) دجمعي لمانځه اداء کولو لپاره خوتنه روان ځوانان په شهادت ورسول چې دهغوی دشهادت په غبرګون او ځواب کې مسلمانانو دوه وحشي اسراییلي عسکر ووژل

ددې وروسته اسراییلي رژیم په دومره زیات وحشت لاس پورې کړ چې په مسلمانانو یې لومړۍ قبله بنده کړه او دجمعي لمانځه ترتیبات یې بند کړل او مسلمانان یې په ډېر وحشت سره دمسجد څخه او شړل او هم اقصی ته د ټولې تللې لارې یې وتړلې، په دې کار سره دالقدس ښار پخوانۍ برخه په مکمله توګه دنورو برخو نه عملاً قطع شوه په دې سره دمصر- دالازهر اسلامي پوهنتون له لوري په یوه وینا کې وویل شول: چې داسراییلي عسکرو دغه ګام ښيي چې اسراییلي دولت فلسطین کي دخپل واک غځولو عزایمو ته دمشروعیت ورکولو په موخه دغه ډول نمایشي ترینګلی حالت درامنځته کولو څخه د و سېلې په حیث کار واخلي.

دتیرو اوولسیزو راهیسې اسراییل فللستین کې په مسلمانانو باندې داسې ظلم او ستم نشته چې هغه یې نه وې ترسره کړي په دې لړ کې اسراییل دولت په ښکاره ټول بشري او نړیوال قوانین ترپښو لاندې کړي څو ځله یې دملګرو ملتونو د پریکړلیکونو څخه سرغړونې کړي دغه وجه ده چې نن ورځ دفلستین مظلوم مسلمانان د زمکنۍ کړې په مخ ترټولو مظلوم، بې وسه، او بې دفاع ولس ګڼل کېږي.

هغه تن چې دتاریخ او جغرافیې زده کړې کوي دهغه ته په القدس ښار کې دناروا یهودي دولت تاسیس او دهغه وروسته دهغه څلورخواوو غځولو وجوهات او لاملونه، دیوې نیمې پیړۍ وړاندې زمکنیو حقایقو، دبیلابیلو سیمو او مختلفو وختونو او حالاتو مطالعه ضروري ده

وجه ده چې يهود کوبښن کوي چې دمسلمانانو څخه دغه مقدس ، مبارک، او دافتخاراتو باعث روحاني مقام قبضه کړي هغه څوک چې ددغه مقدس مقام ساتونکي او متوليان دي دنړيوالو دفشار په ترڅ کې يې له هغه ځايه او شري

خو افسوس چې دمسلمانانو دغفلت ، ساده گۍ او ناپوهۍ په وجه او اغيارو دموخو او ارادو سره سم کار کولو له امله يهود دومره زړور شول چې داقصى په ځای غواړي مزعومه سليماني هيکل جوړکړي دکوم لپاره چې په ۱۹۶۲ ز کې بيت المقدس داور اچولو په ناوړه سازش يې لاس پورې کړ او اوس غواړي دسايسۍ او تخنيکي ټيکنالوجي په مرسته اقصی مسجد (معاذ الله) ونړوي....

حيرانوونکې داده چې اسرائيل دا هرڅه دملگرو ملتونو او نړيوالې ټولنې ترسيورې لاندې ترسره کوي حال داچې دغه ټولنه په نړۍ کې دملتونو او ولسونو ترمنځ ديوبل دين ته داحترام لرلو هم دا راز ديوبل زغملو او په خاصه توگه په کمزورو هېوادو نو دزبرځواکو دتيرو دمخنيوي په خاطر رامنځته شوې خو عملاً دنړۍ دزبرځواکو هېوادو دلاس آله گرځيدلې هغوی يې دخپلو استعماري اهدافو لپاره دنامه او موقف نه استفاده کوي دغه وجه ده چې همدا نړيواله ټولنه دزبرځواک هېوادو په لمسون اوغوښتنه مسلمانان نړۍ ته دترهگرو په توگه معرفي کوي هغه مسلمانان چې دنړۍ دسترو هېوادو نه دخلاصون او ازادۍ لپاره مبارزه او جهاد کوي او خپل بشري حقوق او انساني ازادې غواړي نړيواله ټولنه هغوی ترهگر اعلانوي خوبل لورته هغه څوک چې په رښتيا هم ترهگرې کوې انسانان وژني، ماشومان ډاروي ، دمسلمانانو په ښارونو غاصبانه قبضي کوي په هغوی يې سترگې پټې نيولي ...

په ورته توگه منځني ختيځ کې ورووستۍ ننگونې او ستونزې او جنگونه په حقيقت کې داسرايل مورال تقويه کوي او يا په بل سپيناوي داسرايل په ژغورلو کې کليدي رول لري چې داستعماري هېوادو لخوا دپلان کړي سازش سره سم اسلامي هېوادونه پخپل منځي کشمکش او اخ وډب کې ښکېل دي چې فرصت نه په گټه اسرايل ورځ په ورځ خپل شوم عمليات مخ په وړاندې وړي او دمسلمانانو کلي او ښارونه دشوبلو او ټانکونو ترچينونو لاندې پايمالوي.

په نړۍ کې دهیچا لخوا داسرايل دظلمونو او نارواوو په خلاف غبر نه پورته کېږي او نه داسرايل په مقابل کې څوک دفلستيني مسلمانانو سره مرسته او کومک کولی شي، ځکه ملگرو ملتونو لخوا سملاسي هغه هېواد دبنديزونو سره مخ کېږي کوم چې دفلستينانو سره دلومړنيو خواراکې موادو په برخه کې هم مرسته وکړي هيڅ هېواد نشي- کولی چې هغه دفلستين دخلکو لاس نيوی وکړي خو په مقابل کې اسرايل حق لري چې دنړۍ دهر هېواد څخه وسلې واخلي او نوې ټيکنالوجي ترلاسه کړي، اتومي وسلې جوړې کړي چې په دې توگه داسرايل په وړاندې دفلستينيانو لاسونه او پښې تړل شوي دي او اسرايل په ازادو لاسو دفلستينيانوپه مړۍ چرې ږدي او ذبحه کوي نو ر ددينه دمظلوميت حالت به څه وي ؟ له دې وجې دفلستين مسلمان ولس ډېر مجبور او مظلوم ولس دی هغه په ډېرو عادي وسايلو لگيادي له خپل ځانه دفاع کوي او اسرايل دټانگونو او شوبلو په بريدونو د خپلې پراختيا لپاره هيڅ ډول ناروا جارحيت نه دريغوي

نړيواله ميډيا هم داسرايل په پلوی نشرات کوي مسلمانان غندي او اسرايل نړۍ ته حق په جانب وړاندې کوي او کوبښن کوي چې دهرې پيښې ډېرې مسؤوليت په مسلمانانو واچوي او اسرايل نړۍ ته سپين ښکاره کړي خو نړيواله ټولنه دې په ياد ولري! چې دنړۍ مسلمانان حساس او زيرک دي ، داسلامي هېوادو دچارواکو پشان بزدله ندي هغوی دمسلمانانو اوسنی حالت په څېر، څېر سره څاري او دلومړۍ قبلې خلاف داسرايل پرمخ زياتيدونکي جارحيت له امله مضطرب او پریشان دي وړاندې ددينه چې حالاتو واگې له لاسو ووزي ښه داده چې نړيوال ځواکونه دنړۍ دملتونو سره انصاف وکړي او هم داسلامي هېوادو چارواکې دي خپل کورني رقابتونه او جنجالونه پای ته ورسوي او خپل اصلي دښمن ته دي متوجه شي په دې ويلو کې حرج نشته چې داسلامي هېوادو دچارواکو دناسمو پاليسيو په وجه او دفلستين ستونزې په اړه دپوره نه پاملرنې له امله دمسلمانانو ترمنځو دهغوی کردار مشکوک او مجروح دی داسلامي هېوادو چارواکي دمسلمانانو دحقوقو نه ددفاع په لړ کې مخلص او بيدار نه بريښي ، پکاردی هغری دلومړۍ قبلې دتقدس او احترام پخاطر ديهودو په ضد را پورته شي او اقصی مسجد دې دديهودو د غاصبانه قبضي څخه وژغوري

د طالب په راتگ د قومي چاپه اچونكيو خادر ټولپري، شراب خواره اميرين او سوداگر تنبتي او د مافيایي غلو ټانکونه سستیږي.

طالب که په افغانستان کې که د سیاسي پروسې برخه شوه امریکا ته د پاتې کیدو پلمې ختمیږي او دغه وزیران او والیان چی زامن او ورونه یی د امریکا ډالری د خپلو انجیوگانو په زریعه له موسسو او ادارو ټولوی دا به خود حساب ورکوي او یا به کپل خوري.

د ملت او ټول ملت دغه غوښتنه ده چې طالب دې راشي د جنگ په ځای چی نور یی د دوی په نامه کوي او ملکی کسان وژني د دغه عملیاتو په ځای دې دا ملت له دغو ظالمانو وژغوري چی د لورگانو په ودونو کی یی ځمکه او اسمان کډېږي او په لکهاو ډالر مصرفوي.

دغه افغانستان چی یواځې د سرکونو او لویو ښارونو افغانستان دی دا به د طالب په راتگ تر دروازه، تر خم آباءه، تر مارچې او تر ډنډ پټان لوی شي. د کلیو خلک به پکې د ښاري شرابخورو له ظلمه خلاص شي او د ښار پرگنی به په کې له هغه کلیوالو افراطیانو وژغورل شي چې هر ښاري او د دریشي-اغوستونکي ورته کافر ښکاري.

افغانستان له دغو نه چی پلرونه یی په دفترو کی ظلم او فحشا کوي او زامن یی په امریکایي سرونو او تنگو پتلونونو په کوڅو د مظلومو خلکو د عزت او ناموس دښمنان دي افغانستان له هغو هغه طالب ژغورلی شي چې علی الاقل د پرگنو د ناموس او پت اندېښنه ورسره وي او د سولې او ثبات په قیمت پوه شي.

بی طالبه افغانستان ځکه نیمگړی دی چی د امریکا د حمایتی او ملگري له توره یواځې د طالب په راضی کېدو او ملگري ژغورل کېږو او هلته بیا جنک پکې رینستیا په فتوا درېږي.

اوس نو هوښیار طالب ته پکار دی چې په چوپه خوله او یو طرفه جنگ وتلیو امریکایانو ته د بیا راتلو پلمې برابرې نه کړي.

ځینې ډلې ډېر ټیټ تصور لري، هغوی له امریکایانو سره گډ افغانستان جوړولی شي ولې له طالب سره کډ افغانستان نه شي زغملی.

سیاست چې کله کله د خامو ډلو په وسیله تجربه شي همداسې پایلې لري، چی ملتونه په خپلو کی وېشي- او ډېر بد یی وېشي.

طالب که د پاکستان وسیله وگټو نو مجاهدین تر هغوی زیات پاکستانی ول او مجاهدین باید د خبرو او شعارونو پر ځای خپلې سترگې خلاصې کړي.

کېدای شي ډیری پدې ځان قانع کړي چی طالب په جهادي او غیر جهادي ډلو کې تر نورو وحشی و هلته چې کلیو او کورونو ته یی اور ورته کړ او د خلکو باغونه یی له بیخه وایستل ولې همدغه عقده مند د ټول افغانستان د کلیو او باندو د وړانونکیو سره لکه د خاله زامن یو ځای ندي ناست او دغو نورو یی پیرون په کابل کې پرگنی او مخالفین په خپلو کی په کانتینرو کی وسول او د زندانیانو په سرونو یی میخونه ټک وهل.

طالب د ټولو لویو اشتباهاتو سره سره د دوو اشغالگرو سره د مقابلې افتخار هم لري او طالب مشران کابل کې د پیاوړی تسلط باوجود یو یی یوه ویلا او یو یی اپارتمان نلري.

دا چی طالب نن په غرو کی دی نورو په خپلو کې کابل او د نورو ولایتونو هواری او غرونه یی په یو مافیایی نظام کې تقسیم کړي او په هېواد کې هره ورځ کمزوری پرگنی یا کورونه یا هم خپلې ځمکی د لاسه ورکوي.

د طالب په غیاب کی حکومت قومي ډلو ویشلې ده او نور هم د دغه نظام غیر متمرکز کېدل غواړي.

د طالب په غیاب کې په شمال، کندز، تخار او نورو ولایتونو کی نه څوک د لورگانو خاوندان دي او نه هم د زامنو.

له بچه بازی- نه یی ملگري ملتونه شکوې کوي او د نابالغو نجونو تنبوتول پکې یوه عنعنه جوړه ده.

بی طالبه افغانستان نیمگړی دی

محمد زمان مزمل

پدر و مادر

احمد حسن دو گوهر نایاب

پدر و مادر دو گوهر نایاب و دونعمت گران بها هستند که خداوند آنها را وسیله‌ی رشد و نمو ما در دنیا قرار داده است. خداوند متعال در قبال این زحمت آنان نیکی به آنها را سبب کامیابی در دنیا و آخرت قرار داده است. خداوند رضایت خویش را وابسته به رضایت آنان قرار داده است؛ چنانکه پیامبر اسلام صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: «رَضِيَ الرَّبُّ فِی رَضَى الْوَالِدِ، وَ سَخَطُ الرَّبِّ فِی سَخَطِ الْوَالِدِ»؛ خوشنودی پروردگار منوط به خوشحال نمودن والدین و ناراضی ایشان نیز سبب ناراضی‌تی او تعالی است. وقتی سخن از احسان و نیکی به پدر و مادر به میان آید شاید، افرادی از ما سر شرمندگی پایین بیاوریم که واقعا حق آنها را ادا نکرده‌ایم. این را باید دانست که حق آنها ادا شدنی نیست، اما مقوله‌ای هست: آب دریا را گر نتوان کشید هم بقدر تشنگی باید چشید. شاید افرادی را مشاهده نمودیم که با نافرمانی والدین در دنیا دچار مشکلات بزرگ و جبران ناپذیری شده و آرامش از زندگی آنان رخت بسته است، اما در مقابل نیز افرادی یافته می‌شود که با احسان و خدمت رضایت آنها را جلب نموده، لذت زندگی را چشیدند؛ این نکته را باید دانست که والدین بالاترین گنج روی زمین هستند. دیر یا زود این گنج زیر زمین

خواهد رفت و آن وقت است که دیگر پشیمانی سودی ندارد. همین دامن مادر تربیت گاه انبیاء، اصحاب، اولیاء، مجددان مجاهدان است. خلاصه تمام موفقیت‌ها مدیون دامن مادران و تربیت پدران است. لذا بر آن شدیم تا نکاتی را در رابطه با حقوق پدران و مادران یادآور شویم؛ از این جهت ۳۵ نکته از آداب چگونگی برخورد با والدین را تقدیم به شما خوانندگان گرامی می‌کنیم. - در محضر والدین سعی ما بر آن باشد که خود را با چیزهای هم‌چون مبایل مشغول نسازیم؛ - هنگامی که آنها سخن می‌گویند ساکت بمانیم تا سخن آنها به پایان برسد؛ - گفتار آنها را در اموری که به ما مشوره می‌دهند بپذیریم؛ - با سخنان آنها کنار بیاییم گرچه سخنانشان بر ما سخت بگذرد، البته در مواردی که نافرمانی خدا نباشند؛ - همیشه به آنان تواضعانه تَوَاضَع با محبت بنگریم؛ - خوبی‌های آنها را که نسبت به ما انجام داده اند، همیشه به یاد داشته باشیم؛ - برایشان سخنانی را بگویم که باعث خوشحالی‌شان می‌شود؛ - سعی کنیم خبرهای ناراحت کننده را به آنان نگوئیم؛ - از دوستان پدر و مادر به خوبی یاد کنیم؛ - همیشه از خدمات آنان نسبت به خود مان یاد کنیم؛ - به سخنان آنان خوب گوش فرا دهیم و اگر چه تکراری هم باشند؛ - از یاد

آوری چیزهای گذشته‌ای که باعث رنجش والدین می‌شود دوری کنیم؛ - از گفتن حرفهای جانبی در جلوی والدین بپرهیزیم؛ - در به هنگام نشستن با پدر و مادر ادب و احترام را رعایت کنیم؛ - آنها را کوتاه فکر تصور نکنیم؛ - در هنگام سخن گفتنشان سعی کنیم سخن آنان را قطع نکنیم، گرچه زیاد هم صحبت بکنند؛ - بادر نظر گرفتن سن بالای آنان فرزندانمان را با آنان یک جا نخواستیم؛ زیرا این کار سبب اذیت و آزارشان می‌شود؛ - در جلوی‌شان از تنبیه کردن نوه‌های آنها پرهیز کنیم؛ - به سخنان دل سوزانه و اندرزهای آنان کاملا گوش فرا دهیم؛ - در مجالس برای آنها جایگاه والایی قائل باشیم؛ - از بلند کردن صدای خود بر پدر و مادر بپرهیزیم؛ - جلوتر از آنها جایی نرویم و در راه رفتن هم از آنها سبقت نگیریم؛ - قبل از آنها غذا نخوریم؛ - به آنان افتخار کنیم گرچه دارایی مقام والایی نباشند؛ - پای خود را به سوی آنان دراز و پشت هم به آنان نکنیم؛ - کاری نکنیم که دیگران به آنها فحش بدهند؛ - همواره به آنها دعای خیر بکنیم؛ - در جلوی آنها اظهار خستگی و ناراحتی نکنیم؛ - اگر از آنها اشتباهی سر زد، به تمسخر آنان نبرداریم؛ - قبل از اینکه از ما خدمتی بخواهند، به خدمت آنان همت گماریم؛ - از آنها قطع رابطه نکنیم بلکه همواره به زیارت آنان مشرف شویم؛ - الفاظ نیکو در سخن گفتن با آنها کار ببریم؛ - با اسمی که دوست دارند، صدایشان بزنیم؛ - آنها را در هر مورد بر همه ترجیح دهیم.

أعمالكم عمالكم

ستاسو عملونه ستاسو اميران دي

Shahidullah Shahid

کړي، اذان يې په همدې طريقه ختم کړو!

هغه ويل: له ډیره خپګانه ګنگس شوم هيڅ می نشو ویلي، یواځې ننداره راپاتی وه!

وايي: کله چې امام راغی دهغه هم سيگرېټ لاس کی دی له ممبر تر څنګ، سيگرېټ دانی پرته ده! په هغې کی ټک ورکړ، مړيې کړ! جمعې ته مخکې شو، درې په درې مو جمعه وکړه.....!

يادونه: کټ مټ مې د شيخ اديس صيب خبرې راخيستي يو توري مې هم له ځانه نه دي ليکلي، ما وويل: چې داسی حال وي ولې به اسرائيل په اقصی کی لمونځ نه بندوي!

پوښلی، نيکتايي په غاړه ځوان ترې په داسې حال را ښکته شو چې سيگرېټ يی بل لاس کی نيولی!

د مسجد دروازه يې خلاصه کړه، بيدون له دې چې سيگرېټ ووژني، مسجد ته داخل شو! شيخ صيب وايي:

په ډير تعجب مې د سړي ننداره کوله، له ځان سره مې همدا کلمه زم - زمه کوله چې ولې دبیت المقدس خادم دومره بی امله او پس انسان دی!

خو خبر نه وم، چې دا دبیت المقدس مؤذن دی، نه خادم! اذان يې شروع کړلو!

سيگرېټ يې بل لاس کې نيولی؛ کله چې الله اکبر وکړي وروسته له سيگرېټه يو دود کش

شيخ اديس صيب دسيمې ديو مخور عالم د خولې يوه قيصه په خپل بيان کې ذکر کړې وايي:

بيت المقدس ته مې د سفر نيت وکړو تر څو پکې د لمونځ کولو افتخار لاسته راوړم، سفر مې پيل کړلو، د شپې ناوخته د بيت المقدس ښار ته ورسيدم؛ هڅه مې دا وه چې د مسجد تر څنګ يو هوټل کې شپه تيره کړم، د سهار لمونځ بايد په همدلته ادا کړم، سهار شو لارم مسجد ته د يو ښه انتظار وروسته مې له خلکو وپوښتل د دې مسجد دروازه سه وخت خلاصیږي؟

يو کس جواب راکړو وايي لږ انتظار وکړه امام راځي.

له ښه ځنډ وروسته، د مسجد مخ ته موټر ودریده؛ يو پتلون

د ننگرهار ولايت له بيلابيلو سيمو څخه د فرهنگي کميسيون د استول شوي مطبوعاتي پلاوي کتنه

حقل ضياء

هغه څه چې مونږ وليدل

په ياده ولسوالۍ کې مجاهدين کامل حاکميت لري او د ګوډاګي ادارې شتون د ولسوالۍ تر مرکز او څو پوستو پورې محدود دی ، د څه باندې ۵ کالونو را دېخوا د يادې ولسوالۍ ځمکنۍ لارې د ګوډاګيانو په مخ بشپړ تړل شوي دي ، او دوی خپلو مرتزقه عسکرو ته د هوا له لارې اکمالات کوي.

په ياده ولسوالۍ کې مجاهدين د حکومت مېشت سيمې او پوستو څخه ګرد چاپېره منظم او دوام داره خطونه لري او ګوډاګيان يې په خپلو پوستو کې محصور ساتلي دي.

« شیرزاد ولسوالي : د شیرزاد ولسوالي د خوګيانو او حصارک ولسوالیو تر منځ پرته هواره ، سر سبز او د طبعي ښکلا لرونکی ولسوالي ده .

په ياده ولسوالۍ کې مجاهدين پوره حاکميت لري د ګوډاګيانو شتون په کې د ولسوالۍ تر انګړ پورې محدود دی چې شاوخوا يو کيلومتره مربع ساحه به تشکيلوي په ياده ولسوالۍ کې د ګوډاګيانو شتون بشپړ سمبولیک دی .

د دې ولسوالۍ يو تن جهادي مسؤل راته وويل چې که مونږ ووايو چې له مونږ سره په شیرزادو کې ۳۰۰ تنه اجير عسکر بنديان دي نو له حقيقته لرې به نه وي ؛ ځکه چې دغه عسکر د ولسوالۍ له ودانۍ څخه بهر نه شي را وتلی ، له کلونو را دېخوا دوی ته د مرستو رسونې ټولې ځمکنۍ لارې د دوی په مخ تړل شوي دي او دوی په مياشتو دې ته انتظار باسي چې چورلکې ورته راشي او دوی تبادله کړي او يا هم دوی ته اکمالات ورسوي .

د روان ۱۴۳۸ هـ کال د شعبان او رمضان په مياشتو کې مو د اسلامي امارت د فرهنگي چارو کمېسيون له لوري د فرهنگي فعاليتونو لپاره د ننگرهار ولايت ته يوسفر درلوده .

په لومړي سر کې سفر مو د حصارک له ولسوالۍ پيل او ورپسې د شیرزاد ، خوګيانو ، سرخرو ، پچير اګام او چپرهار ولسوالیو کې له موجودو بېلابېلو نظامي او ملکي اداري واحدونو او د مجاهدينو د حاکميت په سيمو کې له بازارونو او مېلو څخه ليدنې درلودې ؛ او همدارنګه د يادو ولسوالیو په بېلابېلو سيمو کې مو له علمای کرامو ، قومي مشرانو او ولسي- خلکو سره د دوی په سيمو کې د روانو چارو ، د دوی د ورځني ژوند او په مفتوحه ساحو کې د مجاهدينو د رغندو فعاليتو په اړه له دوی سره مرکې وکړې .

دا چې په يادو ولسوالیو کې ډېر داسې واقعيتونه موجود وو چې د رسنيو له سترگو پټ پاتې دي ، او يا هم اجيرې رسنۍ هر څه منفي تبليغي ، او هيوادوال او نړيوال د مجاهدينو د حاکميت په سيمو کې د روانو چارو په اړه پوره او صحيح معلومات نه لري ؛ نو په همدې اساس غواړم چې د خپل سترگو ليدلی حال درته د وس تر کچې په څو نقطو کې تشریح کړم .

په يادو ولسوالیو کې د مجاهدينو حاکميت

« د حصارک ولسوالي : د حصارک ولسوالي چې د جلال اباد له ښاره نسبتاً لرې پرته ولسوالي ده ؛ د کابل او لوګر ولايتونو سره ګډه پوله لري .

« د خوگياڼو ولسوالۍ : د خوگياڼو ولسوالۍ د ننگرهار او بيا د هيواد په سطحه يوه لويه ده چې پراخ نفوس او پراخه سيمه په بر کې نيسي .

د يادې ولسوالۍ په څلورو خواوو او په پراخو سيمو او گڼ نفوسو ساحو کې مجاهدين سلطه لري او گوډاگۍ اداره د ولسوالۍ مرکز ، کږې بازار او د خوگياڼو جلال اباد عمومي لاره باندې واک لري .

« د سرخرو ولسوالۍ : ياده ولسوالۍ د جلال اباد ښار سره جوخت د تورغر په لمنو کې پرته سر سبز ولسوالۍ ده .

د يادې ولسوالۍ په اکثرو سيمو کې د مجاهدين و شتون موجود دی په ځانگړي توگه په هغو سيمو کې چې له تورغر سره جوخت پراته دي .

په ياده ولسوالۍ کې گوډاگۍ اداره د خوگياڼو او جلال اباد په پاخه سرک واک لري چې هلته هم وخت ناوخته د مجاهدينو له کمينونو او بريدونو سره مخ کېږي .

« د پچيراگام ولسوالۍ : ياده ولسوالۍ د سپين غره په لمنو کې پرته ده چې هواره او غريزې سيمې لري؛ د يادې ولسوالۍ په اکثرو سيمو کې مجاهدينو حضور لري او خپل جهادي بهير ته ادامه ورکوي او ولسي خلک يې هم د اسلامي امارت کامل ملاتړ کوي .

« د چپرهار ولسوالۍ : ياده ولسوالۍ هم د جلال اباد ښار سره جوخت او په ډېره نږدې ساحه کې پرته ده او نسبتاً هواره مناطق لري .

په يادې ولسوالۍ کې مجاهدين په گڼو سيمو کې سلطه لري ؛ خو دا چې ياده ولسوالۍ له ښاره ډېره جوخته پرته ده او گوډاگۍ ادارې له لوري هم وار په وار عمليات تر سره کېږي ؛ نو په همدې سبب په ځينو سيمو کې يې هېڅ لوری هم د خپل دايمي حضور ادعا نه شي کولی .

په مجموع کې ويلی شو چې په يادو شپږ واړه ولسواليو مجاهدين پراخه حاکميت لري ، ولسي- سيمې مجاهدينو سره دي ، او همدارنگه په يادو ولسواليو کې مجاهدين له يوې ولسوالۍ بلې او له يوې سيمې بلې سيمې ته ازادانه په موټرو کې تگ راتگ کوي او په دې برخه کې هېڅ قسم مشکلات نشته .

د تعليمي ادارو په برخه کې

په يادو ولسواليو کې د نسونو او هلکانو د گڼو مدرسو تر څنگ په ټولو سيمو ښوونځي او حتی تعليمي انستيتيوټونه فعال دي او د اسلامي امارت د تعليم او تربیې کمېسيون د اصولو مطابق خپل فعاليتونه تر سره کوي .

مونږ هم له لاندې تعليمي ادارو څخه ليدنه وکړه .

☆ د توتو ليسه: ياده ليسه د شيرزادو ولسوالۍ په توتو سيمه کې موقعيت لري مونږ د توتو ليسې ته په داسې حال کې لاړو چې مونږ سره د همدې ولسوالۍ د تعليم او تربیې کمېسيون مسؤل عثماني صاحب هم ملگری وو .

يادې ليسې د ۵۷ تنه ښوونکو په شمول ۶۱ تنه پرسونل او شاوخوا ۲۵۰۰ تنه زده کوونکي درلودل چې په ۴۴ شعبو کې يې زده کړې کولې .

يادې ليسې د ښايسته تعمير تر څنگ منظم لائبراتورۍ او کتابتون هم درلود .

☆ د زاوې ليسه : يادې ليسې د خوگياڼو ولسوالۍ د زاوې په سيمه کې موقعيت درلود؛ د ۲۰ تنه اداري او تدريسي- پرسونل او شاوخوا ۱۰۰۰ تنه زده کوونکو په کې موجود وو او تير کال يې ۴۴ تنه فارغين درلودل ؛ د همدې ليسې له ښوونکو او زده کوونکو سره موفصيلي ناسته درلوده .

☆ د کمبو ليسه : ياده ليسه د خوگياڼو ولسوالۍ د وزيرو په سيمه کې موقعيت لري .

☆ په ټول ښوونځيو کې د اسلامي امارت تعليمي نصاب تطبيق کېده او د تعليم او تربيه د کميسيون د لايحي مطابق تقسيم اوقات چلېده.

☆ د امنيت له مخې زده کوونکي او ښوونکي خوشحاله وو او په ډاډمنه فضا کې يې خپلې چارې پرمخ وړلې. تعليمي ادارې د کميت او کيفيت له مخې برابرې وې ؛ چې يو ښه مثال يې د کانکور په ازموينو کې لوړو زده کړو ته د همدې سيمو د اکثر زده کوونکو کاميابيدل دی.

د ښوونځيو تر څنگ د ديني مدرسو تعداد هم کافي زيات وو.

د صحت په برخه

په يادو ولسواليو صحي مراکزو هم ښه په رame او ډاډمنه فضا خپل کارونه تر سره کول او مظلومو هيوادوالو ته يې خپل خدمات وړاندې کول.

مونږ هم له لاندې صحي مراکزو څخه ليدنه کړه.

« د توتو اساسي روغتون : ياد صحي مرکز د شيرزادو ولسوالۍ د توتو په سيمه کې موقعيت درلوده ؛ او د او پي ډي ، مور او ماشوم ، جراحي ، او سوی تغذي د مخنيوی په پرځو کې يې فعاليتونه ترسره کول.

« د وزيرو پيره خيلوصحي مرکز : ياد مرکز د خوگياڼو ولسوالۍ د وزيرو پيره خيلو سيمه کې موقعيت درلوده .

ياد روغتون د ناروغانو لپاره د بستر تر څنگ د لابر اتوار ، د وينو د تبديلي او همدارنگه په گڼو نورو برخو کې يې مريضانو ته خپل خدمات وړاندې کول.

« د زاوې اساسي روغتيايي مرکز : ياد صحي مرکز د خوگياڼو ولسوالۍ د زاوې په سيمه کې مېشت وو ؛ چې د ۸ تنه پرسونل له لوري يې چارې روانې وې.

۹۶۳ تنه زده کوونکي يې درلودل او په ۲۰ شعبو کې يې زده کړې تر سره کولې او همدارنگه ۲۸ کسه اداري او تدريسي تشکيل يې درلوده.

همدارنگه يادې ليسې د منظم لابر اتوار ترڅنگ يو کتابتون هم درلوده چې گڼ شمېر کتابونه په کې موجود وو.

« د ادوړ ديني مدرسه : يادې مدرسې د خوگياڼو ولسوالۍ د بر بيار د ادوړ په سيمه کې موقعيت درلود .

د يادې مدرسې سرپرستي د مشهور جهادي ادب ستوري ښک مل په غاړه وه ؛ دغه مدرسه شه فعاله او د ۵ تنه استاذانو له لوري د حفظ ، ناظرې او د فنونو په برخو کې شاوخوا ۱۵۰ تنه زده کوونکو ته تدريس کېده.

« د خزر بابا ليسه : يادې ليسې د خوگياڼو ولسوالۍ د خوازه خيلو په سيمه کې موقعيت درلوده؛ او ۱۹ کسه يې اداري او تدريسي پرسونل يې درلود.

په يادې ليسې کې ۵۱۳ تنه هلکانو او ۱۷۲ تنه نسوانو زده کوونکو ته په جلا ځايونو کې د جلا استاذانو له لوري تدريس کېده.

« د سورډاگ ليسه : يادې ليسې د خوگياڼو ولسوالۍ د خوگي په سيمه کې موقعيت درلوده ؛ چې ۲۸ ته اداري او تدريسي پرسونل يې درلوده او سلگونو تنو زده کوونکو په کې خپلې زده کړې پرمخ وړلې.

« د زاوې مدرسه : يادې مدرسې د خوگياڼو ولسوالۍ د زاوې په سيمه کې موقعيت درلوده او د حفظ او ناظرې په برخه کې د ۴ تنه استاذانو له لوري لسگونو تنه زده کوونکو تدريس کېده.

د تعليمي ادارو په اړه لاندې څو ټکو ته اشاره کوو.

☆ په يادو ولسواليو کې مونږ داسې کومه مدرسه يا هم ښوونځی ونه موند چې د مشکلاتو په سبب دي تړل شوی وي.

د معسکر فارغینو چې تعداد یې ۱۵ تنو ته رسیده د ۱۵ ورځو په ترڅ کې یې د مختلفو اسلحو د استعمال د طریقو تر څنګ یې د مختلفو جنګی مهارتونو په اړه زده کړې تر لاسه کړې وې.

د ننگرهار ولایت له محبس څخه لیدنه

مونږ د ننگرهار ولایت د اسلامي امارت عمومي محبس ته لاړو چې په دې محبس کې د لسګونو تنه بندیانو ساتنه کېده؛ چې په مختلفو جرمونو کې تورن وو.

بندیانو په زندان کې دوی ته د برابر شوو سهولتونو په اړه خوښي څرګنده کړه.

بندیانو ته په منظمه توګه د دیني او تر بیتي درسونه کېدل څو له زندان څخه د خوشې کېدو وو وروسته دوباره بیا خپلو بدو عملونو ته را ونه گرځي.

له بې وزلو سره مرسته

مونږ د څوګیانو ولسوالۍ د ابکو صاحب په سیمه کې د شهیدانو د کورنیو او همدارنګه له بېوزله خلکو سره د خوراکي موادو د مرستې له هغه بهیر هم لیدنه وکړه چې د همدې ولایت د شیرزادو د ولسوالۍ د مسؤل محترم نېک محمد رهبر له لوري په لار چول شوی وو.

د مرستو دغه بهیر د یادې علاقې د مالداره او وس لرونکو خلکو په مالي ملاتړ سلګونو کورنیو ته ترتیب شوی وو چې؛ اړو کورنیو ته د نغدي روپیو تر څنګ د ۲۱ توکه خوراکي او د کورني ضرورت توکیو مرسته وشوه.

اړو خلکو له دوی سره د شوو مرستو په اړه ډېر زیات خوشحاله وو او اسلامي امارت یې د زړه له کومې دوعا ګانې وکړې.

په یاد روغتون کې د لابراتوار، ولادي نسايي، تبرکلوژ او همدارنګه په ګڼو نور برخو کې د تداوی سهولتونه موجود وو.

له مېله ځایونو او بازارونو څخه لیدنه

مونږ د یادو ولسوالیو له جملې څخه د شیرزاد ولسوالۍ د توتو سیمې مېلې او د څوګیانو ولسوالۍ د نکوپخیلو د ډنډو او زیرو د ابکو صاحب سیمو مېلو ته لاړو، چې په یادو مېلو کې د همدې سیمو د اوسېدونکو تر څنګ د ننگرهار ولایت له بېلابېلو ولسوالیو او سیمو څخه او حتی د جلال اباد له ښاره په کې زرګونو خلکو برخه اخیسته.

دلته هر قسم سوداګانې خلکو ته میلاوبدل او دکاندارانو او سوده اخیستونکو په کې د امن او آرامي په ډاډمنه فضا کې پېر او پلور کاوه.

مونږ همدارنګه د سرخرو ولسوالۍ د بالاباغ او د حصارک ولسوالۍ د علي شیرخیلو له بازارونو څخه هم لېدنې وکړې.

په یادو بازارونو کې دکاندارانو په امن او امان سره د خپلې دکاندارۍ کولې او هیواد والو هم په ډاډمنه فضا کې خپل سوداګانې اخیستې.

د ننگرهار ولایت له معسکر څخه لیدنه

مونږ د همدې ولایت د نظامي معسکر د زده کوونکو د لومړي درو د فراغت په مراسمو کې شمولیت وکړ.

یاد معسکر چې په نوی او تازه تاسیس شوی وو او دا یې لومړۍ دوره وه چې فارغان یې ورکول.

امريکا او افغاني جينګی

ابو ياسر افغان

خپل ګاونډي د کور کړکی هم نه پرېږدي، ځکه دا کار ورته د خپل کور او عزت سپکاوي ښکاري، همداسې د خپلو خویندو میندو په هکله د یو نامحرم سړي عادي خبره هم نه شي زغملی، پاتې خو لا امریکا ته د انجونو لپړل دي، دغومره بې غیرتي خو واقعاً د تأسف وړ ده البته بیا هم دا ویل ضروري ګڼم چې دا انجونې هم د حقيقي مسلمانو افغانانو لوني نه دي بلکې د ایمان پلورونکو چارواکو لوني دي.

که وګورو نو کمونیستي فکر لرونکو کسانو هم دغه ډول مردودي کارنامې ترسره کولې چې پایله یې د وخت د کمونیستي رژیم په ذلیل شکست او شرمېدلې سقوط تمامه شوه، داځل چې امریکایي اشغالګر راغلي، نو غلامانو یې په غلامۍ کې خپل عزتونه بیا نیلام کړل، لوبو، فلمونو، موسسو، راپیوګانو، تلویزیونونو او دادي بلاخره یې د

یو ډول پرمختګ وښايي او نور خلک هم ورته وهڅوي، تر څو خپلې خویندې او لوڼې امریکا ته د خدمت لپاره ولېږي، دا چې موږ او تاسې الحمدلله مسلمانان یو، افغان ملت ۹۹.۹٪ سلنه مسلمانان دي، نو دا ډول کړنې په واقعیت کې لویه بې غیرتي ده، چې د مسلمان افغانستان نه دي، تنکۍ انجونې د امریکایي ولسمشر په ځانګړي فرمان امریکا ته ولېږل شي، هغه که د هر قوم، هرې ژبې او ولایت اوسیدونکي وي یا د هرې طبقې څخه وي، خو نوم ورپورې د افغانانو دی، نړیوال یې د افغان انجونو په نوم پیژني، نو دا تور داغ هم د ټول افغان ملت پر ټنډه لګیږي، هیله ده چې افغان ولس نور دغه ډول شیطاني کړنو ته اجازه ورکړي، عموماً زموږ افغانان او بیا پښتانه په خپل دین کلک ولاړ دي، له دووسۍ او بې ننګۍ یې نفرت دی، حتی تر دې چې د خپل کور لوري ته د چا د دېرې، حجرې، دوکان دروازه او د

له تېرو څو ورځو راهیسې په رسنیو کې دا یو خبر ډېر زیات ترسترګو کېږي چې ۵ تنه افغاني انجونې د هرات له ولایت څخه د ټرمپ په ځانګړي فرمان امریکا ته یوړل شوې، یعنې د ټرمپ په امر امریکایي سفارت ویزې ورکړې او د دې انجونو په هکله ویل کیږي چې په امریکا کې به د روبات جوړونې په ورکشاپونو کې خپله وړتیا وښيي!! د دې خبر په خپرېدو سره په ټولنیزو رسنیو کې د ډیموکراسۍ پلوو او اسلامي فکر لرونکو ترمنځ سخت نظرونه تبادله شول او لا هم دغه موضوع توده ده.

یوې خبرې ته مو پام شته؟ هغه دا چې بي بي سي د نړیوالې دجالي رسنۍ په توګه دغه ډول خبر ته زیات پوښښ ورکوي، زیات یې خپروي، نورې امریکایي رسنۍ هم دغه ډول خبرونه سپانسر کوي، تر څو په دې ډول سره نوي افغان نسل ته دغه کړنه

نړيوالو سياليو په موخه امريكا ته هم خپلې لوني وليدلې او په ډېر وياړ سره وايي چې موږ د نړۍ سره سيالي كوو، هوكي سيالي ده خو په بې غيرتۍ او پخپلو عزتونو د تجارت په پگر كې، هسې خو هر د عقل څښتن چې لږ هم ايماني جوهر ولري، په دې پوهيږي چې د بشريت قاتل او د وخت فرعون ترمپ د افغاني انجونو په ور غوښتلو سره څه غواړي او څه هدف لري او دا هم معلومه خبره ده چې امريكا د افغانستان د پرمختگ سره هيڅ علاقه نه لري، نه ورته ضرورت لري، نه يې ملاتړ كوي او نه هم د امريكا مرستې بې غرضه دي، بلكې امريكا د نړيوال كفر د سرخېلې په توگه غواړي چې د افغانستان نه خپله دايمي مستعمره جوړه كړي، د نظامي يرغل تر څنگ يې پر افغانستان فكري يرغل هم كړی او د زرگونو رسنيو پر مټ هڅه كوي چې دلته عياشي، فحاشي، بې ديني او بې غيرتي عامه كړي، امريكا غواړي چې افغانان په داسې مرضونو اخته كړي چې د ننگ او غيرت جنازه يې ووځي او بيا په آرامه توگه پرې خپلې طرحې يو پر بل پسې عملي كړي.

افسوس د دې خبرې دی چې يو شمېر افغانان د صليبي او يهودي

رسنيو له تبليغاتو دومره متاثره شوي چې اوس يې د بې غيرتۍ په پورته ذكر شوي اقدام نه دا چې ايمان او وجدان راويښ نه شو، بلكې پر دغه كړنه فخر هم كوي او نړۍ سره د سيالۍ لپاره مؤثر پرمختگ يې بولي، هوكي امريكا د همدغه مبتذل فكره غوليدلو افغانانو څخه زيات كار اخلي، دوی ته يې يو اندازه مادي امتيازات منلي او دنده يې ورته سپارلې چې د امريكايانو هر اقدام ته به د پرمختگ نوم وركوي او ټوله توجه به يې پر دې خبره متمرکز وي چې څه ډول دلته په افغانستان كې د بې حيايۍ او بې دينۍ كمپاين بريالی شي.

موږ هيڅكله د پرمختگ او تعليم دښمني نه كوو، خو د تعليم او پرمختگ تر نامه لاندې د بې عزتۍ او بې غيرتۍ له دغه ډول كړنو څخه نفرت كوو، لكه چې مخكې موارد مو ذكر كړل په دغو پگړونو كې ښځو ته زياته ونډه په همدې هدف وركړل شوی ده، چې تر څو د بې غيرتۍ دود رايج كړل شي، لكه د كمونيستانو د وخت غلام ذهنيته خلكو به چې روسيې ته د انجونو استول پرمختگ باله، كټ مټ نن د امريكايي ډيموكراسۍ امريكايي زيره خواره چارواكي دغه مبتذلو او حيا وژونكو اقداماتو ته پرمختگ وايي،

له مخكې لا موږ افغانان د سيمانثر، ملالۍ جويۍ، حبيبه سرايي، شكرية باركزي او... په څېر فاحشو څخه تنگ راغلي يو، دا دی د نورو دغه ډول فاحشو دروزنې پروگرامونه هم روان دي، زه نه پوهيږم چې د ستاره افغان فاحش پروگرام خپل كار وكړ او كه هندي، تركي او روسي سريالونو د ځينو خلكو غيرتونه وسوځول چې نن امريكا ته د تنكيو پيغلو په استولو فخر كوي؟! امريكا كه د افغانستان د پرمختگ ملاتړې وای په دا ۱۶ كالو كې به يې دلته زرگونه رغوونكي او اساسي پروژې پلي كړې وې، تعليمي ادارې به يې جوړې كړې وې، د تلويزيونونو او راډيو گانو خو يې سم باران وكړ، مگر تر اوسه يې يوه پروژه هم څوك نه شي بودلی چې هغه دې د افغانستان د پرمختگ په موخه تر كار لاندې نيول شوي وي، خو بس دا ۱۶ كاله يې د ښځو د حقوقو په پندورو ماغزه را وخوړل او په همدغه شيطاني شعارونو يې د زرگونو افغاني خويندو پټ او ناموس وتړول، اوس چې هم څوك د امريكا په اهدافو نه پوهيږي او امريكا ته د دوست هېواد په نظر گوري، هغه به له مركب جاهل پرته بل څوك نه وي. د گران هېواد د ازادۍ په هيله

ورغلل او بزگر يې را گير کړ او پيسې يې ورته ونيوې.

بزگر انکار وکړ چې زه په هيڅ صورت دا پيسې نه اخلم، پاچا زامنو ورته وويل دا خو ستا حق دی او مونږ وعده در سره کړې وه.

بزگر ورته وويل زه ټوله شپه د يو خر، پرې او تېر د پوښتنو څخه تر سهاره پورې ستړی شوم، له ما نه د خر په اړه ډيرې پوښتنې وشوې چې دا د له کومه کړی دی؟ په حلالو پيسو د اخيستی او که په حرامو؟ خر د چيرې خړولۍ دی؟ د پلانکسي او پلانکسي وانه د ورباندې خوړلي دي؟ پرې د له کومه کړی دی؟ حرام لرگي د پکې راوړي دي که حلال؟ تېر د له کومه کړی؟ د بل چا لرگي د ولې پرې وهلي دي؟؟

نو زه په خپله غريبۍ باندې رازي يم، که زه تاسې نه دا دومره زيات مبلغ واخلم نو د دې ځواب به څنگه ورکوم؟؟؟

عبرت: هر انسان چې کله وفات شي نو قبر کې د مال په اړه پوښتنې ترې کيږي، د ذرې ذرې کتاب او حساب ورسره کيږي، هيڅوک بايد دا فکر ونکړي چې زه وفات شم هرڅه به راته وېنل شي او يا هم حيات برزخ نشته دی، نو هر مسلمان بايد خپل ټول ژوند د قرآن او سنتو په رڼا کې تېر کړي ترڅو چې دنيا او آخرت کې کامياب وي.

بزگر

لو د قبر لومړۍ شپه

بلال کاکړ

د پاچا زامن په ټوله سيمه کې وگرځيدل بالاخره يو غريب بزگر يې پيدا کړ چې نهه لورانې يې درلودې، ژوند يې ډير تنگ و، يوې مړۍ ډوډۍ پسې يې سترگې سپينې وې، يوازې يو خر، پرې او تېر يې درلودل، چې لرگي به يې وهل او د خلکو ځمکې به يې سمبالولې او د خپلو بچيانو سره به يې يوه مړۍ ډوډۍ باندې گزاره کوله.

د پاچا زامنو ډير ټينگار ورباندې وکړ چې يوازې يوه شپه ده تيره به شي او ته به ټول عمر د تکليف نه بېغمه شي، آخر بزگر هم د ډير زيات مبلغ په مقابل کې دېته تيار شو چې يوه شپه د پاچا قبر کې تيره کړي.

بالاخره د پاچا قبر کې يې بزگر ژوندی ځنې کړ، سهار وختي د پاچا زامن ورغلل او د بزگر پيسې يې هم ور وړې ترڅو چې بزگر له قبر نه را وباسي او پيسې ورکړي، مگر کله يې چې قبر لوڅ کړ، بزگر په ډيره ويريدي چې له قبر څخه منډه کړه او وتښتيد، د پاچا زامن ورپسې

وايي چې يو پاچا و الله تعالی پرېانه نعمتونه ورباندې پيرزو کړي وو، به دنيا يې هيڅ ارمان نه درلود، د دنيا په محبت کې گير غرق تللی و، د مرگ څخه يې ډيره زياته وېره درلوده، يوه ورځ يې خپلو بچيانو ته وصيت وکړ چې کله زه مړ شوم نو اوله شپه به مې نه ځنې، بلکې زما په قبر کې به لومړۍ شپه بل ژوندی کس ځنې، ترڅو چې زه د قبر له عذاب نه بچ شم او د خپلې پاچاهۍ پوښتنې رانه ونشي، هر څوک چې زما لپاره قربانۍ ته تيار شو نو ښې پرېانه پيسې به ورکوي او د ژوند تر پايه به يې هر اړخيز ضرورتونه پوره کوي.

يو څه وخت وروسته پاچا وفات شو، زامنو يې د پلار وصيت پر ځای کولو په موخه د خپل پلار د مانۍ ټول خادمان او څوکيداران را ټول کړل، ترڅو چې د پاچا پر ځای يو کس د پاچا قبر کې ځنې کړي، مگر هيڅوک دېته تيار نشول چې د ډيرو زياتو پيسو بدل کې يوازې يوه شپه د پاچا قبر کې تيره کړي.

امريکايي ځواکونو په شپږو مياشتو کې تر ۱۶۰۰ زيات هوايي بریدونه کړي

او هغه مهال په افغانستان کې تر اتيا زرو زيات امريکايان
دېره وو.

له افغانستانه د بهرنيو ځواکونو له وتلو سره سم د
امريکا تگلاره دا وه چې دوی به بې پیلوټه بریدونه زیاتوي؛
خو اوس داسې ښکاري، چې نه یوازې د بې پیلوټه الوتکو
بلکې د نورو جنګي الوتکو بریدونه هم زیات شوي.

د دغو بریدونو د زیاتوالي خبره هغه وخت هم توده شوه
چې د ننگرهار په اچين کې امریکا د نړۍ تر ټولو ستر غیر
اتومي بم وکاراوه.

د هوايي بریدونو له زیاتوالي سره جوخت په افغانستان
کې ملکي مرګ ژوبله هم تر بل هر وخت لوړه شوې ده.

تازه د یونما په راپور کې ویل شوي، چې د روان
زېږديز کال په لومړیو شپږو مياشتو کې تر پنځو زره زیاتو
ملکي وګړو ته مرګ ژوبله اوښتي، چې لومړۍ درجه لامل
یې طالبان او د هغوی سرک غاړې ماینونه او دویمه درجه
لامل افغان او بهرنيو ځواکونه او هغوی هوايي بریدونه
ښودل شوي دي.

افغانستان کې دېره امریکايي ځواکونو په تېرو شپږو
مياشتو کې د هېواد په بېلا بېلو برخو کې تر ۱۶۰۰ زيات
هوايي بریدونه کړي، چې دا د تېر ټول کال دوه چنده بریدونه
کيږي.

په ۲۰۱۶ کې په افغانستان کې تر اتو سوو لږ هوايي،
او توغندیز بریدونه شوي وو، چې لویه برخه یې ډرون
الوتکو کړي وو.

افغانستان کې د امریکايي ځواکونو دفتر ویلي، د
۲۰۱۷ له جنورۍ تر جون مياشتې ټول ۱۶۳۴ بمي او
توغندیز بریدونه شوي؛ خو د کشفې الوتنو په اړه یې څه نه
دي ویلي.

امريکايي ځواکونو په تېر جون کې هم ویلي و، چې
یوازې د جون مياشتې هوايي بریدونه د تېر کال د شپږو
مياشتو له هوايي بریدونو سره برابر دي.

د رسنيو د راپورونو په حواله د روان د شپږو مياشتو
بریدونه له هغو بریدونو سره هم نږدې برابر دي، چې
امريکايي ځواکونو په ۲۰۱۲ کې په افغانستان کې کړي وو

نه کړل، پرديو او پرديپالو ته يې
سرونه ټيټ نه کړل.

د پخواني شوروي ستر يرغل د
ولس په مېړانه او شهامت مات شو.
تر هغو وروسته که کومه ډله او يا د
سياسي مشرتابه يو شمېر دعوه داران
له پرديو سره تړلي وو، د ولس د
غرور او هويت ساتونکي يې مخې ته
راوتل.

له بده بخته د رنگارنگ تړاوونو
دوام، د جگړو او بدمرغيو بهير او د
همدې بدمرغيو په دوام کې د ولس
له منځه د کدرونو د له منځه وړو اوږد
بهير نن ولس په سپېره ډاگه اړولی
دی.

نن مو د سياسي او دحکومتي
دعوه دارانو وضعه تر دې پورې
رالوېدلې، ولس هېر شوی، پر پرديو
تکيه او تړاو دومره زور موندلی چې د
نظام دننه د سياسي مخالفونو او
اتحادونو په جوړولو او وړاندو کې هم
هغوی اوس برالا يو لوری دی. نه
پوهېږو چې پر کوم ولس تر دې هم
بد، ناوړه او سپک حالت راتلای شي
او کوم ساری يې شته که نه؟! په دې
کې چې خومره دغه په ابتذال کې
لوېدلي د مشرۍ دعوه داران ښکېل
دي، هومره ولس هم پر دی، چې په
هر چا پسې يې اقتدا کړې ده.

پر غلامۍ جگړه

ف. فياض

ناست والي اوپه اصطلاح د حکومت
د نوي مخالف ائتلاف غړی عطاء
محمد نور ډېر پر صراحت همدغه
خبره کوي.
د دې معنا دا ده چې جگړه يوازې
د امتياز پر سر نه ده، بلکې د غلامۍ
پر سر هم ده.

افغان ولس تر اوسه پورې د
خپل څو زره کلن تاريخ په بهير کې
دومره سپک سياسي بهير نه ؤ تجربه
کړی. د ولس بدمرغي دا ده چې له
تاريخ، هويت، ارزښتونو او ملي غرور
او وياړونو څخه يې د دفاع محور
نشته، ظاهراً په هره کوڅه کې د يوه
اتل بوت ولاړ دی، خو د اتل شعار بيا
د يوه بادار د زنده باد او د ولس پر
ارزښتونو د سوداگرۍ او معاملې تر
بريده رالويدلی دی. ۳۹ کاله پخوا
چې خلق او پرچم ډلو د کودتا له لارې
د داوود خان حکومت رانسکور کړ، د
ابتذال بهير پيل شو، خو ولس خپل
روايات وپالل، ولس خپل اصول هېر

زموږ د هېواد وروستي سياسي
جریانونه، د حکومت دننه ائتلافونه او
بيا يو بل ته گواښونه، د بهرنيو لوريو
برالا مداخلې له ورايه ښيي چې
دهيواد سياسي بهير په اشغال
سربيره له يوې مخې ابتذال ته
لوېدلی دی.

يوازې گډوډ حکومت نه دی چې
د خپلواصولو او اساسي قانون له
پټلۍ لوېدلی او لرې تللی، د انقري د
ائتلاف د مشرانو خبرې ښيي چې هر
څه شړېدلي دي.

د امريکا سفارت د کابل حکومت
په پلوی د ائتلاف پر ډلو فشارونه
راوړي، د دې پر ځای چې نور
سياسي لوري په تېره د همدې نوي
مخالف ائتلاف ياران پر دې اعتراض
وکړي برعکس داسې گواښونه کوي
چې که نظام پلوه بهرنيان د دوی
خبره وانه وري نو دوی به نورو لوريو
ته لاس واچوي او هېڅ درېغه به ونه
کړي. د بلخ ولايت په مسند

د سوبې دروازه

شاعر : (عرفان الله عرفاني)

تورو ته مې سپر خپله سينه کړله
غېشو کې ستومانه مې لينده کړله

ځمکې ته لوېده خو ما پرې نه ښوده
پورته مې د حق سپينه جنده کړله

ما چې د تکبير چيغه پرې وکړله
وينسه مې خوب وړې معرکه کړله

زه چې ملا ترلې تر ډگر راغلم
مسته مې مړ ژواندې حماسه کړله

زه چې د غزا په نيلى سپور شومه
وروسته مې غازيانو بدرگه کړله

بېرته مو بايللى جنگ ترې وگاټه
هسکه مې د ننگ، غيرت شمله کړله

ډېر مې پر تندي وارونه وخورل
بيا مې هم تر سره مقابله کړله

اوس يې د کلا لور برج ته وختم
خلاصه مې د سوبې دروازه کړله

ما يې (عرفاني) آډانگې واورېدې
تا چې پيل د فتحې ترانه کړله

